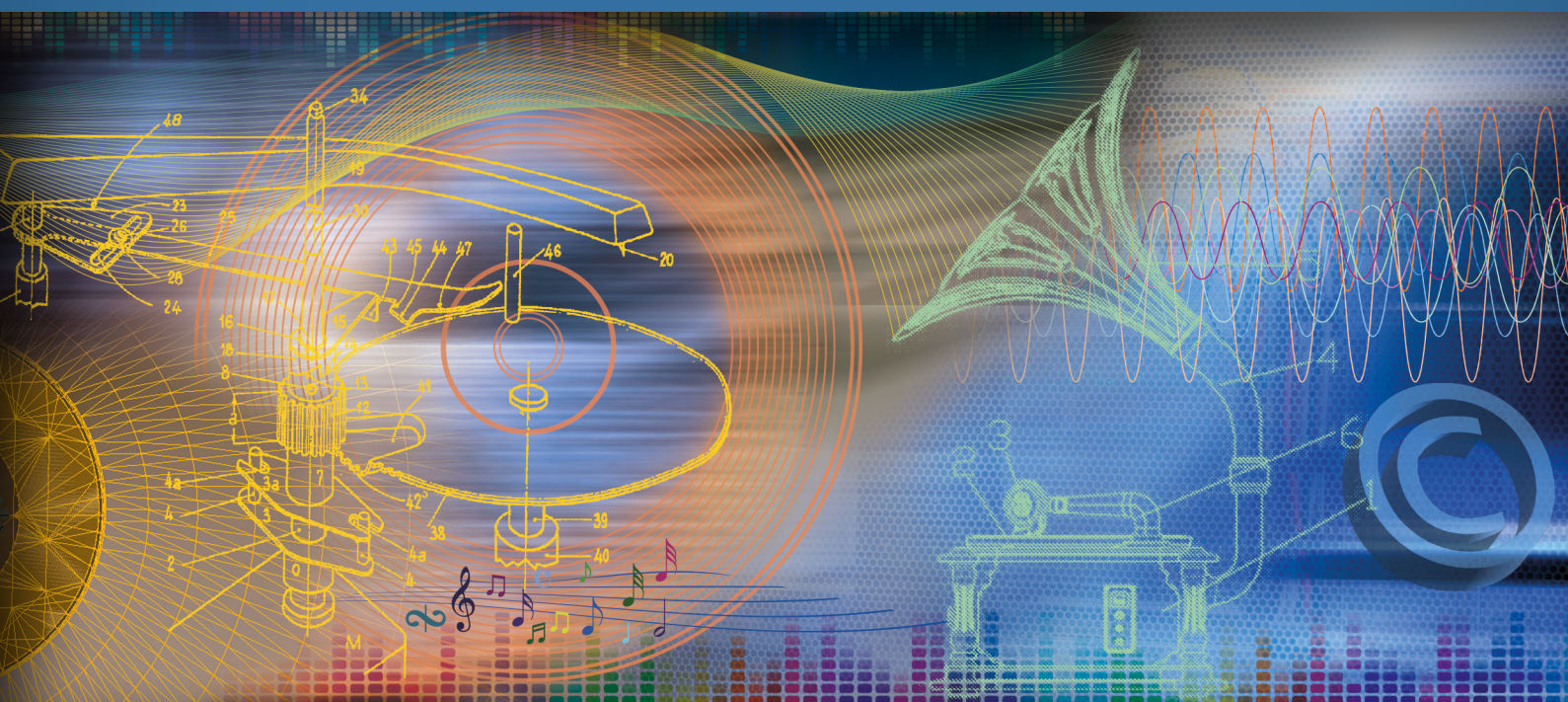

1 březen
2026

Odborný čtvrtletník z oblasti duševního vlastnictví

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Úřad průmyslového vlastnictví v roce 2025

Řízení rizik při obchodech s kryptoaktivy:
aspekty duševního vlastnictví a smluvního práva

Umělá inteligence v činnosti
Úřadu průmyslového vlastnictví

SME FUND v roce 2026

Úřad
průmyslového
vlastnictví

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Ročník 4 DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

1/2026

Publikované články a názory autorů
nemusí vyjadřovat odborný názor vydavatele
a redakční rady.

Úřad průmyslového vlastnictví
Antonína Čermáka 2a
160 68 Praha 6-Bubeneč

Úřad
průmyslového
vlastnictví

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

vydává Úřad průmyslového vlastnictví,
Antonína Čermáka 2a, 160 68 Praha 6-Bubeneč,
IČ 48135097, tel. 220 383 111, e-mail: redakce@upv.gov.cz.

Redakční uzávěrka do 1. dne měsíců února, května, srpna a listopadu.

Vychází 4x ročně, cena jednoho výtisku 54 Kč.
Roční předplatné 216 Kč + poštovné.

Rozšiřuje a objednávkou, včetně zahraničních,
přijímá Úřad průmyslového vlastnictví,
odbor patentových informací,
Antonína Čermáka 2a, 160 68 Praha 6-Bubeneč,
e-mail: ivana.mrazkova@upv.gov.cz.

Design: Impax, s.r.o.

Foto titulní strana a záhlaví rubrik: Úřad průmyslového vlastnictví.

Tiskne: Tiskárna Knopp s.r.o., U Lípy 926,
Nové Město nad Metují.

Evidováno pod č. MK ČR E 24435
ISSN 2788-2551 (Print)
ISSN 2788-256X (On-line)

ŘÍDÍ REDAKČNÍ RADA

Předseda: Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D.

Místopředseda: JUDr. David Karabec, MPA, LL.M.

Členové:

prof. JUDr. Martin Boháček, CSc.

Ing. Roman Buček

JUDr. Karel Čermák, Ph.D., LL.M.

Mgr. Miroslav Černý, Ph.D.

JUDr. Adéla Faladová

JUDr. Michal Havlík

Mgr. Eva Hazuchová

Mgr. Hana Churáčková, Ph.D.

Ing. Radka Konderlová, MBA

Ing. Martina Kotyková, Ph.D.

Ing. Robert Kutil, Ph.D.

Ing. Bc. Ivan Lukšíček

JUDr. Jiří Macek

RNDr. et Mgr. Růžena Štemberková, Ph.D., MPA

Mgr. Lukáš Zmeškal

Redakce:

Mgr. Hana Churáčková, Ph.D.

Mgr. Eva Hazuchová

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

dovolte mi, abych Vás přivítal u prvního letošního čísla časopisu Duševní vlastnictví. Kromě článku o činnosti našeho Úřadu v roce 2025 se v něm dočtete i o mnoha dalších zajímavých tématech. V letošním roce přechází systém ochrany označení původu a zeměpisných označení řemeslných výrobků z národní na unijní úroveň. Zvyšují se limity některých podpor určených pro malé a střední podniky.

Rok 2026 před nás staví nové příležitosti, jak dále rozvíjet systém ochrany duševního vlastnictví v České republice a posilovat povědomí o jeho významu pro konkurenceschopnost naší ekonomiky.

Přihlašovací aktivita v ČR byla v roce 2025 povzbudivá. Došlo ke značnému meziročnímu nárůstu počtu přihlášek u patentů (+ 20 %), užitných vzorů (+ 30 %), průmyslových vzorů (+ 10 %) i ochranných známek (+ 14 %). Tento trend dává naději, že čeští přihlašovatelé si více uvědomují důležitost ochrany svého nehmotného majetku. Úřadu se podařilo zachovat přiměřenou dobu řízení a vysokou kvalitu rozhodovací praxe i při takto zvýšeném počtu přihlášek.

V uplynulých měsících jsme se intenzivně věnovali přípravě řady projektů, které mají usnadnit podnikům, výzkumným organizacím i individuálním tvůrcům přístup k ochraně jejich snažení. Pokračujeme ve zvyšování kvality poskytovaných služeb a digitalizaci agendy úřadu, aby byly procesy rychlejší, uživatelsky přívětivé a plně v souladu s evropskými standardy. V tomto čísle se můžete dozvědět, jak jsme v této oblasti pokročili a jak se snažíme do naší činnosti zakomponovat nástroje umělé inteligence.

Rok 2026 bude významný z hlediska mezinárodní spolupráce. Aktivně se zapojujeme do dialogu se zahraničními partnerskými institucemi a sdílíme zkušenosti v oblasti ochrany průmyslového vlastnictví. Tato spolupráce je klíčová nejen pro harmonizaci postupů, ale i pro efektivní reakci na dynamický vývoj, který přináší nové otázky v oblasti patentů, ochranných známek, průmyslových vzorů i dalších oblastí práv duševního vlastnictví.

Rád bych poděkoval všem, kteří se na rozvoji systému ochrany duševního vlastnictví podílejí, ať již v akademické sféře, v podnikatelském prostředí či ve státní správě. Vaše podpora je pro náš společný cíl nepostradatelná.

Přeji Vám, aby Vám náš časopis přinášel inspiraci, nové poznatky a praktické informace, které využijete ve své profesní činnosti. Těším se na další společný rok rozvoje oblasti ochrany duševního vlastnictví v České republice. ✓

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'J. Kratochvíl'.

Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D.
předseda Úřadu průmyslového vlastnictví

OBSAH 1/2026

ČLÁNKY

Josef Kratochvíl: **Úřad průmyslového vlastnictví v roce 2025** 3

RECENZOVANÉ ČLÁNKY

Vít Švestka: **Řízení rizik při obchodech s kryptoaktivy: aspekty duševního vlastnictví a smluvního práva** 15

ČLÁNKY

Jakub Jůzl: **Umělá inteligence v činnosti Úřadu průmyslového vlastnictví** 26

Martina Kotyková: **SME FUND v roce 2026** 29

EVROPSKÉ PRÁVO

Jana Klimentová: **K rozhodnutím stížnostního senátu EPÚ T 2262/22, T 1526/22, T 10/22, T 2447/22, T 1139/22, T 2103/21, T 1434/21, T 982/20, T 869/22, T 1648/21, T 908/22** 30

JUDIKATURA

Miroslav Černý, Lucie Solanská Velflová: **Vybraná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie a předběžné otázky** 38

AKTUALITY 44

ZAJÍMAVOSTI 46

ENGLISH – CONTENTS

ARTICLES

Josef Kratochvíl: **The Industrial Property Office in 2025** 3

PEER-REVIEWED ARTICLES

Vít Švestka: **Managing Risks in Crypto-Asset Transactions: Intellectual Property and Contract Law Aspects** 15

ARTICLES

Jakub Jůzl: **Artificial Intelligence in the Activities of the Industrial Property Office** 26

Martina Kotyková: **SME FUND in 2026** 29

EUROPEAN LEGISLATION

Jana Klimentová: **Decision of the Board of Appeal of the EPO T 2262/22, T 1526/22, T 10/22, T 2447/22, T 1139/22, T 2103/21, T 1434/21, T 982/20, T 869/22, T 1648/21, T 908/22** 30

JUDICATURE

Miroslav Černý, Lucie Solanská Velflová: **Selected Decisions of the Court of Justice of the European Union and Preliminary Injunctions** 38

NEWS 44

CURIOSITIES 46

Úřad průmyslového vlastnictví v roce 2025

Dámy a pánové, vážené čtenářky a čtenáři, vítám vás při čtení prvního čísla časopisu Duševní vlastnictví v roce 2026. Na následujících řádcích se vám pokusím přiblížit, čím jsme se v Úřadě průmyslového vlastnictví (Úřad) zabývali v uplynulém roce.

Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D.,

předseda Úřadu průmyslového vlastnictví, ÚPV

Přihlašovací aktivita v ČR byla v roce 2025 povzbudivá. Došlo ke značnému meziročnímu nárůstu počtu přihlášek u patentů (+ 20 %), užitečných vzorů (+ 30 %), průmyslových vzorů (+ 10 %) i ochranných známek (+ 14 %). Tento trend dává naději, že čeští přihlašovatelé si více uvědomují důležitost ochrany svého nehmotného majetku. Rád bych na tomto místě poděkoval kolegům, díky jejichž práci se nám podařilo zachovat přiměřenou dobu řízení a vysokou kvalitu rozhodovací praxe i při takto zvýšeném počtu přihlášek.

Významnou legislativní změnou byla novela zákona č. 452/2001 Sb., která reaguje na Nařízení (EU) 2023/2411. To zavádí výlučnou unijní ochranu označení původu a zeměpisných označení pro řemeslné a průmyslové výrobky. V důsledku toho byla zrušena národní ochrana těchto produktů a přecházíme na plně unijní režim. Novela nabyla účinnosti 20. 8. 2025 a přinesla zejména:

- Zrušení národní ochrany – nyní je registrace nových označení možná již pouze u EUIPO.
- Přechodné období – pokud mají držitelé stávajícího národního zápisu zájem o zachování kontinuity, musí podat žádost o unijní zápis u Úřadu do 31. 8. 2026. U označení, u kterých nebude ze strany uživatelů projev zájem o zápis v Evropské unii, dojde k zániku jejich vnitrostátní ochrany ke dni 2. 12. 2026.

Chtěl bych tímto povzbudit všechny uživatele označení původu řemeslných a průmyslových výrobků, aby využili přechodné období a převedli své registrace na unijní úroveň. Týká se to například označení Karlovarský porcelán, Jablonecká bižuterie, České sklo či Český granát. Unikátní české výrobky tak mohou získat ochranu na celém území EU.

Patenty jako právní ochrana technických řešení, vynálezů, patří v oblasti průmyslového vlastnictví k tradičním a současně nejvýznamnějším institutům. Ze statistických údajů vyplývá, že počet patentových přihlášek domácích přihlašovatelů narostl v roce 2025 oproti počtu podání v roce 2024 o 24 %. Z podaných 574 domácích přihlášek jich bylo nejvíce z tradičních oborů doprava, skladování (12,9 %) a měření, optika (8,9 %) a dále nově z oboru regulace, počítače (7,7 %). Dalšími tradičně početnými obory jsou zdraví, zábava (6,3 %) a stavby a elektrotechnika, v nichž bylo v každém podáno 4,9 % přihlášek vynálezů z celkového počtu. Pokud jde o přihlašovatele, 17 % přihlášek podaly české vysoké školy a výzkumné ústavy, o 4 % se proti roku 2024 zvýšil počet podání malými a středními podniky (38 %).

Zahraniční přihlašovatelé volí pro získání patentové ochrany v ČR cestu evropských patentových přihlášek, na jejichž základě EPÚ uděluje evropské patenty. V roce 2025 bylo Úřadu majiteli evropských patentů dodáno 4 888 překladů evropských patentových spisů, což představuje oproti roku 2024 pokles o 8 %. Pokles počtu validací může být důsledkem přetrvávajících negativních

dopadů politických a ekonomických změn ve světě, zvláště pak zásadní snížení validací evropských patentů ve vlastnictví ruských subjektů v souvislosti s uplatňováním sankčních opatření vůči fyzickým a právnickým osobám se sídlem v Ruské federaci.

Z celkového počtu 116 836 udělených evropských patentů získalo 4,2 % ochranu v ČR.

Zahraničními přihlašovatelí bylo národní cestou podáno 13 národních přihlášek vynálezů a 16 jich vstoupilo v ČR do národní fáze řízení cestou PCT.

Pokud jde o žádosti českých přihlašovatelů o získání ochrany v zahraničí prostřednictvím systému PCT, jejich počet se oproti roku 2024 zvýšil o 16 %. V roce 2025 bylo u ÚPV jako přijímacího úřadu podáno 142 těchto přihlášek. Z nich více než tři čtvrtiny elektronicky prostřednictvím systému ePCT, díky čemuž mohli přihlašovatelé uplatnit slevu z mezinárodního přihlašovacího

strukturu odpovídající standardu evropského systému. Tyto rešeršní zprávy jsou poskytovány k přihláškám podávaným se žádostí o úplný průzkum a jsou k dispozici v dostatečném předstihu před uplynutím 12měsíční prioritní lhůty pro přihlašování do zahraničí. Ze statistických údajů vyplývá, že přihlašovatelé si tuto skutečnost uvědomují, neboť u 78,7 % přihlášek podaných českými přihlašovatelí v roce 2025 bylo požádáno o provedení úplného průzkumu zároveň s podáním přihlášky, nebo do dvou měsíců od podání. Na základě výsledků rešerše se přihlašovatelé mohou kvalifikovaněji rozhodnout, zda podat přihlášku na dané technické řešení též v zahraničí. S její pomocí totiž mohou reálněji odhadnout výsledek zahraničního patentového řízení. Z interních hodnocení vyplývá, že cíl vypracovat rešeršní zprávu do 7 měsíců od podání přihlášky v případech, kdy přihlašovatel současně s přihláškou podá žádost o úplný průzkum, byl splněn. V roce 2025 byla taková rešerše zpracována ke 394 přihláškám českých přihlašovatelů. Celkem bylo provedeno 448 rešerší k patentovým přihláškám.

Udělené patenty národní cestou a evropské patenty (EP) validované v České republice

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Udělené patenty národní cestou	781	669	512	509	499	444	352	458	380	317
z toho domácím přihlašovatelům	637	567	455	467	467	404	307	413	347	283
z toho zahraničním přihlašovatelům	144	102	57	42	32	40	45	45	28	34
Udělené EP validované pro ČR	5 964	6 912	7 054	7 576	6 972	6 338	4 662	4 978	5 315	4 882
Celkem	6 745	7 581	7 566	8 085	7 471	6 782	5 014	5 436	5 695	5 199

poplatku. Celkový počet mezinárodních přihlášek PCT v roce 2025 bude vyšší o ty, které české subjekty podaly prostřednictvím EPÚ nebo přímo u Mezinárodního úřadu (IB) ve WIPO. Jejich počet není dosud znám. Pro srovnání, v roce 2024 byl počet účinných podání přes Úřad 122 mezinárodních přihlášek PCT, avšak celkový počet se po započtení podání přes přijímací úřady EPÚ a IB zvýšil na 138.

Snažíme se, aby aktivita českých přihlašovatelů směrem k zahraničí stoupala a čeští přihlašovatelé se naučili aktivně využívat systému PCT ve svůj prospěch. Vedle osvěty je účinnou konkrétní pomocí ze strany Úřadu poskytování rešeršních zpráv v českém a anglickém jazyce a ve

Rešerši mohou přihlašovatelé využít též v případech, kdy je pro řízení v zahraničí záznam z provedené rešerše vyžadován. Může jít např. o požadavek EPÚ vyplývající z příslušných ustanovení Prováděcího předpisu k Úmluvě o udělování evropských patentů. Podle nich je přihlašovatel uplatňující právo přednosti povinen předložit zároveň s evropskou patentovou přihláškou i kopii výsledků rešerše provedené úřadem, u kterého byla podána prioritní přihláška. Požadavek na přiložení rešeršní zprávy k prioritní přihlášce vyplývá také z PCT předpisů. V zahraničních patentových úřadech, se kterými má Úřad sjednánu příslušnou spolupráci PPH, lze předložením rešeršní zprávy a schválených patentových nároků urychlit tamní patentové řízení. Spolupráce podle PPH jsou

v současné době uzavřeny s Finskem, Japonskem, USA a Čínou, obdobné bilaterální dohody o urychlení patentového řízení jsou uzavřeny s Chorvatskem, Maďarskem, Polskem, Rakouskem, Slovenskem a Španělskem.

Úřad v roce 2025 udělil 317 patentů, z toho 283, tedy 89 %, domácím přihlašovatelům. Vysokým školám, univerzitám a výzkumným ústavům bylo uděleno 73 patentů.

V roce 2025 se počet patentových přihlášek v řízení zvýšil o 0,5 %. Celkový počet patentů platných na našem území na konci roku 2025 činil téměř 50 tisíc.

V případě, že podnik nebo výzkumná organizace v souladu se svou obchodní strategií hodlá svůj vynález chránit patentem ve více státech, je možné využít systému přihlašování podle PCT. ÚPV je místem, u něhož mohou subjekty, které mají na území ČR bydliště nebo sídlo, mezinárodní přihlášku podle PCT podat. Díky tomu, že je Úřad jednou z poboček VPI, je i mezinárodní rešeršní autoritou podle PCT.

Podání jedné mezinárodní přihlášky v jednom jazyce (angličtina, němčina nebo francouzština) umožňuje získání ochrany vynálezu ve 158 smluvních státech PCT. Vedle možnosti přihlášku podat u ÚPV tak lze učinit též přímo u WIPO či u EPÚ.

V roce 2024 bylo ve světě podáno téměř 274 tisíc mezinárodních patentových přihlášek. Systém PCT je hojně využíván zejména přihlašovatelé, kteří potřebují delší čas na svá strategická rozhodnutí. Poskytuje totiž ke 12 měsícům „pařížské“ prioritní lhůty nejméně dalších 18 měsíců, během kterých může přihlašovatel ověřovat komerční potenciál svého vynálezu v různých státech a rozhodovat se, kde požádá o patentovou ochranu. Platba poplatků a náklady na překlady spojené s jednotlivými národními či regionálními řízeními se tak odkládají. Systém PCT lze též doporučit těm, kteří mají zájem vejít do povědomí veřejnosti sledující danou oblast techniky anebo své technické řešení co nejvýhodněji prodat, neuvažují-li o vlastní výrobní aktivitě. Pouhým podáním mezinárodní přihlášky se výrazně zvyšují šance, že podnikatel je v 30měsíční ochranné lhůtě osloven potenciálním investorem.

Přihlašovatel během mezinárodní fáze řízení získá cenné informace o možné patentovatelnosti svého vynálezu

ve formě mezinárodní rešeršní zprávy a písemného stanoviska orgánu pro mezinárodní rešerši a mezinárodní předběžný průzkum. V případě přihlašovatelů z ČR jsou těmito orgány EPÚ a VPI, jehož pobočkou je i Úřad.

Mezinárodní rešeršní zpráva obsahuje seznam dokumentů z celého světa náležejících ke stavu techniky, které jsou relevantní ve vztahu k danému vynálezu. Písemné stanovisko analyzuje potenciální patentovatelnost a upozorňuje na případné vady přihlášky, jako jsou nejasnost či nejednotnost. Tyto dokumenty poskytují přihlašovatelé solidní podklady, na jejichž základě může usoudit, zda případná žádost o patentovou ochranu má naději na úspěch.

Na žádost přihlašovatele provede mezinárodní autorita i tzv. mezinárodní předběžný průzkum umožňující přihlašovatelé uplatnit připomínky k výsledku rešerše, případně upravit dokumenty mezinárodní přihlášky tak, aby respektovaly relevantní stav techniky uvedený v mezinárodní rešeršní zprávě.

Mezinárodní přihláška, zpravidla spolu s mezinárodní rešeršní zprávou, je zveřejněna po uplynutí 18 měsíců od její priority. Toto zveřejnění s celosvětovým dopadem má nemalý marketingový potenciál, který přihlašovatel může ještě posílit např. nabídkou licence.

Po skončení mezinárodní fáze řízení má přihlašovatel dostatek podkladů umožňujících zvážit, zda a ve kterých ze 158 smluvních zemí PCT zahájit národní patentové řízení, tedy usilovat o udělení patentu či jiné alternativní formy ochrany. Národní fáze řízení pak v zásadě odpovídá klasické udělovací proceduře, její průběh je však významně usnadněn výsledky dosaženými ve fázi mezinárodní.

Čeští přihlašovatelé mohou využít výhody z provedené národní rešerše při podání mezinárodní přihlášky PCT a volbě VPI jako mezinárodního rešeršního orgánu, který provede mezinárodní rešerši a vyhotoví písemný posudek o patentovatelnosti přihlášeného řešení podle PCT. Při využití výsledků rešerše na dřívější, tedy prioritní patentovou přihlášku, může být část rešeršního poplatku vrácena touto mezinárodní institucí přihlašovatelé. Čeští přihlašovatelé využili v roce 2025 možnosti volby VPI jako mezinárodního rešeršního orgánu u 8 mezinárodních

příhlášek PCT. ÚPV, jako pobočka VPI, obdržel za dobu činnosti VPI celkem 185 platných žádostí o provedení rešerše a 4 návrhy na mezinárodní předběžný průzkum. K nim vypracoval, ve lhůtách a standardech daných PCT, mezinárodní rešeršní zprávy a písemné posudky. Možnosti vrácení části rešeršního poplatku využili čeští přihlašovatelé u 118 z nich. V rámci WIPO je z pohledu plnění lhůt pro vypracování rešeršních zpráv a písemných posudků VPI hodnocen jako jeden z nejspolehlivějších mezinárodních orgánů v řízení podle PCT.

V roce 2025 bylo podáno 49 žádostí o udělení SPC. Po uplynutí dvacetileté doby platnosti základního patentu je v účinnosti ke konci roku 2025 celkem 152 SPC. O prodloužení doby platnosti SPC na pediatrické léčivo na základě tzv. Pediatrického nařízení (nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1901/2006) bylo v roce 2025 požádáno ve 20 případech. Celkem bylo v roce 2025 schváleno 13 prodloužení doby platnosti SPC.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky, zavedlo od roku 2019 tzv. výrobní výjimku z výlučné ochrany, kterou originálním léčivům SPC poskytují. Společnosti se sídlem v EU tak mohou i bez licenční smlouvy vyrábět generickou nebo biologicky podobnou verzi léčivého přípravku chráněného SPC již během doby jeho platnosti. Taková výroba je však možná pouze za účelem vývozu do zemí mimo EU, kde SPC nikdy neexistovala, nebo tam již skončila jejich platnost. Možná je i výroba v období posledních šesti měsíců platnosti SPC za účelem skladování a následného uvedení na trh EU okamžitě po uplynutí platnosti SPC.

Výrobce musí přímo informovat majitele SPC o svém záměru vyrábět v souladu s nařízením, a to nejpozději tři měsíce před zahájením této činnosti. Výrobce má

rovněž povinnost informovat příslušné úřady průmyslového vlastnictví, které musí takto získané informace zveřejňovat. ÚPV doposud obdržel tři takové informace, které řádně zveřejnil.

Pro některá technická řešení, například řešení menšího ekonomického významu či krátkodobého využití, je rychlejší a méně nákladnou cestou ochrany, oproti patentu, ochrana užitným vzorem. Čeští přihlašovatelé využívají již tradičně pro ochranu technických řešení užitné vzory častěji než patenty. V roce 2025 bylo podáno 1 085 přihlášek užitných vzorů, což je o 30 % více než v roce 2024. Domácími přihlašovatelí bylo podáno 95 % z těchto přihlášek. Nejvíce přihlášek, 96, bylo z oboru doprava, skladování a 95 přihlášek bylo podáno v oboru zdraví, zábava. Dále v oborech měření, optika a zemědělství bylo podáno 79, resp. 70 přihlášek užitných vzorů. Možnosti získat užitný vzor pro své technické řešení využilo 51 zahraničních přihlašovatelů. Nejvíce jich bylo tradičně ze Slovenska.

Úřad zapsal v roce 2025 do rejstříku 760 užitných vzorů. Celkový počet zapsaných užitných vzorů platných na území ČR na konci roku 2025 činil 5 688.

Na nová řešení vzhledu výrobků, výsledky tvůrčí činnosti v oblasti průmyslového designu, poskytuje Úřad ochranu zápisem průmyslového vzoru. V roce 2025 bylo v ČR podáno 183 přihlášek průmyslových vzorů. Vyjádřeno počtem vzorů, obsažených v přihláškách, bylo k zápisu přihlášeno 575 průmyslových vzorů. Podané žádosti většinou pocházejí od domácích přihlašovatelů. Nejvíce zastoupené vzory v národních přihláškách jsou dle Locarnského třídění ozdobné výrobky, nábytek, dopravní prostředky a oděvy. V témže roce provedl Úřad 126 zápisů do rejstříku průmyslových vzorů, které obsahovaly 392 vzorů. Z toho bylo 120 zápisů provedeno ve prospěch domácích přihlašovatelů a 6 zápisů ve

Zapsané užitné vzory										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Zapsané užitné vzory celkem	1 187	1 107	1 130	1 128	1 155	951	1 095	871	741	760
Domácí přihlašovatelé	1 124	1 036	1 081	1 082	1 111	909	1 057	836	695	724
Zahraniční přihlašovatelé	63	71	49	46	44	42	38	35	46	36

Národní přihlášky průmyslových vzorů										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Přihlášky celkem	342	273	252	247	247	177	158	141	167	183
Domácí přihlašovatelé	254	244	239	225	219	152	127	124	148	172
Zahraniční přihlašovatelé	88	29	13	22	28	25	31	17	19	11
Počet vzorů v přihláškách	1 098	855	718	1074	676	608	490	354	376	575

prospěch přihlašovatelů zahraničních. Řízení bylo negativně ukončeno u 31 přihlášek.

V ČR bylo na konci roku 2025 v účinnosti 1 885 zápisů průmyslových vzorů. Každý z nich obsahuje v průměru 3,7 průmyslových vzorů.

domácími subjekty a 453 přihlašovatelé ze zahraničí. Úřad zapsal do rejstříku 6 224 národních ochranných známek, z nich 5 863 českým a 361 zahraničním subjektům. V témže roce bylo vydáno 647 negativních správních rozhodnutí v řízení o zápisech národních ochranných známek.

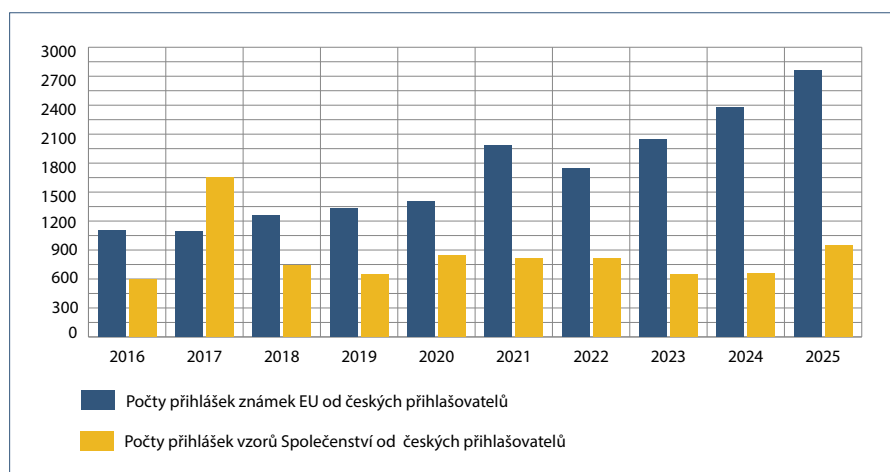
Zapsané průmyslové vzory										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Počet zápisů celkem	307	221	103	212	159	261	203	156	120	126
Domácí přihlašovatelé	275	156	91	190	149	215	172	133	97	120
Zahraniční přihlašovatelé	32	65	12	22	10	46	31	23	23	6
Počet vzorů v nich obsažených	1 072	661	327	620	578	1 020	693	517	273	392

Ochranná známka představuje označení výrobků a služeb určitého subjektu, které slouží k jejich rozlišení na trhu od výrobků a služeb jiných výrobců nebo poskytovatelů. V roce 2025 bylo u Úřadu podáno celkem 7 714 přihlášek národních ochranných známek, tedy téměř o tisíc přihlášek víc než předchozí rok. Z toho 7 261 bylo podáno

V roce 2025 došlo vzhledem k vysokému počtu přihlášek k mírnému prodloužení průměrné doby řízení od podání ke zveřejnění přihlášky národní ochranné známky. Zatímco v předchozím roce tato část řízení trvala průměrně 2 měsíce, v roce 2025 to byly 2,1 měsíce. Došlo však ke zkrácení průměrné doby řízení od podání přihlášky

Přihlášky ochranných známek										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Přihlášky celkem	9 639	9 909	9 647	9 623	9 220	9 067	7 636	7 459	7 822	8 774
Národní přihlášky celkem	8 225	8 071	7 638	7 700	7 713	7 669	6 262	6 271	6 775	7 714
z toho domácí přihlašovatelé	7 439	7 438	7 042	7 140	7 168	7 109	5 881	5 867	6 362	7 261
z toho zahraniční přihlašovatelé	786	633	596	560	545	560	381	404	413	453
Mezinárodní ochranné známky s vyznačením České republiky	1 414	1 838	2 009	1 923	1 507	1 398	1 374	1 188	1 047	1 060

Zapsané ochranné známky										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Národní ochranné známky	6 985	6 711	6 192	6 648	6 290	6 049	5 572	5 102	5 989	6 224
Domácí přihlašovatelé	6 344	6 064	5 689	6 131	5 754	5 574	5 190	4 746	5 608	5 863
Zahraniční přihlašovatelé	641	647	503	517	536	475	382	356	381	361
Mezinárodní ochranné známky s vyznačením ČR	1 479	1 630	1 641	2 220	1 656	1 533	1 184	1 319	1 048	1 048
Celkem	8 464	8 341	7 833	8 868	7 946	7 582	6 756	6 421	7 037	7 272

Největší podíl, více než 1,76 milionu, to je přes 77 % z celkového počtu, připadl na ochranné známky EU.

Prostřednictvím institutu označení původu a zeměpisného označení se poskytuje právní ochrana názvům, které identifikují produkt pocházející z určitého území, jehož jakost nebo vlastnosti mají souvislost s příslušným zeměpisným prostředím, s jeho přírodními a lidskými činiteli. Jde o práva nevýlučné povahy. Jejich subjektem je každý, kdo na vymeze-

k jejímu zápisu. Ta byla v roce 2024 dlouhá 6,6 měsíce, v roce 2025 pak jen 6,3 měsíce.

Vedle zápisu do národního rejstříku ochranných známek je možné získat ochranu označení také v zahraničí, a to prostřednictvím žádosti o mezinárodní zápis ochranné známky podané u Úřadu. Na úrovni EU lze požádat o zápis ochranné známky EU podáním přihlášky přímo k EUIPO.

V roce 2025 bylo u Úřadu podáno 210 žádostí o mezinárodní zápis a zároveň bylo pro ČR cestou mezinárodního zápisu vyznačeno 1 060 mezinárodních ochranných známek. Ochrana byla v roce 2025 v ČR přiznána 1 048 mezinárodním známám.

Na konci roku 2025 bylo na území ČR platných přes 2,27 milionu ochranných známek, z nich více než 127 tisíc národních, více než 61 tisíc mezinárodních s vyznačením ČR a téměř 318 tisíc s vyznačením EU.

ném území vyrábí, zpracovává či připravuje zboží splňující stanovené požadavky. Udělení právní ochrany těmto označením napomáhá zachovávat tradiční a kvalitní produkty, podporuje malé a střední podniky a může být využito ke zvýšení atraktivity a rozvoje příslušného regionu. Cílem ochrany je zajistit výrobcům spravedlivou hospodářskou soutěž a spotřebitelům poskytnout spolehlivé informace o místě, způsobu výroby a jakosti produktů, a umožnit jim tak kvalifikovanější rozhodování při výběru zboží.

Dne 14. 5. 2025 skončil běh lhůty k podání žádostí o unijní zápis dosud vnitrostátně chráněných označení původu spadajících nově do působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1143 o zeměpisných označeních pro víno, lihoviny a zemědělské produkty, jakož i zaručené tradiční speciality, a o nepovinných údajích o jakosti pro zemědělské produkty, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2019/787 a (EU) 2019/1753 a zrušuje nařízení (EU) č. 1151/2012. V rámci

této lhůty byla podána žádost o unijní zápis označení původu Bílinská kyselka. Nepřihlášením k ochraně do EU došlo k zániku ostatních vnitrostátně chráněných označení původu pro minerální vody a soli a u těch, která byla mezinárodně zapsána, bylo oznámeno Mezinárodnímu úřadu WIPO zrušení jejich mezinárodního zápisu.

Pokud jde o oblast řemeslných a průmyslových výrobků, v roce 2025 bylo zapsáno na vnitrostátní úrovni nové označení původu České skleněné vánoční ozdoby, které se stalo posledním označením původu zapsaným Úřadem s účinky pro ČR. Dne 1. 12. 2025 začala běžet lhůta pro podání žádostí o unijní zápis dosud vnitrostátně chráněných označení původu řemeslných a průmyslových výrobků podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2411 o ochraně zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků a o změně nařízení (EU) 2017/1001 a (EU) 2019/1753, které téhož dne nabylo plné účinnosti. Do konce roku 2025 nebyla k žádnému označení původu žádost o unijní zápis podána.

Ve věci ochranných známek je tradičně největší počet sporných řízení veden před zápisem přihlašovaného označení do rejstříku ochranných známek. V roce 2025 bylo podáno celkem 359 námitek proti zápisu přihlašované ochranné známky založených na starších právech třetích osob. Z toho 338 podání bylo uplatněno vůči zápisu národních ochranných známek, 21 vůči nepřiznání ochrany mezinárodní ochranné známce. Nejčastěji uplatňovaným důvodem byla pravděpodobnost záměny se starší ochrannou známkou, zásah do práv z ochranné známky s dobrým jménem a práv uživatele nezapsaného označení. Výrazně vzrostl počet řízení, v nichž byl ze strany přihlašovatele požadován průkaz užívání starší ochranné známky. V dotčeném období Úřad vydal 365 rozhodnutí ve věci přihlášek národních ochranných známek a 9 rozhodnutí v zápisném řízení u mezinárodních ochranných známek.

V roce 2025 Úřad obdržel 54 připomínek k zápisu přihlašovaného označení do rejstříku ochranných známek založených na veřejnoprávních důvodech. Třetí osoby poukazovaly zejména na nedostatečnou rozlišovací způsobilost přihlašovaného označení, jeho klamavost a rozpor s dobrými mravy. Ve sledovaném období byla posouzena opodstatněnost 29 podnětů.

V uplynulém roce bylo Úřadu doručeno 76 návrhů na zrušení národní či mezinárodní ochranné známky. Vesměs byla tvrzena absence řádného užívání ochranné známky. Třebaže byl v námitkovém řízení jako obranný nástroj hojně využíván institut průkazu užívání starší ochranné známky, k poklesu počtu návrhů na zrušení ochranné známky nedošlo. V daném období Úřad vyřídil celkem 41 případů.

V roce 2025 bylo u Úřadu podáno 99 návrhů na prohlášení národní či mezinárodní ochranné známky za neplatnou. Majoritní část podání byla založena na relativních důvodech. Největší podíl tvořila tvrzená pravděpodobnost záměny se starší ochrannou známkou a nedobrá víra přihlašovatele při podání přihlášky ochranné známky. Předmětem návrhů vznesených z důvodů veřejnoprávních byl zejména nedostatek rozlišovací způsobilosti ochranné známky a její klamavost. Ve sledovaném období Úřad posoudil celkem 106 návrhů.

V roce 2025 bylo v rámci opravných řízení přezkoumáno 202 rozhodnutí vydaných v prvním stupni správního řízení. Podáno bylo 225 opravných prostředků.

Proti rozhodnutím předsedy Úřadu bylo v roce 2025 podáno k Městskému soudu v Praze 21 správních žalob, k nimž se Úřad vyjadřoval. Městský soud v Praze v tomto roce rozhodl o 33 správních žalobách podaných v předchozím období, z nichž ve 24 případech žalobu zamítl, ve 3 případech žalobě vyhověl a rozhodnutí předsedy Úřadu zrušil a v 6 případech řízení zastavil.

Úřad podal proti rozhodnutí Městského soudu v Praze 3 kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu a ve 13 případech se k podaným kasačním stížnostem vyjadřoval. V roce 2025 Nejvyšší správní soud rozhodl o 26 kasačních stížnostech, z toho v 18 případech kasační stížnost zamítl, ve 2 případech zrušil rozsudek Městského soudu v Praze, v 1 případě zastavil řízení a v 5 případech řízení o kasační stížnosti odmítl.

V roce 2025 bylo rozhodnuto o 5 ústavních stížnostech proti rozhodnutím Nejvyššího správního soudu, ve kterých se řešila rozhodnutí Úřadu. Všechny ústavní stížnosti byly Ústavním soudem odmítnuty.

V rámci civilních sporů probíhala řízení ve věcech náhrady škody či nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb.,

o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti.

V roce 2025 došlo k zahájení legislativních prací nad novelou zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů. Novelizace zákona byla zahájena s ohledem na povinnost ČR provést transpozici Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2823 ze dne 23. 10. 2024 o právní ochraně průmyslových vzorů.

V rámci tzv. patentového balíčku bylo v roce 2025 dosaženo přijetí nařízení č. 2025/2645 EP a Rady ze dne 16. 12. 2025 o nucených licencích k řešení krizí, které bylo zveřejněno v Úředním věstníku EU dne 30. 12. 2025. Nařízení vstoupilo v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku. Nařízení reaguje především na pandemii Covid-19 a legislativně doplňuje stávající krizové mechanismy EU tím, že stanovuje podmínky, za kterých je možné v krajním případě udělit nucenou licenci na úrovni EU.

Další nařízení z patentového balíčku, návrh nařízení EP a Rady o patentech, jejichž využití je nezbytné k dodržení technických norem, EK na základě svého návrhu v Pracovním programu 2025 stáhla s tím, že není předpokládána dohoda. EK posoudí, zda by měl být předložen jiný návrh nebo zvolen jiný typ přístupu.

Jednotný patent vychází z evropského patentu udělovaného EPÚ podle pravidel Evropské patentové úmluvy (EPC). Po udělení evropského patentu může jeho majitel u EPÚ požádat o jednotný účinek, a získat tak evropský patent s jednotným účinkem (jednotný patent). Za rok 2025 bylo u EPÚ podáno 33 329 žádostí o jednotný účinek a zapsáno bylo 32 653 jednotných patentů, z toho 81 žádostí bylo podáno majiteli evropských patentů z ČR a 79 jednotných patentů jim bylo zapsáno. Celkově bylo od spuštění systému do konce roku 2025 podáno 78 823 žádostí o jednotný účinek a zapsáno bylo 77 915 jednotných patentů. Celkově podali žadatelé z ČR 200 žádostí a 191 jednotných patentů jim bylo zapsáno.

UPC má centralizovanou soudní pravomoc ve vztahu ke sporům týkajících se porušování a platnosti evropských

patentů a jednotných patentů. Hlavními cíli jeho zavedení jsou zvýšení právní jistoty týkající se vymáhání práv k patentům a obrana proti neoprávněným nárokům nebo zrušením patentů. Od zahájení činnosti UPC bylo podáno celkem 635 žalob, z toho 239 žalob na porušení práva a 55 žalob na zrušení a 251 protinávrhů na zrušení, které se týkají 132 žalob na porušení práva.

I když ČR UPCA neratifikovala, neznamená to, že by čeští uživatelé neměli možnost získat jednotný patent nebo že by se na ně nevztahovala pravomoc UPC. Jednotný patent sice neplatí na území ČR, uživatelé z ČR však o něj mohou žádat s tím, že jednotný patent se bude vždy, po celou dobu své platnosti, týkat území těch zúčastněných členských států EU, které měly UPCA ratifikovanou v době udělení jednotného účinku. V současné době se jedná o Rakousko, Belgie, Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francii, Německo, Itálii, Lotyšsko, Litvu, Lucembursko, Maltu, Nizozemsko, Portugalsko, Slovinsko, Švédsko a Rumunsko.

Pokračovala dvoustranná spolupráce Úřadu s EUIPO založená na ročním kooperačním plánu. Zaměřila se na zkvalitnění poskytování informací o možnostech ochrany ochranných známek a průmyslových vzorů na úrovni EU, harmonizaci praxe národních úřadů, pořádání vzdělávacích akcí pro široké spektrum posluchačů, součinnost s orgány státní správy a v neposlední řadě na vyhledávací nástroje a databáze. V rámci sledování rozhodovací praxe také Úřad seznamuje EUIPO s proběhlými soudními spory v ČR v souvislosti s právy duševního vlastnictví.

Trvá spolupráce týkající se potlačování klamavých výzev k zaplacení poplatků v oblasti průmyslových práv. Úřad si je vědom, že je potřeba v tomto boji vyvinout harmonizované globální úsilí, proto je také zapojen do činnosti Anti-Scam Network, který vznikl v rámci EUIPO již v roce 2014.

Úřad pokračoval ve spolupráci s EUIPO v projektu, jehož smyslem je odhalit, zda slovní prvek, obsažený v přihlášce ochranné známky EU, nemá v některém z jazyků členských zemí význam, který by bránil jejímu zápisu. V roce 2025 prošlo kontrolou téměř 184 tisíc nově přichozích přihlášek ochranných známek EU obsahujících libovolný slovní prvek. Tento projekt byl ke konci roku 2025 ukončen. Kontrola slovních prvků bude v dalších letech probíhat automatizovaně.

Představitelé Úřadu se v roce 2025 účastnili zasedání Správní rady EPO (AC) a jejích výborů a pracovních skupin. Předseda Úřadu řídil zasedání AC EPO včetně představenstva AC z pozice jejího předsedy. AC opětovně zvolila za prezidenta Stížnostních senátů EPÚ Carla Josefssona a rozhodla o přemístění jejich sídla do centra Mnichova. Zároveň došlo k přestěhování jednatelství EPÚ v Berlíně. AC revidovala systém dohod o validaci evropských patentů uzavíraných EPO s nečlenskými státy, jež dosud uzavřela s Laosem, Marokem, Moldavskem, Tuniskem, Kambodžou a Gruzii. O podpisu dalších se vyjednávalo s Mexikem, Panamou a Trinidadem a Tobago. V závěru roku AC rozhodla o zvýšení slevy poplatků ze 30 % na 35 % za podání přihlášky, rešerši, průzkum, určení, udělení a udržovací poplatky za evropské patentové přihlášky pro mikropodniky, fyzické osoby, neziskové organizace, univerzity a veřejné výzkumné organizace. Přihlašovatelé z ČR využili slev ve 102 případech o celkovém objemu úspor 80 tisíc EUR. Od listopadu 2025 mohou přihlašovatelé využívat on-line nástroj pro určení slev.

V rámci spolupráce v oblasti IT měl v roce 2025 Úřad své zástupce ve třech pracovních skupinách: Data Quality, Cooperative Patent Classification a Co-operation Search. Cílem posledně jmenované pracovní skupiny je rozvoj společného rešeršního nástroje Ansera – AbS, který postupně nahrazuje v jednotlivých členských zemích EPO systém Epoque. Úřad od počátku patřil k aktivním úřadům, které se zapojily do testování a připomínkování systému. V únoru 2024 se již definitivně odstíhl od Epoque a veškeré patentové rešerše na novost provádí v novém systému. Zařadil se tak mezi úřady, které jako první začaly nový rešeršní nástroj využívat jako primární při průzkumu patentových přihlášek.

Od roku 2025 je spolupráce Úřadu a EPÚ založena na bilaterální dohodě o spolupráci na léta 2025–2028, jež je součástí Strategického plánu 2028.

Úřad pokračoval v plnění závazků vyplývajících pro oblast ochrany průmyslového vlastnictví z členství ČR ve WIPO a z mnohostranných mezinárodních smluv, jichž je ČR smluvní stranou a které jsou spravovány touto mezinárodní organizací.

Zástupci Úřadu se v červenci 2025 zúčastnili 66. zasedání Valného shromáždění členských států WIPO. Valné shromáždění potvrdilo silnou institucionální stabilitu WIPO,

pokračování normotvorné práce i důraz na modernizaci, digitalizaci a rozvojový rozměr duševního vlastnictví. Po přistoupení Federativních států Mikronésie má WIPO nyní 194 členských států. Proběhly volby předsednictev všech 22 orgánů WIPO a jejich unií. Byly schváleny procedurální kroky ke jmenování nového generálního ředitele WIPO v roce 2026. ČR byla zvolena do několika klíčových orgánů (např. Výkonný výbor Bernské unie, Programový a rozpočtový výbor). Významným rozhodnutím bylo obnovení mandátu Mezivládního výboru pro genetické zdroje, tradiční znalosti a folklor (IGC) na období 2026–2027, s možností budoucí diplomatické konference. Byly přijaty změny prováděcího řádu Madridského systému, zejména k elektronické komunikaci a přepočtu poplatků, s účinností od 1. 11. 2025. Diskutována byla také jazyková expanze systému a reforma zásady závislosti.

V oblasti regionální spolupráce se uskutečnila dvě setkání předsedů úřadů průmyslového vlastnictví států Visegrádské skupiny za přítomnosti předsedů dalších úřadů z Chorvatska, Rakouska, Rumunska a Slovinska. První setkání proběhlo v polovině března v Rakousku, druhé setkání na konci září v Maďarsku. Předsedové se informovali o aktuálním dění ve svých úřadech a koordinovali postup v otázkách spolupráce s WIPO, EPÚ a EUIPO.

Zástupci Úřadu se v červenci a prosinci zúčastnili zasedání správní rady VPI. Mimo jiné byl schválen rozpočet VPI a pracovní program správní rady na rok 2026.

V září se v Úřadu uskutečnilo bilaterální pracovní jednání s prezidentem odvolacích senátů EUIPO. Tématem jednání byly např. zkušenosti v oblasti činnosti odvolacích senátů, Akční plán odvolacích senátů EUIPO 2025–2030 a možnosti další spolupráce.

Úřad pokračuje ve svých aktivitách plynoucích z Koncepce podpory ochrany průmyslového vlastnictví a Akčního plánu pro duševní vlastnictví na podporu oživení a odolnosti EU v oblasti spolupráce s malými a středními podniky a v oblasti spolupráce s aktéry vědy a výzkumu.

Ve svých aktivitách v roce 2025 vycházel Úřad i ze zprávy OECD, která doporučuje klást větší důraz na posílení inovačních kapacit malých a středních podniků. To zahrnuje poradenství nejen v oblasti možností financování, ale také mentorské programy, či služby inkubačních profesionálů.

Koncepce umožňuje účast Úřadu na formulování kohezní politiky v oblasti průmyslových práv, což se konkrétně projevilo v nastavení finančních podpor pro financování přihlášek vynálezů v rámci OP TAK. Z tohoto operačního programu mohou malé a střední podniky získat finanční podporu na ochranu vynálezů, užitných vzorů, ochranných známek a průmyslových vzorů v ČR i v zahraničí. Dotace je možné čerpat prostřednictvím patentových zástupců. V roce 2025 bylo na ochranu průmyslového vlastnictví v OP TAK alokováno 50 milionů Kč.

V roce 2025 Úřad pokračoval ve zprostředkování finančních zdrojů pro malé a střední podniky z SME Fund, který je tvořen z finančních prostředků EK a EUIPO. Uživatelé žádají o podporu prostřednictvím voucherů. V roce 2025 byly k dispozici 4 typy voucherů:

- na poradenství a nakládání s duševním vlastnictvím,
- na přihlášky ochranných známek a průmyslových vzorů,
- na patentové řízení,
- na ochranu odrůd rostlin.

V ČR jsou služby IP Scan a IP Scan Enforcement financované z SME Fund (na poradenství a nakládání s duševním vlastnictvím) velmi populární. Pro poskytování služby se podařilo vytvořit síť více než 100 patentových zástupců a advokátů.

Úřad v roce 2025 pokračoval v odborné a pedagogické spolupráci s vysokými školami. Vedle pedagogické dokumentace nabízí možnost školit učitele, uspořádat přednášky a diskuzní semináře pro studenty. Tyto aktivity se konaly jak on-line, tak prezenčně, ať už přímo v příslušné škole či v Úřadu. Přednášky byly již tradičně realizovány např. pro studenty Českého vysokého učení technického, Vysoké školy ekonomické, Vysoké školy chemicko-technologické, Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, či Technické univerzity Liberec.

Světový den duševního vlastnictví, který je každoročně připomínán 26. 4., měl pro rok 2025 jako hlavní téma hudbu. Úřad proto připravil ve spolupráci s Ministerstvem kultury a Úžasným divadlem fyziky (ÚDiF) program pro žáky základních a středních škol, který sestával z prezentací práv vztahujících se k duševnímu vlastnictví a vystoupení ÚDiF s pokusy zkoumajícími zvuk a světlo.

Všechny pokusy byly propojeny s ukázkami patentových dokumentů, aby si mladé publikum uvědomilo praktické využití fyzikálních principů, i to, že vše, co používáme, muselo být vynalezeno a ochráněno některým z práv, o kterých slyšelo v předchozích prezentacích. Úřad navštívilo a program zhlédlo téměř 180 studentů.

V průběhu roku 2025 se Úřad zúčastnil popularizačních akcí pro studenty a žáky středních a základních škol, které si klady za cíl podpořit a rozvinout zájem o vědu, techniku a studium technických oborů mezi dětmi a mládeží. Vítanou příležitostí k setkání s dětmi a mládeží byl Veletrh vědy pořádaný Akademií věd ČR, kde se spolu s ústavy AV ČR představily další organizace. A také Vědafest, každoročně pořádaný Domem dětí a mládeže hl. m. Prahy, Českým vysokým učením technickým v Praze a Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze. Úřad se obou akcí zúčastnil s vlastním informačním stánkem a s nabídkou informačních materiálů, her a kvízů s tématem duševního vlastnictví a průmyslových práv. Jeho zástupci zodpovědali návštěvníkům dotazy týkající se průmyslových práv a s nimi souvisejících témat.

Více než 1 200 posluchačů z řad podnikatelů, pracovníků výzkumu a vývoje a studentů navštívilo některý ze seminářů, které Úřad uspořádal ve svém sídle nebo on-line, nebo na něm jako přednášející vystoupili zaměstnanci Úřadu. Témat byla celá řada, od úvodu do problematiky průmyslových práv a objasnění jednotlivých institutů průmyslověprávní ochrany, přes ukázky databází a předvedení praktických příkladů, až po mimosoudní řešení sporů a finanční podpory pro malé a střední podniky.

Úřad také jako každoročně přispěl do programu doprovodných akcí Týdne inovací 2025 podzimním popularizačním a výukovým programem pro děti a mládež, který připravil ve spolupráci s Národní technickou knihovnou. Program nesl název Den s roboty a byl určen žákům základních škol a studentům středních škol.

Zaměstnanci Úřadu přednášeli na seminářích organizovaných vysokými školami, knihovnami, či různými profesními asociacemi a organizacemi. Intenzivní školení se zaměřovala především na práci s národní databází ochranných známek. Tato školení byla realizována pro pracovníky Celní správy a Ministerstva zdravotnictví.

Zaměstnanci Úřadu během roku 2025 připravili a vedli bezmála 60 vzdělávacích akcí.

Úřad pokračoval v zajišťování dvouletého specializačního studia průmyslových práv. Studium, které zahrnuje výuku patentového práva, práv na označení, přihlašování v zahraničí, patentových informací a rešerší a dalších souvisejících témat, je určeno pro podnikatele, pracovníky vědeckých a výzkumných institucí, vysokých škol, institucí zabývajících se podporou inovací a transferem technologií, pro začínající patentové zástupce a advokáty. Studium v roce 2025 ukončilo kvalifikační zkouškou (profesní kvalifikace Specialista v oboru průmyslového vlastnictví o 7. úrovni Evropského rámce kvalifikace (EFQ, kód: 39-011-T)) 10 posluchačů. Ve školním roce 2025/2026 studium zahájilo 20 nových posluchačů a 17 posluchačů pokračuje ve studiu 2. ročníku.

S cílem podpořit snahu o zvyšování povědomí veřejnosti o ochraně průmyslového vlastnictví Úřad v roce 2025 pokračoval ve vydávání odborného čtvrtletníku Duševní vlastnictví. Časopis je vydáván v tištěné i elektronické verzi. Elektronická verze je k dispozici zdarma na webových stránkách Úřadu.

Účast na výstavách a veletrzích nabízí Úřadu efektivní způsob, jak veřejnosti přiblížit své aktivity a systém ochrany průmyslových práv a vysvětlit důležitost průmyslověprávní ochrany v tržním prostředí. Z veletrhů pořádaných v roce 2025 jsme se zúčastnili akcí Střechy Praha a For Interior. Na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně se Úřad opět zapojil do společné expozice českých veřejných institucí, která nesla název Česká národní expozice. V jejím rámci byl mj. představen nový jednotný vizuální styl české státní správy. V zahraničí se Úřad představil na 18. ročníku mezinárodní výstavy vynálezů INTARG v Katovicích v Polsku.

Webové stránky Úřadu vycházejí z konceptu Design systém gov.cz doporučeného Ministerstvem vnitra pro webové prezentace orgánů veřejné správy. Při tvorbě stránek byly použity současné moderní webové technologie, stránky jsou optimalizovány pro všechny typy mobilních zařízení a splňují pravidla přístupnosti. Velký důraz je kladen na snadnou orientaci na stránkách.

V průběhu roku 2025 zaznamenaly stránky Úřadu více než 361 tisíc návštěv. Nejvíce návštěvníků přicházelo

z ČR, USA, Velké Británie, Slovenska, Číny, Německa, Španělska, Ukrajiny, Polska a Francie. Nejnavštěvovanější stránkou byla národní databáze ochranných známek.

Coby nástroj neformální komunikace s veřejností využívá Úřad sociální sítě Facebook, X, YouTube a LinkedIn.

Úřad, stejně jako většina zahraničních patentových a známkových úřadů i mezinárodních či regionálních organizací působících v oblasti průmyslového vlastnictví, upřednostňuje publikaci průmyslověprávních i dalších dokumentů on-line. Patentové a známkové dokumenty jsou volně dohledatelné a přístupné na webových stránkách příslušných úřadů, nebo prostřednictvím globálních databází jako Espacenet spravovaný EPÚ, Patentscope či Madrid Monitor budovaný WIPO a databází eSearch Plus, TMview a DesignView vytvářených EUIPO.

Snahou Úřadu je zpřístupňovat veřejnosti informace o průmyslových právech účinných na území ČR prostřednictvím moderních rešeršních nástrojů. Hlavní charakteristikou všech rozhraní jsou především dynamické rešeršní formuláře, jejichž prostřednictvím si uživatel může nastavit kritéria, podle kterých chce vyhledávat. Další charakteristikou jsou tzv. autentizované služby umožňující s databázemi pracovat buď jako registrovaný, nebo jako neregistrovaný uživatel. Stávající uživatelé ePortálu mohou se svými přihlašovacími údaji přistupovat do rešeršních databází jako registrovaní uživatelé, nově registrovaní získají přístup do obou aplikací. Pro přístup do ePortálu lze kromě přihlášení prostřednictvím jména a hesla využít i přihlášení prostřednictvím identity občana. Do ePortálu se lze tímto způsobem dostat také z Portálu občana. Na vývoji a vylepšování těchto databází se stále pracuje. Jsou upraveny tak, aby vyhovovaly potřebám pro responzivní zobrazování, a mohly tak být využívány na mobilních zařízeních. K důležitým funkcionalitám pro registrované uživatele patří monitorovací funkce, jejímž prostřednictvím si mohou nastavit sledování rešeršních dotazů a spisů.

I v době snadné dostupnosti informací na internetu se služby poskytované Úřadem prostřednictvím informačního střediska a studovny pro veřejnost nepřestávají těšit zájmu uživatelů. Služby studovny během roku 2025 využilo 433 návštěvníků. Zaměstnanci v informačním středisku odpovídali na dotazy související s ochranou

průmyslového vlastnictví, poskytovali všeobecné informace o jednotlivých institutech průmyslových práv, formálních požadavcích na přihlášky či okolnostech řízení o těchto přihláškách, o správních poplatcích, provádění rešerší a podávání přihlášek prostřednictvím ePortálu. Formou telefonického hovoru nebo během osobních konzultací byly v roce 2025 poskytnuty informace 4 220 zájemcům. V rámci elektronické služby Helpdesk bylo ve stejném roce zodpovězeno 699 dotazů. Studovna pořídila s využitím různých informačních pramenů více než 700 kopií a tisků pro potřeby uživatelů z řad veřejnosti. V rámci služby sledování stavu techniky bylo rozesláno přes 9 000 kusů patentových dokumentů. Úřad obdržel ze strany státních orgánů, soudů, policie, exekutorů, insolvenčních správců a likvidátorů 1 500 žádostí o rešerše průmyslových práv.

Pokračuje spolupráce na projektu TMview, jehož cílem je poskytovat uživatelům zdarma přístup k informacím o ochranných známkách platných na území EU prostřednictvím jednotného rešeršního rozhraní. Vedle ČR a ostatních členských států EU na projektu spolupracují WIPO a další státy a regionální organizace, jako USA, Japonsko, Jižní Korea, Mexiko či Turecko. Ke konci roku 2025 obsahovala databáze více než 137 milionů ochranných známek z 81 úřadů.

K systému se stále připojují další národní úřady a rozšiřuje se i počet úřadů, v jejichž národních známkách je možné vyhledávat prostřednictvím nástroje pro vizuální vyhledávání. Databáze je volně dostupná na adrese: <https://www.tmdn.org/tmview/welcome>. V roce 2025 se k ní připojily např. úřady Paraguaye, Ukrajiny či Ugandy.

Úřad je také zapojen do projektu DesignView, který je zaměřen na zapsané průmyslové vzory. Databáze obsahuje kromě údajů z EUIPO, členských států EU a WIPO, také záznamy o vzorech z USA, Číny, Brazílie, Mexika, Japonska či Izraele. Na konci roku obsahovala přes 24 milionů designů chráněných na různých teritoriích světa. Databáze je volně dostupná na adrese: <https://www.tmdn.org/tmdsview-web/welcome>.

V roce 2025 pokračoval trend intenzivního využívání elektronických služeb Úřadu. Celkem bylo elektronicky přijato 63 975 podání. Z toho 30 793 podání bylo realizováno prostřednictvím aplikace ePortál, která si i nadále udržuje dominantní postavení jako nejpohodlnější způsob komunikace pro přihlašovatele. Tento systém nabízí jednoduché ovládání, možnost archivace podání a při přihlášení přes NIA (Portál národního bodu pro identifikaci a autentizaci) také automatickou slevu ze správního poplatku dle zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby.

Struktura elektronických podání v roce 2025:

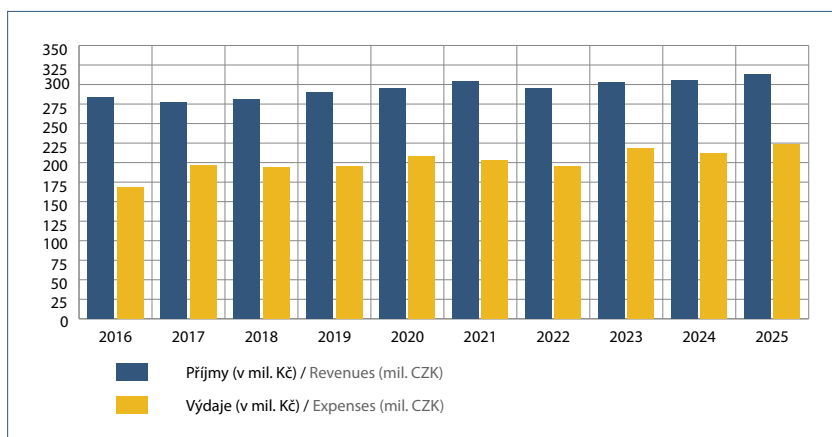
- podání s elektronickým podpisem: 6 812
- podání bez elektronického podpisu: 4 792
- podání doručená do datové schránky Úřadu: 21 578
- odeslaná korespondence do datových schránek přihlašovatelů: 58 441

Podíl podání bez ověřeného podpisu se pohyboval kolem 8 %, což je srovnatelné s předchozím rokem. Lze konstatovat, že elektronická komunikace se stala standardem a její využívání nadále roste. Úřad bude i v následujících letech pokračovat v rozvoji digitálních služeb s cílem zvýšit komfort a efektivitu pro všechny uživatele.

ÚPV je z hlediska financování jednou z kapitol státního rozpočtu. Veškeré příjmy jsou odváděny do státního rozpočtu. Státní rozpočet je zdrojem všech prostředků na činnost Úřadu.

V roce 2025 dosáhly celkové příjmy částky 312,9 milionu korun, celkové výdaje ve stejném období činily 224 milionů korun. ✓

Zdroj tabulek a grafu: ÚPV

Řízení rizik při obchodech s kryptoaktivy: aspekty duševního vlastnictví a smluvního práva*

JUDr. Ing. Vít Švestka, Ph.D.,

Fakulta mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze

Úvod

Kryptoaktiva, zejména NFT, umožňují technické řešení pro evidenci nebo správu práv k digitálnímu obsahu, který může být chráněn právem duševního vlastnictví. Současně kryptoaktiva umožňují přesun kapitálu přes hranice států během okamžiku. U kryptoaktiv, založených na technologii veřejného *blockchainu*, však neexistuje žádná centrální autorita schopná zasáhnout do již učiněných transakcí, a takové transakce jsou nevratné.¹ Právě to však přináší hrozby nejen z pohledu veřejného práva, ale pro samotné strany obchodu. Z hlediska veřejného práva nahrávají obchody s kryptoaktivy daňovým únikům, zastírání původu platebních prostředků nebo jiným formám legalizace výnosů z trestné činnosti.² Využívání technologií, založených na *blockchainu*, však

může přinášet rizika i pro samotné strany transakce auto-ry a vlastníky jiného duševního vlastnictví.³

Právě taková soukromoprávní rizika představují mezeru v poznání, která nebyla na odborné úrovni dostatečně zpracována. Cílem tohoto článku je identifikovat specifická rizika, která při obchodech s kryptoaktivy vznikají jejich stranám včetně aspektů práv duševního vlastnictví, a současně navrhnout přístupy smluvního řešení, jak těmto rizikům čelit. Obchody s kryptoaktivy přitom rozumím jakékoliv obchody, při nichž dochází k převodu kryptoaktiva na jiného účastníka obchodu.

Tento článek vychází z předpokladu aplikace českého práva na samotný obchod mezi účastníky s tím, že obchod může probíhat i s účastníky cizího státu (samotná spornost ohledně aplikace cizího práva však také může být jedním z rizikových faktorů). Předpokladem současně je, že se jedná o obchody, při kterých jejich účastníci nenabízejí nebo nepřijímají kryptoaktiva veřejně přes platformy, ani

* Článek vznikl v rámci grantového projektu IGS „Prevention of Crypto Asset fraud and Failure of Related Service Providers in an International Context“ na Vysoké škole ekonomické v Praze.

1 Bensoussan, A. *Informatique et libertés*. 3. vydání. Villiers: Éditions Francis Lefebvre, 2020. ISBN 978-2-36893-466-1, s. 304, bod 4906, 4907 a 4910.

2 Ndukuma Adjayi, K.; Diangienda Mvete, A. A Loleka Ramazani, B. *Droit du commerce électronique: Enjeux civils, consommateurs, cybercriminels, d'extranéité et de déterritorialité*. Paříž: L'Harmattan, 2021. ISBN 978-2-343-22431-2, s. 77. Férel-Schuhl, C. *Cyberdroit: Le droit à l'épreuve de l'internet*. 8. vydání. Praxis Dalloz. Paris: Dalloz, 2020. EAN 9782247195817, s. 1207, bod 532.41. Sdělení Centrální banky státu Kongo ze dne 16. července 2020.

3 Ndukuma Adjayi, K.; Diangienda Mvete, A. A Loleka Ramazani, B. *Droit du commerce électronique: Enjeux civils, consommateurs, cybercriminels, d'extranéité et de déterritorialité*. Paříž: L'Harmattan, 2021. ISBN 978-2-343-22431-2, s. 71 to 73.

žádná ze stran (tj. převodce a nabyvatel) nevykonává službu vymezenou v čl. 3 odst. 1 bod 16) nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937 (dále jen „nařízení MiCA“). Na samotný obchod tedy nebudu uvažovat aplikaci nařízení MiCA, avšak jeho úloha bude zohledněna pro případné nástroje minimalizace rizik.

Jako metody výzkumu použiji právní analýzu, komparativní přístup a v oblasti řešení rizik také analýzu rizik (jejich identifikaci) a přístup smluvního modelování.

Zvláštní rizika kryptoaktiv

Technologie *blockchain* přinesla unikátní technické řešení v podobě decentralizované databáze transakcí zabezpečené šifrováním. Nelze ji zfalšovat ani měnit, a přitom je ověřitelná všemi.⁴ Kryptoaktiva představují majetkové hodnoty založené na této technologii, a proto jsou technologické aspekty *blockchainu* určující pro řádnou identifikaci rizik, jež mohou účastníkům obchodu vznikat. Na základě dosavadního stavu poznání níže shrnu klíčové technické a právní aspekty kryptoaktiv, k nim následně identifikuji rizika pro účastníky obchodu a k těmto rizikům vymezím přístupy smluvního řešení.

Decentralizace

Klíčovým znakem technologie veřejného *blockchainu* (včetně veřejného *blockchainu* s přístupovými oprávněními) je,

že databáze transakcí a zápisy do ní nepodléhají doзору žádné autority.⁵ Nikdo, ani orgány veřejné moci, nemůže zasahovat do již provedených transakcí ani ovlivňovat systém *blockchainu*.⁶ To stranám přináší výhody v podobě vyšší svobody při obchodech s kryptoaktivy. Současně je však také zbavuje právních a technických záruk, které by jinak měly na regulovaných trzích. Účastníci obchodů tak svobodně volí rizikové řešení, současně si však musí být vědomi následků a odpovědnosti za rizika, která jsou s kryptoaktivy spojena.⁷

Absence centrální autority a veřejnoprávní regulace představuje hrozbu v podobě nevynutitelnosti práv státem. To může činit problémy např. při vynutitelnosti vrácení poskytnutého plnění při zdánlivosti nebo neplatnosti právního jednání (např. z důvodu omylu, násilí, rozporu se zákonem), při aplikaci práva na ochranu spotřebitelů nebo slabší strany anebo při aplikaci obecných smluvních principů (sleva z ceny při existenci vad, neúměrné zkrácení, lichva, dobrá víra, přiměřenost atp.).

Decentralizace však také upírá záruky řešení při ztrátě přístupových oprávnění k peněžence s kryptoaktivem.⁸ Současně v obchodech s kryptoaktivy nevystupuje žádný garant, který by odpovídal za správu a funkcionalitu *blockchainu* nebo za plnění povinností při zpracování osobních údajů.⁹

Kryptoaktiva jako věci

Přestože kryptoaktiva představují digitální zápisy v databázi *blockchain*,¹⁰ ze své podstaty naplňují definici

4 Ndukuma Adjayi, K.; Diangienda Mvete, A. A Loleka Ramazani, B. *Droit du commerce électronique : Enjeux civils, consommateurs, cybercriminels, d'extranéité et de déterritorialité*. Paříž: L'Harmattan, 2021. ISBN 978-2-343-22431-2, str. 66 a 67. C Zolynski, C. La blockchain: la fin de l'ubérisation?. *Dalloz IP/IT: Droit de la propriété intellectuelle et du numérique*, 2017, n° 0708, s. 385–387, s. 385. Štika, M. Má naprosto svobodná virtuální měna bitcoin místo v právním státě? *Bulletin advokacie*. 2018, č. 5, s. 29–34. ISSN 1805-8280.

5 Bambara, J. J., Allen, P. R., Ridgway Barker, M.; Espinosa, R. A Wolff, S. Al, *IOT and the Blockchain: Using the Power of Three to Create Business, Legal and Technical Solutions*. 2019. ISBN 978-1-54398-834-5, s. 63 a 64.

6 Bensoussan, A. *Informatique et libertés*. 3. vydání. Villiers: Éditions Francis Lefebvre, 2020. ISBN 978-2-36893-466-1, s. 304, bod 4910.

7 Clavier, J. P. A Mendoza-Caminade, A. *Droit du commerce électronique*. 2. vydání. Bruxelles: Lefebvre Sarrut Belgium, 2023. ISBN 978_2-39013-394-0, s. 92 až 93, body 167 až 170.

8 DELAHAYE, J. P. Le bitcoin a-t-il vraiment un sens? *Science & Vie*. 2025, č. 1290, s. 56-59. ISSN 0151-0282.

9 Clavier, J. P. A Mendoza-Caminade, A. *Droit du commerce électronique*. 2. vydání. Bruxelles: Lefebvre Sarrut Belgium, 2023. ISBN 978_2-39013-394-0, s. 92, bod 167, s. 92 a 93, body 167–170. Smart Contracty ani decentralizované finance v této souvislosti neuvažují, jelikož samy o sobě jsou spíše technickým řešením než věcí se samostatnou hodnotou.

10 Obdobná definice kryptoaktiva je obsažena také v čl. 3 odst. 1 bod 5 nařízení MiCA: „digitální zachycení hodnoty nebo práva, které může být převáděno a ukládáno elektronicky pomocí technologie distribuovaného registru nebo pomocí podobné technologie“.

věci (§ 489 o. z.)¹¹, konkrétně věci nehmotné (§ 496 odst. 2 o. z.). V souvislosti s kryptoaktivy je významné jejich členění podle zastupitelnosti, tedy zda mohou být nahrazena věcmi stejného druhu (§ 499 o. z.). Nařízení MiCA neobsahuje vyčerpávající výčet druhů kryptoaktiv, proto vyjdu ze současné praxe, která zdůrazňuje především kryptoměny a tokeny.¹²

Kryptoměny slouží jako faktický prostředek směny. Na rozdíl od úředních měn s nuceným oběhem neexistuje povinnost je přijímat jako všeobecný prostředek směny.¹³ Kryptoměny se však od úředních měn liší také svojí vysokou volatilitou¹⁴, která oslabuje jejich funkci zúčtovací jednotky (vnímání cen) a uchovatele hodnoty¹⁵. Jelikož lze kryptoměny zpravidla nahradit jinou jednotkou kryptoměny téhož druhu bez nutnosti její smluvní individualizace, jsou kryptoměny zpravidla zastupitelné.

Tokeny jsou soubory informací, jejichž hodnota je založena na nemožnosti jejich duplikace díky technologii *blockchain*.¹⁶ Samy o sobě hodnotu nemají, ale jejich hodnota vyplývá z navázání na jinou majetkovou hodnotu – věc, pohledávku nebo právo k užití. Podle podkladového aktiva můžeme rozlišovat tzv. *security tokens* zastupující určitý finanční nástroj, *utility tokens* reprezentující určité právo k užití a ostatní tokeny, které jsou navázány na jiné věci nebo pohledávky.¹⁷ Jedná-li se o tokeny, které nemohou být zaměněny jiným tokenem téhož druhu, jedná se o věci nezastupitelné (tzv. *non-fungible tokens* – NFT).

Otázka zastupitelnosti přitom musí zrcadlit záměr stran ve smyslu § 499 o. z. takový token nabýt jako individuálně určenou věc.¹⁸ V této souvislosti může být také rozhodné, zda byl takový nezaměnitelný token vydán ve velkých sériích, zda byly v rámci jedné kolekce tokenů přidělena totožná práva anebo zda byl jeden token rozdělen na více frakcí.¹⁹

Ze specifické věcně právní povahy kryptoaktiv mohou pro samotné účastníky transakce vyplývat následující hrozby:

■ **Nabytí vlastnického práva ke kryptoaktivu.**

U jednotlivě určených věcí se dle § 1099 o. z. nabývá vlastnictví účinností smlouvy, u druhově určených věcí zase k převodu dle § 1101 o. z. dochází jejich dostatečným odlišením od jiných věcí téhož druhu. Ani jedno z pravidel však nelze dobře použít na kryptoaktiva, jelikož je jejich převod a zápis do databáze fakticky závislý na technologii *blockchain*. Samotná technologie totiž předurčuje *modus* převodu vlastnického práva, byť s tím zákon nepočítá.²⁰ Souhlasem s obchodem však strany samy přistupují k technickému i právnímu řešení. Okamžik nabytí vlastnického práva ke kryptoaktivu se však bez výslovného ujednání v licenční smlouvě nebude shodovat s nabytím příslušných autorských práv.

■ **Nabytí od neoprávněného.** Ustanovení o převodu vlastnického práva ke kryptoaktivu od neoprávněného se sice formálně aplikují, nicméně bez

11 Konečný, J. *Právní aspekty fenoménu Non-Fungible Tokens (NFT)*. Online, Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, 2023. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/fpcdl/Pravni_aspekty_fenomenu_Non-Fungible_Tokens.pdf?lang=mkchpaxqap. [cit. 2025-11-23].

12 Clavier, J. P. A Mendoza-Caminade, A. *Droit du commerce électronique*. 2. vydání. Bruxelles: Lefebvre Sarrut Belgium, 2023. ISBN 978_2-39013-394-0, s. 94–103, body 172–187.

13 Tamtéž, s. 96, bod 96.

14 Ndokuma Adjayi, K.; Diangienda Mvete, A. A Loleka Ramazani, B. *Droit du commerce électronique: Enjeux civils, consommateurs, cybercriminels, d'extranéité et de déterritorialité*. Paříž: L'Harmattan, 2021. ISBN 978-2-343-22431-2, s. 77.

15 Štika, M. Má naprosto svobodná virtuální měna bitcoin místo v právním státě? *Bulletin advokacie*. 2018, č. 5, s. 29–34. ISSN 1805-8280.

16 Clavier, J. P. A Mendoza-Caminade, A. *Droit du commerce électronique*. 2. vydání. Bruxelles: Lefebvre Sarrut Belgium, 2023. ISBN 978_2-39013-394-0, s. 101, bod 183.

17 Mendoza-Caminade, A.; Poujade, H. A Pouget, J. *NFT et droits: Regards croisés sur une innovation numérique*. 2. vydání. Toulouse: Presses de l'Université Toulouse Capitole, 2023. ISBN 978-2-36170-273-1, s. 66.

18 Tamtéž, s. 63. Nařízení MiCA obsahuje vlastní definici nezaměnitelných tokenů, která může být inspirativním zdrojem. Jedná se nicméně o autonomní definici zastupitelnosti pro účely kogentní veřejnoprávní regulace.

19 Brandejský, T. Nezaměnitelné tokeny (NFT) a ochrana autorských práv: Právní výzvy a praktická řešení. *Právo duševního vlastnictví*. 2025, roč. 3, č. 2, s. 3–17. ISSN 2788-2551.

20 Doslova zde lze říci, že zdrojový kód představuje zákon. Viz De Filippi, P., & Hassan, S. *Blockchain technology as a regulatory technology: From code is law to law is code*. Ithaca, 2018. Dostupné z: <https://www.proquest.com/> [cit. 2025-10-17].

součinnosti držitele kryptoaktiva nemusí být jeho vrácení realizovatelné. Pro strany to představuje dvě rizika. První hrozbou je, že nepoctivý držitel, který je v blockchainu zapsán nesprávně jako vlastník, může s kryptoaktivem nakládat bez možnosti zásahu státní moci. Druhé riziko se týká nabyvatele kryptoaktiva, které bylo převedeno neoprávněným držitelem, pokud neprokáže dobrou víru v oprávnění převést vlastnické právo (dle § 1111 o. z. se dobrá víra nepresumuje). Ani dobrá víra však nenapraví nedostatek oprávnění převést nebo udělit příslušná autorská práva, jelikož ta nemohou být právně napojena na vlastnictví tokenu.

- **Náhrada škody při prodlení.** Zatímco u úředních měn je výše úroků z prodlení navázána na přírážku k určité referenční sazbě,²¹ u kryptoměn toto pravidlo zavedeno není. Kvůli decentralizaci ani není možné odkázat na vývoj určitých referenčních sazeb centrální autority (s výjimkou tzv. *stablecoinů*, které jsou navázány na určitou úřední měnu).

Rizika vyplývající z práva duševního vlastnictví

NFT představují technologii, která umožňuje funkci „digitálního nositele“ práv k autorskému dílu, samo však autorským dílem není. Je proto třeba odlišovat právní režim samotného tokenu od právního režimu autorského díla, k němuž se vztahuje. V této souvislosti je třeba rozlišit několik prvků, a to samotné autorské dílo, token (NFT) a smluvní ujednání o převodu nebo licenci práv k autorskému dílu. Vznik autorského díla a převod práv k němu se však řídí zvláštní úpravou autorského práva, která je na *blockchainu* nezávislá. To může pochopitelně vyvolat právní rizika, kdy převod tokenu sám o sobě nevyvolává převod zamýšleného práva. Do určité míry by bylo možné řešit takovou situaci licenčním ujednáním, kdy k účinnosti

nabytí příslušného práva dojde právě zápisem převodu tokenu do *blockchainu*.

V této souvislosti Brandejský uvádí několik dalších rizik, která mohou vznikat nabyvateli při porušování autorských práv v souvislosti s NFT. Prvním okruhem je tzv. neoprávněné ražení, kdy je k určitému tokenu přiřazeno podkladové aktivum bez souhlasu vykonavatele autorských práv (nebo nad rámec udělených práv). Dalšími případy jsou také plagiátorství nebo falešné přisvojení si díla.²² Důsledkem pro nabyvatele takového tokenu je, že sice nabude token, ale nebude oprávněn autorské dílo užít v požadovaném rozsahu.

Z hlediska duševního vlastnictví se však rizika netýkají pouze autorských práv, ale v závislosti na povaze kryptoaktiva mohou zasáhnout také do práv k ochranným známkám, obchodní firmě a průmyslovým vzorům. Ve zvláštních případech může být dotčena i osobnostní složka, například při neoprávněné tokenizaci podobizny fyzické osoby. Společným jmenovatelem těchto situací je potřeba prověrky nebo smluvního ujištění, že převáděné kryptoaktivum ani s ním spojený obsah neporušuje práva třetích osob a navázání takových ujištění na dostatečné a vymahatelné smluvní sankce.

Anonymita/Pseudonymita

V rámci obchodů s kryptoměnami může být identita stran buď zcela utajena (anonymizace), anebo pozměněna tak, aby nemohla být bez dalšího přiřazena ke konkrétní osobě (pseudonymizace), ale ke konkrétnímu klíči.²³ Existenci samotného právního jednání obecně nepřekáží, pokud strany neznají úplnou identitu druhé osoby.²⁴ Postačí, pokud jsou schopny adresáta právního jednání alespoň určit podle určitého digitálního identifikátoru. Zvýšená míra anonymity však může podstatně snížit faktickou pozici ohledně uplatňování případných

21 V poměrech českého práva je to na základě § 1970 o. z. a nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích, ve znění pozdějších předpisů.

22 Brandejský, T. Nezaměnitelné tokeny (NFT) a ochrana autorských práv: Právní výzvy a praktická řešení. *Právo duševního vlastnictví*. 2025, roč. 3, č. 2, s. 3–17. ISSN 2788-2551.

23 Ndukuma Adjayi, K.; Diangienda Mvete, A. A Loleka Ramazani, B. *Droit du commerce électronique: Enjeux civils, consommateurs, cybercriminels, d'extranéité et de déterritorialité*. Paříž: L'Harmattan, 2021. ISBN 978-2-343-22431-2, s. 67.

24 Za předpokladu, že se neaplikují zvláštní ochranná ustanovení, např. na ochranu spotřebitele nebo jiných slabších stran.

právních nároků vůči druhé straně, ať už pro zrušení závazku anebo pro vady plnění.

V oblasti práv duševního vlastnictví navíc anonymita či pseudonymita znemožňuje ověřit, zda osoba, která s kryptoaktivem nakládá, je skutečně nositelem autorských práv nebo jiných oprávnění k jeho užití. Opět vzniká riziko porušení autorských nebo jiných práv k duševnímu vlastnictví tím, že bude s tokenizovaným obsahem nakládáno bez souhlasu oprávněné osoby.

Nevratnost obchodů a chytré smlouvy

Nevratnost transakce pro strany znamená, že nikdo nemůže v *blockchainu* transakci anulovat.²⁵ To dává účastníkům jistotu, že je nemůže žádná autorita připravit o kryptoaktiva, současně jim to však ubírá záruku v podobě možnosti požadovat vrácení kryptoaktiva, např. z důvodu smlouvy uzavřené pod pohrůžkou násilí. Vynutit vrácení kryptoaktiv nemusí být v možnostech státní moci a bez součinnosti druhé strany se neobejde.²⁶

Dalším aspektem *blockchainu* a obchodů s kryptoaktivy jsou chytré smlouvy, tzv. *smart contracty*. Ty jsou pouhým programem nahráným přímo do *blockchainu*, který vykoná určitou výpočetní operaci v případě, že jsou splněny sjednané podmínky (především převede stanovené množství kryptoaktiva). Nejedná se tedy o smlouvu jako projev vůle, ale pouze o způsob plnění smlouvy.²⁷ *Smart contracty* ale zpravidla nejsou ani samotným kryptoaktivem, představují pouze funkcionalitu, která může mít majetkové dopady.

Smart contracty se v praxi používají zejména proto, že kvůli svému uložení do *blockchainu* nikdo nemůže

zasáhnout do již odsouhlaseného obchodu. Jinými slovy, zadáním *smart contractu* do *blockchainu* si strany mohou být jisté, že dojde k plnění v případě splnění daných podmínek. Právě proto *smart contracty* našly uplatnění např. v oblasti *on chain licensing*, kde program sám umožňuje po zaplacení licenčních poplatků získat příslušný token, který by měl v ideálním případě také prokazovat licenční smlouvu anebo právo k užití díla. I u *smart contractů* je rizikem samotná nevratnost transakce, a to především kvůli tomu, že dopředu nelze predikovat všechny eventuality plnění. *Smart contract* totiž nebude moci zhodnotit veškeré důsledky, které by dávaly druhé straně výjimku z běžného režimu smluvního práva (vyšší moc, omyl, ochrana slabší smluvní strany apod.), ale transakci provede při prostém splnění podmínky. O splnění smlouvy by v takovém případě však měl rozhodnout jen soud a *smart contract* tuto možnost odpírá.²⁸ Současně *smart contracty* bez dostatečného napojení na některé veřejné seznamy spravované veřejnou správou nemohou dostatečně fungovat u některých druhů transakcí (např. navázání na elektronickou evidenci katastru nemovitostí²⁹). V oblasti autorského práva to opět představuje riziko, že se bude držitel tokenu snažit legitimizovat své oprávnění vůči třetím osobám, přestože již nemá dostatečná autorská práva.

Právní režim kryptoaktiv a rozhodné právo

Přestože jsou kryptoaktiva věcmi v právním smyslu, od obdobných věcí se liší svým technickým řešením, které převáží nad právním režimem platného práva. Nezměnitelný zdrojový kód *blockchain* totiž sám stanoví pravidla pro zápisy do databáze a převody

25 Bensoussan, A. *Informatique et libertés*. 3. vydání. Villiers: Éditions Francis Lefebvre, 2020. ISBN 978-2-36893-466-1, s. 304, bod 4910.

26 Tešić Nenad, S. On enforcement in digital assets. *Zbornik Radova: Pravni Fakultet u Novom Sadu*. 2024, roč. 57, č. 4, s. 1161–1206. ISSN 0550-2179. Štika, M. Má naprosto svobodná virtuální měna bitcoin místo v právním státě? *Bulletin advokacie*. 2018, č. 5, s. 29–34. ISSN 1805-8280.

27 Clavier, J. P. A Mendoza-Caminade, A. *Droit du commerce électronique*. 2. vydání. Bruxelles: Lefebvre Sarrut Belgium, 2023. ISBN 978_2-39013-394-0, s. 104 a 105, bod 191.

28 Tamtéž, s. 105 a 106, bod 194.

29 Férel-Schuhl, C. *Cyberdroit: Le droit ? l'épreuve de l'internet*. 8. vydání. Paris: Dalloz, 2020. EAN 9782247195817, s. 1208. *Smart contracty* si informace o plnění podmínek nacházející se mimo *blockchain* opatřují zpravidla z informačních uzlů zvaných *oracle*, viz Bassoli, M. L'oracle blockchain: quelle place pour l'oracle d'intelligence artificielle? In: *Droit des affaires et intelligence artificielle. Diagnostic et prospective*. Mare & martin, 2023, s. 27–42. ISBN 978-2-84934-703-4.

kryptoaktiv, a proto se pro tento princip vžilo označení *Code is Law*.³⁰ Na tomto principu nic nemění ani nařízení MiCA, které se zabývá spíše aspekty provozování platform s vymezenými kryptoaktivy a poskytování služeb souvisejících s kryptoaktivy. Zkoumání formální legálnosti transakcí provedených na *blockchainu* však není předmětem tohoto článku. Podstatné je, že účastníci obchodu přistupují k užívání *blockchainu* dobrovolně a vědomi si případných rizik.³¹

Zatímco aspekty zápisu do *blockchainu* a nabývání vlastnického práva jsou stanoveny samotným zdrojovým kódem, ostatní smluvní aspekty takto jasné být nemusí a budou záležet na kolizních ustanoveních aplikovatelných na konkrétní obchod s kryptoaktivy. Jelikož jsou kryptoaktiva nezávislá na hranicích států, je v případě veřejného *blockchainu* nemožné za určující faktor považovat místo, kde se kryptoaktivum nachází. Začínají se tedy objevovat názory, že bez zavedení nových přístupů v mezinárodním právu soukromém nezbyde, než použít hraniční určovatele jako místo charakteristického plnění anebo *lex fori*.³² V případě tokenizovaných aktiv by se mohly smluvní aspekty řídit také principem *lex rei sitae*, pokud je možné jej určit u originálního aktiva nebo pohledávky.³³ Aplikace kolizních pravidel bez sjednané volby práva na samotný smluvní vztah je však v současné době nejasná a stranám přináší vysokou míru nejistoty.

V případě tokenizovaných autorských děl je zároveň nezbytné zkoumat, jakým právním řádem se řídí převod práv nebo licenční ujednání vztahující se k těmto dílům. Samotný převod kryptoaktiva, který může být předmětem obchodní transakce na *blockchainu*, má věcně právní povahu a řídí se právem určeným podle

obecných kolizních pravidel³⁴, zatímco nabytí práv k užití nebo udělení licence k autorskému dílu se zpravidla řídí právem místa, kde je dílo chráněno (*lex loci protectionis*). V důsledku toho se může převod tokenu a převod oprávnění k autorskému dílu řídit odlišnými právními řády, což zvyšuje nejistotu stran ohledně rozsahu nabytých práv a vést ke kolizi právních řádů.“

Volatilita z pohledu bezdůvodného obohacení

Kryptoaktiva (zejména kryptoměny) se vyznačují vysokou volatilitou, která je dána jejich spekulativním charakterem, a může tak představovat riziko.³⁵ To je významné zejména při zrušení právního jednání nebo jeho zdánlivosti při současné změně v hodnotě kryptoaktiva. Je-li nabyvatel povinen kryptoaktivum vrátit, mohou při striktní aplikaci zákona vzniknout některá ekonomická rizika, která nespravedlivě deformují rovnováhu mezi stranami.

Vzhledem k zastupitelné povaze kryptoměn je vrácení kryptoměny v naturální podobě primárním východiskem, i pokud dojde k následnému zcizení na dalšího nabyvatele.³⁶ Dojde-li k vrácení kryptoměny, nese riziko při zvýšení hodnoty nabyvatel a při snížení zase převodce.

Vznikne-li povinnost vydat bezdůvodné obohacení, je nutné se ptát, zda jeho vznik nebyl zaviněn nepoctivostí nebo pochybením některé strany. Pokud by totiž jedna ze stran zapříčinila např. zdánlivost právního jednání a následně z toho brala výhody, úmyslně by tím zkrátila druhou stranu a účelově vytvořila nepoměr v majetkovém postavení.

30 De Filippi, P., & Hassan, S. *Blockchain technology as a regulatory technology: From code is law to law is code*. Ithaca, 2018. Dostupné z: <https://www.proquest.com/> [cit. 2025-10-17].

31 Clavier, J. P. A Mendoza-Caminade, A. *Droit du commerce électronique*. 2. vydání. Bruxelles: Lefebvre Sarrut Belgium, 2023. ISBN 978_2-39013-394-0, s. 90 až 93.

32 Yüksel Ripley, B. A Heindler, F. In: Bonomi, A.; Lehmann, M. A Lalani, S. *Blockchain and Private International Law*. 4. vydání. Nizozemsko: Koninklijke Brill NV, 2023. ISBN 978-90-04-51484-3, s. 259–284, s. 259–284.

33 Y. El Hage. La réglementation des NFT à la lumière du droit international privé: réglementation étatique ou extra-étatique? in Dossier, *RDBF* č. 4, Juillet 2022, spis 38, č. 7 et 13.

34 Brandejský, T. Nezaměnitelné tokeny (NFT) a ochrana autorských práv: Právní výzvy a praktická řešení. *Právo duševního vlastnictví*. 2025, roč. 3, č. 2, s. 3–17. ISSN 2788-2551.

35 Delahaye, J. P. Le bitcoin a-t-il vraiment un sens? *Science & Vie*. 2025, č. 1290, s. 56-59. ISSN 0151-0282.

36 Eliáš, J., Adamová, H., Brim, L. § 3001 [Zcizení předmětu bezdůvodného obohacení]. In: Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek VI, (§ 2521-3081)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-10-10]. ASPI_ID KO89_f2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Existuje-li však požadavek na vrácení konkrétně určeného a nezastupitelného kryptoaktiva (včetně NFT navázaných na příslušné právo k duševnímu vlastnictví), i zde mohou vzniknout některá rizika v příliš rigidní aplikaci zákonné úpravy:

- **Kryptoaktivum lze vrátit.** Pokud kryptoaktivum lze vrátit a obohacený nad ním vykonává držbu, je naturální restituce primárním východiskem. Stejně jako u vrácení zastupitelných kryptoaktiv může i zde hrozit, že se kvůli nepoctivému jednání bude převodce dožadovat vrácení mnohokrát zhodnoceného tokenu.
- **Kryptoaktivum nelze vrátit.** Pokud byl převod úplatný, obecně se má poskytnout náhrada ve výši sjednané úplaty (§ 2999 odst. 2 o. z.). Pro strany převodu to opět představuje riziko, kdy může jedna ze stran, která sama způsobila zrušení závazku, spekulativně požadovat vrácení buď mnohokrát zhodnoceného kryptoaktiva (anebo naopak již bezcenného) za původně ujednanou úplatu. Pro takový případ nemusí postačovat korekce dobrými mravy (např. zrušení závazku zaplacením odstupného samo o sobě nemravné není).
- **Nelze vrátit, protože se ztratilo?** Pokud jde o dobro věrného příjemce anebo poctivého držitele bezdůvodného obohacení, jsou povinni vydat bezdůvodné obohacení pouze v rozsahu, ve kterém takové obohacení trvá (§ 3000 a § 3001 odst. 2 o. z.).³⁷ Pokud dojde ke ztrátě kryptoměny, např. ztrátou přístupových klíčů ke krypto peněžence, nebyl by takový dobro věrný nebo poctivý příjemce povinen vydat žádné bezdůvodné obohacení, přestože by hodnota kryptoaktiva několikanásobně vzrostla. To může představovat zásadní nepoměr v rovnováze práv, kdy převodce (jako ochuzený) opomenutím nabyvatele (obohaceného) přijde o podstatnou část peněžních prostředků.

Řešení rizik

Na základě identifikovaných rizik navrhuji níže postupy k jejich snížení nebo vyloučení. Při alokaci smluvních rizik aplikuji východisko, že riziko má nést ten, kdo nad ním má kontrolu³⁸, se zohledněním obecných korektivů jako poctivost a dobrá víra. V případě prodeje je to obvykle kupující, kdo se v důsledku informační asymetrie ocitá ve slabším postavení, v případě kryptoaktiv mohou být rizikům vystaveny obě strany (ať už v důsledku vysoké volatility, anonymity anebo nevyjasněného režimu rozhodného práva). Při vyrovňování obchodních rizik tedy nebudu přihlížet pouze k informační asymetrii stran, ale také ke zvláštní technické a ekonomické povaze kryptoaktiv za účelem nalezení spravedlivého rozvržení práv a povinností stran. Vzhledem ke specifické povaze kryptoaktiv však v některých případech nezbude, než riziko přijmout nebo obchod neuzavřít.³⁹

Jako nástroje řešení rizik budu uvažovat prověrku, smluvní alokaci rizik, platební a zajišťovací nástroje a ukončení smlouvy.⁴⁰ Podle těchto nástrojů budu rizika členit na ta, která

- 1) lze řešit odstraněním informační asymetrie,
- 2) lze řešit smluvní alokací rizik,
- 3) lze řešit platební podmínkou nebo zajištěním, a která
- 4) nelze zcela řešit a je nutné je přijmout (zejména rizika vyplývající z technické povahy technologie *blockchain*) anebo obchod neuzavřít.

Odstranění informační asymetrie

Prvním přístupem k smluvnímu řešení rizika je odstranění informační asymetrie ve vztahu k danému obchodu. Tímto přístupem budou strany prověřovat ta rizika, která

37 Eliáš, J., Adamová, H., Brim, L. § 3001 [Zcizení předmětu bezdůvodného obohacení]. In: Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek VI, (§ 2521-3081)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-10-10]. ASPI_ID KO89_f2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

38 Šilhán, J. In: Bejček, J., Šilhán, J., a kolektiv. *Obchodní smlouvy. Závazky v podnikání*. Praha: C. H. Beck. 2015, 539 s., s. 412.

39 Tamtéž, s. 133 až 137.

40 Tamtéž, s. 141.

se vztahují ke kvalitě daného kryptoaktiva a jeho způsobilosti nabytí, ekonomickému vývoji jeho hodnoty anebo k vyhodnocení, zda nejsou naplněna některá rizika, jejichž důsledky zákonná úprava spojuje s požadavky dobré víry nebo znalosti. Informační asymetrie však může také spočívat v neznalosti druhého účastníka v důsledku jeho anonymity nebo pseudonymity.

Provedení prověrky ve vztahu k nabývanému kryptoaktivu je především úlohou samotného nabyvatele (*periculum est emptoris*). V této souvislosti tedy bude provádět prověrku za účelem zjištění transakční historie k danému kryptoaktivu a současně si i vyžádá předchozí nabývací titul pro případné prokázání dobré víry v případě nabytí od neoprávněného. Ve vztahu k NFT je v zájmu nabyvatele si vyhodnotit, zda je s uvedeným tokenem skutečně spojena určitá věc, pohledávka nebo právo (ať už se jedná o NFT v oblasti autorského práva, napojené na nástroj finančního trhu, nebo *utility tokeny*).

To v oblasti autorského práva znamená nejen ověřit oprávnění poskytovatele tokenu, ale současně si prostudovat jeho licenční podmínky, zda s převodem tokenu udílí dostatečná majetková práva. Obsahuje-li tokenizovaný obsah textové, obrazové nebo i trojrozměrné prvky, lze současně v rámci prověrky doporučit takový obsah a prověřit ho i v příslušných veřejných rejstřících nebo databázích ochranných známek a průmyslových vzorů. Na nutnost se zabývat rozsahem licenčních podmínek upozorňuje také Popovská.⁴¹

Další situací k odstranění informační asymetrie je rozkrytí identity druhé strany. V této souvislosti lze dokonce doporučit dobrovolně provést identifikaci účastníků a kontroly obchodu podle pravidel AML, přestože se na strany obchodu s kryptoaktivy taková povinnost nemusí vztahovat⁴², aby bylo zřejmé, že podstoupením identifikace druhá strana implicitně souhlasila s daným obchodem.

Smluvní alokace rizik

Vzhledem k nevyjasněnému režimu transakcí s kryptoaktivy⁴³ by si měly strany výslovně zvolit rozhodné právo pro smlouvu a poučeně určit výjimky z aplikace takové právní úpravy.

Přestože okamžik nabytí vlastnictví ke kryptoaktivu již implicitně vyplývá z volby příslušného technologického řešení, za právně čistší variantu považují do příslušných smluvních ujednání výslovně navázat nabytí vlastnického práva na okamžik zápisu do příslušné technologie *blockchain*.

Existuje-li již shoda na aplikaci určitého rozhodného práva, měly by si strany přesně vymezit, za jaká rizika chtějí odpovídat odchýlně od režimu stanoveného zákonem. Níže uvádím okruh zvláštních ustanovení reflektující požadavky spravedlivého uspořádání práv a možnosti kontroly, pokud bychom uvažovali aplikaci českého práva.

- **Prohlášení o kvalitě kryptoaktiva.** Přestože je v zájmu nabyvatele provést podrobnou prověrku, některé okolnosti odhaleny být zcela nemohou anebo by vyžadovaly příliš vysoké náklady. Nabyvatel kryptoaktiva může tedy požadovat konkrétní prohlášení a záruky týkající se kvality kryptoaktiva, které mu zajistí určitou úroveň dobré víry a současně zajistí případnou odpovědnost převodce za nepravdivá prohlášení. Taková prohlášení by měla vycházet z povahy daného kryptoaktiva. Prohlášení je samo o sobě vhodné spojit s povinností náhrady škody. Pokud by její stanovení mohlo činit v konkrétním případě problém, je vhodné prohlášení spojit také se smluvní pokutou mající dostatečně preventivní i reparační charakter. V případě závažných prohlášení (např. ve vztahu k právům třetích osob k tokenizovanému obsahu) lze také doporučit ujednat právo odstoupit od smlouvy.⁴⁴

41 Popovská, N. NFT jako výzva právu duševního vlastnictví. *Duševní vlastnictví*. 2024, č. 1/2024, s. 15-20 [cit. 5. 11. 2024]. Dostupné z: https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF_Dokumenty/dusevni_vlastnictvi/elektronicka_verze_2024/casopis2024-1.pdf.

42 Ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) bod 15. zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.

43 Y. El Hage. La réglementation des NFT à la lumière du droit international privé: réglementation étatique ou extra-étatique?. in Dossier, *RDBF* č. 4, Juillet 2022, spis 38, č. 7 et 13.

44 Přestože by takové porušení zpravidla svojí intenzitou již samo o sobě naplňovalo podstatné porušení smlouvy podle § 2002 o. z.

Lze doporučit sem zahrnout ujištění zaručující řádné nabytí kryptoaktiva. V souvislosti s tokeny je současně vhodné uvést prohlášení ohledně unikátnosti tokenu a jeho napojení na konkrétní aktivum nebo právo. V případě NFT by prohlášení mělo zahrnovat: vztah jedinečného propojení s takovou věcí nebo právem, potvrzení, že byla získána veškerá potřebná oprávnění k vydání tokenu, případně, že žádné třetí osoby nemají žádné nároky, které mohou vznášet v souvislosti s tokenem (např. vtělení autorského díla a jeho distribuce bez ošetření výkonu majetkových práv autora).

- **Licenční ujednání.** Stanovení konkrétních podmínek k výkonu práv duševního vlastnictví spojených s daným tokenem.
- **Bezdůvodné obohacení při vrácení kryptoaktiv.** Bezdůvodné obohacení v kontextu kryptoaktiv vyžaduje smluvní úpravu, která zohlední specifika digitálních aktiv, především jejich vysokou volatilitu a potenciální nečestné jednání stran ve vztahu ke vzniku bezdůvodného obohacení.
U zastupitelných kryptoaktiv (kryptoměn) by měl být zohledněn vývoj hodnoty v čase, zohledněním výše protiplnění anebo množství kryptoaktiva. Obdobný přístup lze aplikovat také na nezastupitelná kryptoaktiva (NFT) s výjimkou úpravy vráceného množství kryptoměny. Při nemožnosti vrácení zastupitelného kryptoaktiva pro ztrátu přístupových klíčů poctivě obohaceným současně, doporučuji smluvně ujednat alespoň částečnou kompenzaci pro ochuzeného (např. poloviční podíl na hodnotě) v okamžiku vzniku povinnosti.
- **Časová hodnota kryptoměn.** U kryptoměn navázaných na vývoj úředního kurzu určité měny doporučuji smluvně převzít ustanovení o úrocích z prodlení z příslušné právní úpravy. Nejedná-li se o takovou kryptoměnu, je nutné volit alternativní varianty. Pokud strany chtějí vrátit úroky z prodlení v naturální podobě (tj. ve formě kryptoměny), nabízí se ujednat právo požadovat 1) úrok podle ujednané míry kapitalizace, a 2) v případě znehodnocení kryptoměny

také povinnost naturálního odškodnění vypočtenou z pohybu kurzů vůči stanoveným úředním měnám (nebo košíku vybraných měn) na straně zvolené platformě. Takto strany zohlední jak vývoj kryptoměny, tak nemožnost investovat kryptoměnu do jiných investičních příležitostí.

Platební podmínka a zajištění

Kvůli své přeshraniční povaze a vyšší míře anonymity jsou obchody s kryptoaktivy náchylnější ke vzniku problémů

Riziko nesplnění smlouvy může v obchodech s kryptoaktivy hrát významnou roli, uvádí také Zpráva FBI o podvodech s kryptoměnami za rok 2023, kdy se celková částka škod způsobených podvody s kryptoměnami odhaduje na 5,6 miliardy USD.

s vymahatelností práv. Poskytnutí zajištění nebo stanovení příslušné platební podmínky výrazně snižuje nebo přenáší riziko nesplnění na druhou smluvní stranu a napomáhá efektivní realizaci alokovaných rizik. Že právě riziko nesplnění smlouvy může v obchodech s kryptoaktivy hrát významnou roli, uvádí také Zpráva FBI o podvodech s kryptoměnami za rok 2023, kdy se celková částka škod způsobených podvody s kryptoměnami odhaduje na 5,6 miliardy USD za rok 2023.⁴⁵

45 Federal Bureau of Investigation. 2023 Cryptocurrency Fraud Report Released. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/news/stories/2023-cryptocurrency-fraud-report-released?>. [cit. 2025-10-17].

Níže tedy rozeberu některé platební podmínky a formy zajištění se zaměřením na odchylky od běžného zákonného režimu v důsledku technické povahy kryptoměn. Zabývat se budu především *smart contracty*, pozastávkou, transakční úschovou a aplikací jednotlivých druhů zajištění.

Smart contracty představují efektivní technické řešení, kdy při stanovení konkrétních smluvních podmínek program uložený přímo na *blockchainu* sám provede smluvní operaci, aniž by bylo zapotřebí aktivního plnění stran.⁴⁶ Výhodou *smart contractu* je, že eliminuje riziko nesplnění, pokud budou skutečně naplněny podmínky smlouvy. Vyvolává však také nevýhody, jelikož v případě složitějších smluv nedokáže plně zohlednit veškeré eventuality a korektivní principy smluvního práva (v části zabývající se chytrými smlouvami). Současně také nemůže *smart contract* uložený na *blockchainu* plně čerpat veškeré smluvně relevantní údaje, ledaže dojde k napojení na určité nezávislé informační uzly (*oracles*)⁴⁷, což vyžaduje dostatečnou technologickou znalost o způsobu fungování těchto programů a databází.

Pozastávka může snížit riziko nesplnění tím, že část úplaty je splatná až po splnění stanovené podmínky (např. uplynutí určité doby, aniž by byla vznesena jakákoliv práva ze strany autora). V obchodech s kryptoměnami však pozastávka pouze přenáší nejistotu na druhou stranu, která se zase ocitne v nejistotě, zda bude pozastavená částka při splnění podmínky skutečně splněna.

Realizace obchodů s kryptoaktivy transakční úschovou napomáhá významně snížit rizika nesplnění. Strany do doby splnění sjednaných podmínek uloží ke schovateli přístupové kódy k peněžence s kryptoaktivem a protiplnění za něj. Poskytovatel úschovy následně vyhodnotí, zda byly podmínky skutečně naplněny, a v případě sporů může vyčkat soudního řešení (vytrácí se tak riziko nevratnosti transakce). Úschova tedy podstatně eliminuje typická rizika obchodů s kryptoaktivy, na druhou stranu vytváří nové riziko

v podobě důvěryhodnosti a solventnosti osoby schovatele. Zavedením regulatorního rámce nařízení MiCA však tato obava podstatně opadá, jelikož zavádí významné institucionální záruky pro schovatele kryptoměn, kteří jsou také poskytovateli služeb souvisejících s kryptoaktivy.⁴⁸

Alternativou transakční úschovy kryptoaktiv je případ peněženek s kryptoaktivy vyžadujících alespoň dva podpisy (tzv. *multisig wallet*), kdy se transakce jako „nestranný mediátor“ účastní také třetí osoba, která je při splnění podmínek smlouvy oprávněna nahradit nesouhlas jedné ze stran s převodem kryptoaktiva.⁴⁹ Takové peněženky plní obdobný princip jako transakční úschova, byť umožňují vypořádání transakce také bez zapojení třetí osoby. I poskytování takových služeb bude spadat pod regulaci MiCA.

Riziko nesplnění povinností lze také snížit zajištěním. Technická specifika kryptoaktiv nicméně v některých případech limitují použití na takové obchody, a to jak v oblasti věcně právních zajišťovacích nástrojů, tak nástrojů obligačního typu.

Týkají-li se věcně právní zajišťovací nástroje přímo kryptoaktiv, zpravidla je nebude možné zapsat do *blockchainu* ke konkrétnímu kryptoaktivu, ale je nutné je uplatnit zprostředkovaně tak, aby se vyloučila po dobu trvání zajištění možnost zástavního dlužníka s kryptoaktivem nakládat. Takových důsledků je možné dosáhnout zajišťovacím převodem práva ke kryptoaktivu do doby splnění podmínek, případně zajišťovací úschovou nebo *multisig wallet* se zapojením třetí osoby.

Z pohledu obligačních nástrojů bude bez dalšího použitelné ručení. Ručení je v případě zastupitelných kryptoaktiv možné sjednat i na plnění v naturální podobě (jímž z hlediska práva kryptoaktiva jsou) a plnění nemusí být pouze peněžní. To je významný rozdíl oproti finanční záruce, která počítá výslovně s peněžitým

46 Clavier, J. P. A. Mendoza-Caminade, A. *Droit du commerce électronique*. 2. vydání. Bruxelles: Lefebvre Sarrut Belgium, 2023. ISBN 978_2-39013-394-0, s. 104 a 105, bod 191.

47 Bassoli, M. L'oracle blockchain: quelle place pour l'oracle d'intelligence artificielle? In: *Droit des affaires et intelligence artificielle. Diagnostic et prospective*. Mare & martin, 2023, s. 27–42. ISBN 978-2-84934-703-4.

48 Čl. 3 odst. 1 bod 16) a 17) MiCA. Schovatelé jsou zejména povinni získat veřejnoprávní licenci, důsledně oddělovat vlastní a cizí zdroje, nastavit interní procesy, a současně zakotvují výslovnou odpovědnost za svěřené prostředky. U každého obchodu s kryptoaktivy je nicméně nutné se zabývat jeho působností, zejména zda nejsou dány některé výluky působnosti v čl. 2 MiCA ohledně regulovaných kryptoaktiv a poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy.

49 *What are multi-signature wallets and how do they work?* Online. 2025/10/14. Dostupné z: <https://www.bitpanda.com/en/academy/what-are-multi-signature-wallets-and-how-do-they-work>. [cit. 2025-10-18].

plněním vystavovatele záruky, i pokud je zajištěna nepeněžitá povinnost. Proto je při zajištění finanční zárukou vhodné ve smlouvě stanovit přesnou výši sankcí za porušení smlouvy a případně také alternativní pohledávku věřitele na peněžní plnění při nesplnění smlouvy.

Neřešitelná rizika

Některá rizika však účastníci transakce ovlivnit nemohou a implicitně vyplývají z technické povahy *blockchainu*. Jde především o absenci osoby odpovědné za správu *blockchainu*, nevratnost transakcí učiněných v rámci *blockchainu* anebo absenci řešení při ztrátě klíče k peněženke s kryptoaktivem. S ohledem na přeshraniční povahu obchodů s kryptoaktivy a zvýšenou míru anonymity současně nebude vždy možné trvat na uplatnění ustanovení práva na ochranu slabších smluvních stran, která by se měla uplatnit dle kolizních pravidel mezinárodního práva soukromého. Takováto rizika nemohou být zmírněna odchylným ujednáním stran a jediným řešením je riziko buď přijmout, nebo obchod neuzavřít.

Závěr

Obchody s kryptoaktivy představují pro strany obchodu výzvu, ať už z pohledu práv duševního vlastnictví, tak obecně pro celé soukromé právo. Legitimace práv k duševnímu vlastnictví nesouvisí přímo se zápisem tokenů v evidenci *blockchainu*, ale řídí se samostatným režimem. Vzniká tedy nebezpečí dvojí právní povahy kryptoaktiv – jako digitálního nositele a duševního vlastnictví, které se může odlišně převádět a chránit. To vyžaduje zvláštní bdělost nabyvatele kryptoaktiva k prověřování oprávnění k duševnímu vlastnictví převodce a současně také zajištění dostatečně solidního licenčního ujednání k právu užití k právu k duševnímu vlastnictví.

V oblasti soukromého práva přináší kryptoaktiva řadu nejasností v oblasti již ustálených principů věcných práv, vymahatelnost práv a kolizních norem mezinárodního práva soukromého jak pro věcná, tak i závazková práva. Technické řešení kryptoměn v rámci decentralizované databáze vyžaduje, aby se věcně právní úprava přizpůsobila v otázkách nabytí vlastnického práva, a stranám nezbyvá, než se těmito technickým aspektem podvolit anebo transakci odmítnout.

Analýza v oblasti kryptoaktiv rozkryla mnoho rizik právní, ekonomické i technické povahy, na které by měly reagovat smluvní nástroje alokace rizik, zajištění a platebních podmínek. Některá rizika však smluvně řešit nelze. Zásadní význam pro rizika má decentralizovaná povaha *blockchainu*, v jejímž důsledku nelze kryptoaktivum vrátit. Současně na kryptoaktiva nelze bez dalšího uplatnit některé právní normy týkající se věcí a na kryptoměny zase nelze automaticky uplatnit normy regulující peníze. Strany by tak kupříkladu měly sjednat režim prodlení s plněním kryptoaktiva a některé odchylky pro stanovení výše bezdůvodného obohacení.

Obchody s kryptoaktivy představují pro strany obchodu výzvu, ať už z pohledu práv duševního vlastnictví, tak obecně pro celé soukromé právo.

Některá rizika lze řešit prověrkou anebo smluvní alokací rizik se stanovením případné náhrady škody nebo utvrzení povinností smluvní pokutou (právě v těchto nástrojích především spočívá ochrana duševního vlastnictví). Jedná-li se však o rizika spočívající v samotné povinnosti plnit, nezbyvá než ujednat přiměřenou platební podmínku nebo poskytnutí dostatečně účinného zajištění. V oblasti kryptoměn zůstává jako platební podmínka významnou funkci aplikace *smart contractů*, které po splnění konkrétních podmínek provedou transakci bez nutného *ex post* projevu vůle stran. Pro transakce, u nichž se však nelze spolehnout čistě na počítačové algoritmy, je vhodné zapojit třetí osobu, ať už transakční úschovou anebo tzv. *multisig wallet*.

I v případě zajištění existují některé odchylky vyplývající převážně z nemožnosti efektivního zřízení zástavního práva v rámci *blockchainu* anebo možnosti zajistit nepeněžitý dluh finanční zárukou. Těchto odchylek by si měly být strany vědomy, pokud chtějí takové zajišťovací nástroje využít. ✓

Umělá inteligence v činnosti Úřadu průmyslového vlastnictví

Ing. Jakub Jůzl,

*oddělení analýz a digitalizace,
odbor patentových informací, ÚPV*

Úvod

S poskytováním služeb v digitální podobě začal Úřad průmyslového vlastnictví před více než čtvrtstoletím. Za tuto dobu došlo k řadě významných změn – od spuštění on-line rešeršních databází v roce 2000, přes možnost využití datových schránek od roku 2009, až po zavedení nového systému elektronického podání v roce 2017. V současnosti je právě portál pro elektronická podání nejoblíbenější vstupní branou ke službám Úřadu.

Odhadovat budoucí technologické trendy je vždy obtížné, nicméně dnes se zdá, že nástupu využívání umělé inteligence se nevyhne téměř žádný obor lidské činnosti. Nabízí se proto otázka, zda se i pro Úřad průmyslového vlastnictví stane rozvoj umělé inteligence významným milníkem ve způsobu poskytování jeho služeb.

Stejně jako se digitalizace veřejné správy často rozlišuje na digitalizaci „navenek“ a „uvnitř“ organizace, lze i aktivity v oblasti umělé inteligence rozdělit na ty, z nichž má prospěch široká veřejnost, a na ty, které slouží především k podpoře interních činností. V následujícím textu jsou proto shrnuty aktivity, které Úřad průmyslového vlastnictví rozvíjí jak v oblasti služeb pro veřejnost, tak v oblasti podpory práce svých zaměstnanců. Obsah textu zároveň volně navazuje na článek „Umělá inteligence v informačních systémech průmyslových práv“, publikovaný v časopise Duševní vlastnictví č. 4/2024.

Nástroje umělé inteligence a Úřad průmyslového vlastnictví

Před popisem jednotlivých aktivit je nezbytné stanovit vymezení pojmu „umělá inteligence“. Pro účely tohoto článku je použit zjednodušený přístup, který umělou inteligenci chápe především jako soubor metod strojového učení, se zvláštním důrazem na nástroje založené na velkých jazykových modelech (LLM).

Chatovací asistenti a jejich využití

Chatovací asistent (chatbot) je software umožňující vést s uživatelem konverzaci v přirozeném jazyce a poskytovat mu relevantní odpovědi. Ačkoli se obdobné nástroje objevují již řadu let, skutečný zlom v jejich využívání nastal až v roce 2022, kdy došlo k masovému rozšíření nástrojů založených na velkých jazykových modelech (LLM).

Asistent pro veřejnost

Právě velkých jazykových modelů využívá i připravovaný chatovací asistent, který bude dostupný na webových stránkách Úřadu průmyslového vlastnictví. Jeho vývoj byl poměrně komplikovaný – původní řešení založené na tradičních metodách, jako je analýza přirozeného jazyka a rozhodovací stromy, bylo s ohledem na nástup nových technologií přepracováno. Výsledkem je zcela nová koncepce, která v rámci dosavadního testování poskytuje výrazně lepší výsledky než původní řešení.

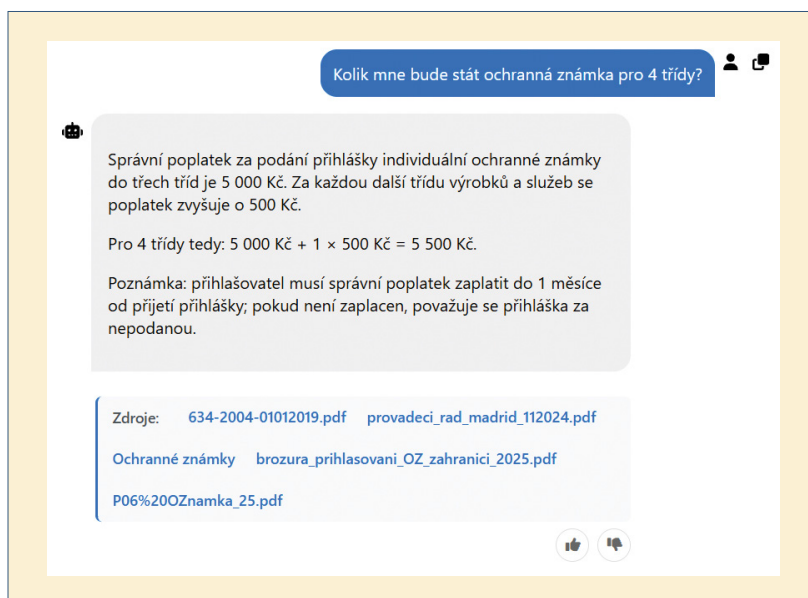
Z technického hlediska nový asistent využívá přístup *Retrieval-augmented generation* (RAG). Tento přístup umožňuje kombinovat schopnosti velkých jazykových modelů s cíleným využitím ověřených zdrojů a zároveň omezit některé nežádoucí jevy, které jsou s touto technologií spojeny. RAG umožňuje doplnit obecný jazykový model o znalosti ze specifického kontextu.

Asistent odpovídá primárně na základě kontextových informací získaných ze stránek Úřadu a u každé odpovědi vždy uvede, z jakých dokumentů při jejím sestavení vycházel. Otázky, ke kterým nenalezne dostatek relevantních informací, nezodpoví.

Asistenti pro podporu zaměstnanců

V rámci Úřadu je využíván komerčně poskytovaný kancelářský balík aplikací, jehož součástí je i chatovací asistent, který odpovídá na základě znalostí obsažených v použitém jazykovém modelu, je schopen dohledávat doplňující informace na internetu a pracovat se soubory přiloženými ke konverzaci.

Jde o obecný nástroj, který není specificky zaměřen na oblast průmyslového vlastnictví, a mohou jej proto využívat i zaměstnanci zajišťující provozní činnosti Úřadu.

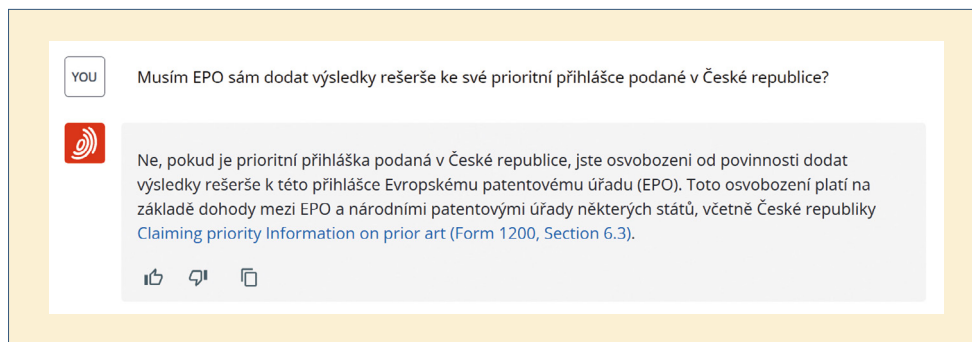

Obr. 1: Ukázka konverzace v chatbotu Úřadu průmyslového vlastnictví, zdroj: ÚPV

Přestože asistent pracuje s ověřenými zdroji, nelze vyloučit možnost chyb. Poskytované odpovědi proto mají vždy orientační charakter a chatbot je primárně určen jako rozcestník k primárním zdrojům informací. Asistent má k dispozici pouze údaje z veřejných webových stránek Úřadu, nikoli z rešeršních databází ani z dalších interních aplikací. V souvislosti s tímto projektem není zvažováno žádné omezení činnosti informačního střediska.

Vzhledem k důrazu, který Úřad klade na ochranu informací, je při využívání komerčních chatovacích aplikací nutná zvýšená opatrnost. V případě užívaného komerčně dostupného nástroje je smluvně zajištěno, že vložená data nebudou bez souhlasu Úřadu dále využívána, například k dalšímu trénování modelů umělé inteligence, a že data budou zpracovávána v EU. I přes tato opatření však v souladu s interními předpisy není možné asistenta používat při práci s vysoce citlivými informacemi, například s údaji z dosud nezveřejněných přihlášek vynálezů.

Vedle zajištění komerčních řešení připravuje Úřad v rámci pilotního projektu realizovaného s Evropskou patentovou organizací (EPO) rovněž chatovacího asistenta pro své zaměstnance, u kterého bude zajištěna ochrana dat pro méně citlivé neveřejné informace, jako jsou např. interní předpisy.

Obr. 2: Otázka a odpověď v prostředí Legal Interactive Platform, zdroj: EPO

Toto řešení je součástí projektu Legal Interactive Platform, jehož veřejně dostupná část je již v provozu v rámci portálu elektronických služeb MyEPO. Veřejnost může tento chatbot využívat k interakci s právními texty relevantními pro činnost EPO, včetně rozhodnutí odvolacích senátů.

Pro zaměstnance Úřadu průmyslového vlastnictví bude mít Legal Interactive Platform obdobnou podobu, jakou poskytuje EPO veřejnosti, přičemž bude rozšířena o znalosti z vlastních dokumentů Úřadu, a to jak z veřejně dostupných právních předpisů (např. zákonů a vyhlášek), tak z interní dokumentace.

Stejně jako připravovaný chatovací asistent pro veřejnost využívá i tento projekt přístup *Retrieval-augmented generation* (RAG). Kromě samotného EPO již tento systém zpřístupňuje svým zaměstnancům například italský úřad pro patenty a ochranné známky.

Automatizované třídění patentových dokumentů

Pro účely patentových rešerší se patenty a užité vzory zařídují do oblastí techniky podle některého z používaných klasifikačních systémů. Správné zařídění je odborně náročným a časově nákladným úkolem, a představuje proto jednu z oblastí, v nichž mohou nástroje umělé inteligence přispět ke zvýšení efektivity.

Podobně jako v případě chatovacích asistentů nabízí i v oblasti návrhů zařídění Evropská patentová organizace veřejně dostupný on-line nástroj v podobě jednoduché webové aplikace.

Do této aplikace lze vložit libovolný text v anglickém, francouzském nebo německém jazyce, přičemž pro text je navrženo zařídění dle hierarchie kooperativního patentového třídění (CPC).

Nástroj, označovaný jako CPC Categoriser, je založen na modelu vycházejícím z architektury RoBERTa, a nejedná se tedy o řešení využívající generativní jazykový model.

CPC Categoriser je plánováno využívat i pro návrhy zařídění v rámci Úřadu průmyslového vlastnictví. Bezpečnost zpracovávaných informací by v tomto

případě měla být zajištěna opět koncovým šifrováním a komunikací prostřednictvím zabezpečeného aplikačního rozhraní. Veřejně dostupná verze nástroje koncové šifrování neobsahuje, a z tohoto důvodu EPO upozorňuje, že není vhodná pro práci s dosud nezveřejněnými informacemi.

Nad rámec výše uvedených oblastí se Úřad zajímá rovněž o další možnosti využití nástrojů umělé inteligence, jako jsou automatizované překlady, vyhledávání v databázích ochranných známek prostřednictvím obrázku nebo zvyšování dostupnosti on-line služeb.

Edukace a interní předpisy

V rámci programu interního vzdělávání byla většina zaměstnanců Úřadu průmyslového vlastnictví seznámena se základními zásadami využívání umělé inteligence a s obsluhou chatovacích asistentů používaných v pracovním prostředí.

Stávající interní předpisy Úřadu se na práci s nástroji umělé inteligence již vztahují, přesto je připravována samostatná směrnice, která má užívání těchto nástrojů systematicky upravit. Inspirací jsou v tomto ohledu předpisy Evropské patentové organizace a Evropské organizace pro duševní vlastnictví. Návrh směrnice v současnosti prochází interním připomínkovacím procesem.

Závěr

Rozvoj a využívání nástrojů umělé inteligence v prostředí Úřadu průmyslového vlastnictví probíhá postupně a s důrazem na podporu výkonu agend, nikoli na nahrazení odborného rozhodování.

Jak ukazují výše popsané příklady, umělá inteligence je vnímána především jako nástroj pro zvýšení efektivity práce a kvality poskytovaných služeb, a to při zachování nároků na ochranu dat.

Umělá inteligence tak nepředstavuje jednorázový technologický milník, ale spíše dlouhodobý proces směřující ke smysluplnému a odpovědnému využívání nových nástrojů ve prospěch veřejnosti, zaměstnanců i celého systému ochrany průmyslových práv. ✓

SME FUND v roce 2026

Ing. Martina Kotyková, Ph.D.,

vedoucí oddělení podpory inovací, ÚPV

Vzhledem k úspěšné realizaci současných aktivit programu SME Fund, silné poptávce ze strany MSP a pozitivní zpětné vazbě od zainteresovaných stran potvrdila Strategie jednotného trhu Evropské komise ze dne 21. května 2025 pokračování fondu v roce 2026 a případně i v roce 2027.

Tím bude zajištěna pokračující podpora MSP v roce 2026, čímž se vytvoří most do doby, než bude možné vyvinout a implementovat nový komplexní balíček služeb pro MSP v rámci Strategického plánu 2030 a nového víceletého finančního rámce (MFF) Komise.

Celkově se navrhuje, aby program SME Fund 2026 sledoval stejný přístup jako v roce 2025 s následujícími hlavními rozdíly (v tabulce vyznačeno):

- Zvýšení limitu pro voucher 1 – pro Českou republiku je stanovena jednotná cena za službu IP Scan 1 400 eur (maximální částka v jiných evropských státech je 1 620 eur).
- Prodloužení lhůty na uplatnění poplatků z voucheru 3 (patenty).
- Během roku bude představen nový voucher na CIGIs (Industrial geographical indications) – voucher 5 bude financován z rozpočtu EK.
- V roce 2026 v České republice nebude možné provádět službu IP Scan Enforcement.
- Při žádosti o službu IP Scan MSP deklarují ekonomickou aktivitu.
- Pro provádění služby IP Scan bude na webu ÚPV zveřejněna praktická pomůcka pro provádění služby IP Scan.
- Žádosti od MSP o provedení služby o přiřazení/schválení poskytovatele bude ÚPV v roce 2026 přijímat od MSP datovou schránkou, nikoli e-mailem jako doposud. ✓

 SME FUND 2026							
IP ACTIVITY	ACTIVITY FEES INCLUDED	COVERAGE	REIMBURSEMENT	VALUE (EUR)	ACTIVATION PERIOD	IMPLEMENTATION PERIOD	
V1	IP Scans	IP Scan in countries of participating offices	National level	90%	1 620 ⁽¹⁾	6 months	NONE
		IP Scan enforcement in countries of participating offices					
V2	Trade marks & designs	Trade mark or design protection Application, class, examination, registration, publication, and deferment of publication fees	National, regional, and EU levels	75%	700	1 month (extendable to 2 months)	6 months
		Madrid and The Hague trade mark or design protection Basic, designation, and subsequent designation fees including EU countries (2)(3)	International level	50%			
V3	Patents	Patent protection Patent prior art searches provided by IPOs (4)	National level	75%	1 000	1 month (extendable to 2 months)	6 months
		Filing, search and examination, grant and publication fees					
		Filing and search fees (5)	European level	50%	1 500		
V4	Plant varieties	Plant variety protection Online filing and examination fee with CPVO	EU level	75%	1 500		12 months

(1) Depending on the applicable fees at national level for this Service.
 (2) Excluded fees: handling fees charged by the office of origin.
 (3) Ukraine-based SMEs can be reimbursed for international applications (WIPO) designating the EU (EUIPO) and EU Member States.
 (4) Global search service may be provided by MS IPOs or the Visegrad Patent Institute.
 (5) See the [list of countries](#) covered by European patents.
 (6) Eligible only if provided by persons or entities established in the EU entitled to represent applicants in proceedings before the European Patent Office (EPO), in accordance with the European Patent Convention (EPC) and related to a registered European patent application.

Zdroj: EUIPO

Evropské právo

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 2262/22

Oponent podal stížnost proti rozhodnutí odporové divize o zamítnutí odporu proti evropskému patentu. Odpor se týkal patentu jako celku a byl založen mj. na odporových důvodech nedostatku novosti a vynálezecké činnosti podle čl. 100(a) EPC.

Odporová divize rozhodla, že dokument D1 nezveřejnil ani význakovou část nároku 1 hlavní žádosti, ani znak úvodní části, podle kterého zářezy procházejí vrstvou adhezivního materiálu po celé jeho tloušťce. Majitel patentu ve stížnostním řízení neuvedl žádné další rozlišovací znaky.

Oponent přesvědčil senát, že tyto rozdíly uvedené v napadeném rozhodnutí jsou založeny na nepřiměřeně restriktivním výkladu jak patentu, tak citovaného stavu techniky.

Dokument D1 uvádí, že podélné zářezy oddělují část štítku, která je připevněna k povrchu balicí fólie role izolačního materiálu, od integrální úchopové části štítku. Odborníkovi v oboru je zřejmé, že je možné dosáhnout oddělení, pouze pokud oba zářezy procházejí vnější fólií štítku a vrstvou adhezivního materiálu štítku po celé jejich příslušné tloušťce. Tento dokument tak zveřejňuje všechny znaky úvodní části nároku 1 hlavní žádosti.

Dokument D1 uvádí vrstvu laku nanesenou v oblasti úchopové části pod vrstvou adhezivního materiálu a mezi dva podélné zářezy. To se rovná zveřejnění znaků význakové části nároku 1 hlavní žádosti.

S ohledem na výše uvedené důvody postrádá předmět nároku 1 hlavní žádosti novost (čl. 54(1) EPC).

Ani předmět pomocných žádostí nebyl senátem shledán jako nový. Napadený patent byl proto zrušen.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 1526/22

Stížnost směřovala proti rozhodnutí průzkumové divize o zamítnutí evropské patentové přihlášky mj. na základě toho, že nároky 1 a 12 nesplňovaly požadavky čl. 84 EPC.

Přihláška se týkala způsobu a odpovídajícího zařízení pro odhad stavu ego vozidla, pro použití v asistenčním systému řidiče motorového vozidla pro ego vozidlo. V tomto způsobu navrhuje přihláška použití umělé neuronové sítě (ANN). ANN může například implementovat predikční fázi nebo aktualizací fázi; rovněž je navrženo použití ANN k nahrazení kombinovaných predikčních a aktualizací fází. Vypočítaný (aktuální) stav ego vozidla může být použit jako vstup pro aktivní nebo pasivní asistenční funkce pro řidiče. V případě pasivního asistenčního systému pro řidiče lze vypočítaný stav ego vozidla pouze vygenerovat pro prezentaci řidiči.

Průzkumová divize považovala nároky 1 a 12 za nejasné, přičemž nároky 1 a 12 by musely být dále omezeny, aby byl nárokovaný předmět v souladu s účinkem a problémem uváděným přihlašovatelem.

Stížnostní senát se s námitkami průzkumové divize neztožnil. Pokud jde o nedostatečnou shodu nároků s „účinkem a problémem uváděným přihlašovatelem“, senát

poznamenal, že průzkumová divize neuvedla, o kterém konkrétním účinku a problému se hovoří. V každém případě, pokud by účinek a problém uváděný přihlašovatelem nebyly odvoditelné z nároku, samo o sobě by to neznamenal nejasnost nároku, ale spíše by to byl problém, který je třeba vzít v úvahu při posuzování vynálezecké činnosti.

Pasáž Metodických pokynů pro řízení před EPÚ, F-IV, 4.5.1, citovaná průzkumovou divizí, se týká podstatných znaků vynálezu. Podle rozhodnutí stížnostních senátů citovaných v této pasáži by námitka, že v nezávislém nároku chybí podstatné znaky, vyžadovala zvážení buď technického problému, který měl být v popisu vyřešen (viz T 32/82), nebo toho, které vlastnosti byly v popisu výslovně uvedeny jako podstatné (viz T 1055/92). Průzkumová divize na podporu své námitky neodkázala na žádnou konkrétní pasáž popisu. Senát proto neshledal, že by citovaná pasáž Metodických pokynů námitku podporovala.

Stížnostní senát však nároky 1 a 12 neshledal jako jasné z důvodu pochybnosti, jak mají být interpretovány znaky těchto nároků související s prvky predikce a aktualizace. Stížnost tak byla zamítnuta.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 10/22

V tomto rozhodnutí stížnostní senát vyslovil právní větu, že pokud jde o výklad nároku, často používaný odkaz na „mysl ochotnou porozumět“ je o spoléhání se na „mysl ochotnou objektivně vykládat nárok“, spíše než „mysl ochotnou porozumět údajnému záměru přihlašovatele nebo majitele patentu“.

Napadený evropský patent se týkal redukce šumu v binaurálním naslouchacím systému. Tato redukce šumu se provádí pomocí prostorového filtru v levém a pravém sluchadle tohoto systému. U takovýchto prostorových filtrů se často předpokládá, že zájmový zdroj zvuku je umístěn přímo vpředu, tj. ve směru, kterým se uživatel sluchadel dívá. Často však konverzační partner sedí stranou, jako u jídelního stolu. V souladu s tím musí být uživatel v těchto situacích schopen „naslouchat ze strany“.

Vynález, který je základem napadeného patentu, se snaží vyhovět tomuto přání „naslouchat ze strany“ tím, že

poskytuje „uživatelské rozhraní“ (znak b), pomocí kterého může uživatel sám poskytnout informace o umístění „cílového zdroje signálu“. Tímto uživatelským rozhraním může být dotyková obrazovka chytrého telefonu, ukazovací zařízení jako pero nebo dokonce elektroda EEG. Kromě toho jsou prostorové filtry pravého a levého sluchadla synchronizovány (znak c) tak, aby se zaměřily na tutéž oblast prostoru.

Co se týče výkladu nároku 1, mezi účastníky byl sporný výklad pojmu „umístění“ uvedeného mj. v dílčích znacích b, c. Senát byl toho názoru, že odborník by nároky vykládal v podstatě na základě jejich vlastního znění (viz např. T 1924/20 nebo T 1628/21). Není žádný důvod, aby interpretoval uvedený pojem jinak, než je normálně chápán, tj. jako „bod v prostoru nebo alespoň omezená oblast“.

Senát přitom nepřisvědčil výkladu majitele, že „umístění“ ve znaku c odkazuje na lokalitu uvedenou uživatelem v souladu se znakovým b. Synchronizace podle znaku c se výslovně nespolehá na indikaci polohy uživatele podle znaku b.

Senát v tomto ohledu připomíná, že pojem „mysl ochotná porozumět“ jednoduše znamená, že „odborník v oboru by při zvažování nároku měl vyloučit výklady, které jsou nelogické nebo nedávají technický smysl“ (T 190/99, T 1408/04, T 447/22). Tento koncept zejména nelze chápat tak, že nárok by měl být vykládán způsobem, který majitel (za konkrétních okolností) považuje za vhodný

Místo toho by měl správní orgán při výkladu nároku vzít v úvahu všechny technicky smysluplné výklady tohoto nároku, uvažované samostatně, které by objektivně napadly odborníka (srov. též T 2502/19 a T 986/22). Jinými slovy, pokud jde o výklad nároku, často používaný odkaz na „mysl ochotnou porozumět“ je o spoléhání se na „mysl ochotnou objektivně vykládat nárok“ (což od počátku vylučuje nelogické nebo technicky nesmyslné interpretace, aby se zabránilo „mysli toužící po nepochopení“, jak je uvedeno v T 190/99), spíše než „mysl ochotnou porozumět údajnému záměru přihlašovatele nebo majitele patentu“. Je tomu tak především proto, že by bylo k újmě třetích osob a veřejnosti, kdyby výklad nároku závisel na údajném záměru přihlašovatele nebo majitele.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 2447/22

Stížnost přihlašovatele směřovala proti rozhodnutí o zamítnutí evropské patentové přihlášky. Přihlašovatel vzal posléze stížnost zpět a současně podal žádost o vrácení 75 % poplatku za stížnost.

Stížnostní řízení je tak, pokud jde o hmotněprávní otázky, zastaveno a jedinou otázkou, kterou je třeba řešit, je požadavek přihlašovatele na vrácení 75 % poplatku za stížnost.

Senát zaujal stejný přístup jako rozhodnutí T 853/16, které se týkalo stejné procesní situace. Přesněji řečeno, v souladu se zjištěními T 853/16 se senát domníval, že vydání sdělení naznačujícího záměr senátu zahájit věcné posouzení stížnosti je povinným požadavkem pro vrácení 75 % poplatku za stížnost. Vzhledem k tomu, že v projednávané věci senát takové sdělení nevydal, tento požadavek nebyl splněn a přihlašovatel nevníkl nárok na vrácení poplatku za stížnost ve výši 75 %. Místo toho měl být poplatek za stížnost vrácen ve výši 50 % podle pravidla 103(3)(c) EPC.

Dále v návaznosti na přístup přijatý v T 853/16 senát usoudil, že jasné a výslovné znění čl. 103(2) EPC neponechává žádný prostor pro protichůdné výklady.

Jasné a výslovné znění pravidla 103(2) EPC rovněž vylučuje možnost použití tohoto pravidla způsobem analogickým způsobu použitému v T 2361/18 pro pravidlo 103(4)(c) EPC. Ostatně na rozdíl od názoru přihlašovatele jsou právní situace v T 2361/18 a v projednávané věci odlišné. Na rozdíl od pravidla 103(2) EPC pravidlo 103(4)(c) EPC výslovně nevyžaduje, aby zpětvzetí stížnosti bylo „v reakci na sdělení stížnostního senátu“ (srov. T 2361/18).

Žádost přihlašovatele o vrácení poplatku za stížnost ve výši 75 % podle pravidla 103(2) EPC tedy musí být zamítnuta. Podle pravidla 103(3)(c) EPC se poplatek za stížnost vrací ve výši 50 %.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 1139/22

Napadený evropský patent byl udělen s devíti nároky. Jeho předmět se týkal kosmetického čisticího prostředku obsahujícího a) aniontovou nebo amfoterní povrchově

aktivní látku, b) kationtový polysacharid, c) silikon, d) vosk, e) přírodní olej a f) kationtový proteinový hydrolyzát.

Stížnost jednoho z oponentů směřovala proti rozhodnutí odporové divize o zachování napadeného patentu v pozměněném znění. Stěžovatel ve stížnostním řízení popřel, že by předmět takto pozměněného evropského patentu byl založen na vynálezecké činnosti, když se vyjde z příkladu 2 dokumentu D18 jako nejbližšího dosa-
vadního stavu techniky.

Ve stížnostním řízení bylo nesporné, že nárokový čisticí prostředek se liší od čisticího prostředku z příkladu 2 dokumentu D18 definovaným přídavkem kationtového proteinového hydrolyzátu.

Jak senát uvedl ve sdělení podle čl. 15(1) RPBA, stěžovatel ve stížnostních důvodech nepochybně zjištění v napadeném rozhodnutí, že na základě srovnávacích pokusů lze předpokládat, že při nárokováném přidání kationtového hydrolyzátu dojde ke snížení lámavosti vlasů ve srovnání se stavem techniky v dokumentu D18.

Námítky vznesené stěžovatelem poprvé během ústního jednání ohledně relevance těchto pokusných výsledků proto představují změnu ve stížnosti stěžovatele, kterou podle čl. 13(2) RPBA zásadně nelze brát v úvahu, pokud stěžovatel neprokázal pádnými důvody, že existují výjimečné okolnosti.

K otázce, zda je třeba zohlednit jeho obavy ohledně relevance výsledků, stěžovatel pouze poukázal na to, že obdobné námítky byly vzneseny již v řízení v prvním stupni. Podle čl. 12(3) RPBA však musí odůvodnění stížnosti a případně odpověď obsahovat úplnou stížnost předloženou účastníkem. Odkaz stěžovatele na námítky uplatněné dříve pouze v prvostupňovém řízení neukazuje žádné pádné důvody pro existenci jakýchkoli výjimečných okolností a potvrzuje, že předmětné podání stěžovatele představovalo nepřípustnou změnu podle čl. 13(2) RPBA.

Ve stížnostním řízení je tedy třeba předpokládat sníženou lámavost vlasů spojenou s přídavkem kationtového hydrolyzátu, jak bylo zjištěno v napadeném rozhodnutí na základě pokusných výsledků. Senát posléze dospěl k závěru, že pozměněný předmět splňuje požadavek na vynálezeckou činnost.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 2103/21

Stížnost oponenta směřovala proti rozhodnutí odporové divize o zamítnutí odporu proti napadenému evropskému patentu.

Oponent tvrdil, že v rozporu s názorem odporové divize předmět udělených nezávislých nároků 1 a 9 nezahrnuje vynálezeckou činnost, a to ve vztahu k dokumentu A1 v kombinaci s obecnými znalostmi nebo s každým z dokumentů A2 a A3 (čl. 56 EPC).

Co se týče dokumentu A1 v kombinaci s obecnými znalostmi nebo s dokumentem A2, senát uvedl, že podle čl. 12(3) RPBA musí stěžovatel ve stížnostních důvodech uvést, z jakých důvodů má být napadené rozhodnutí zrušeno, a přitom výslovně a podrobně uvést všechny skutečnosti, námitky, argumenty a důkazy. Podle čl. 12(5) RPBA je na uvážení senátu, zda nepřijme podání od účastníka v rozsahu, v němž nesplňuje požadavky čl. 12(3) RPBA.

Argumenty stěžovatele ve stížnostních důvodech ohledně spojení dokumentu A1 s obecnými znalostmi nebo s dokumentem A2 spočívají v pouhém opakování odpovídajících vyjádření v prvním stupni řízení. Zejména neobsahují žádný argument, který by se výslovně nebo alespoň implicitně zabýval základními důvody napadeného rozhodnutí. Opakování argumentace v prvostupňovém řízení přitom nesplňuje požadavky dostatečného odůvodnění ve věci ve smyslu čl. 12(3) RPBA.

Za těchto okolností senát uplatnil diskreční pravomoc, kterou mu přiznává čl. 12(5) RPBA, a nezohlednil argumenty stěžovatele ohledně vynálezecké činnosti vzhledem ke kombinaci dokumentu A1 s obecnými znalostmi nebo s dokumentem A2.

Co se týče dokumentu A1 v kombinaci s dokumentem A3, podle čl. 12(2) RPBA musí stížnosti účastníků směřovat ke skutečnostem, námitkám, argumentům a důkazům, na nichž je založeno napadené rozhodnutí.

Argumentace stěžovatele ohledně spojení dokumentu A1 s dokumentem A3 byla poprvé uplatněna ve stížnostních důvodech. Tato argumentace navíc v prvostupňovém řízení nejen mohla zaznít, ale i zde měla být,

příčemž stěžovatel ve stížnosti neuvedl žádné okolnosti, které by odůvodňovaly připuštění této argumentace ve stížnostním řízení.

Za těchto okolností senát nepřipustil do řízení argumenty stěžovatele týkající se kombinace dokumentu A1 s dokumentem A3.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 1434/21

Stížnost byla podána oponentem proti rozhodnutí odporové divize o zamítnutí odporu proti napadenému evropskému patentu.

Majitel patentu poukázal na účinek věci rozhodnuté pramenící z rozhodnutí T 169/18, které bylo vydáno ohledně patentu odvozeného ze základní přihlášky, a to pokud jde o otázku předmětu jdoucího nad rámec původního podání a vynálezecké činnosti. Podle názoru majitele by současnému senátu bylo bráněno v samostatném rozhodování o těchto otázkách v předmětném stížnostním řízení.

Pro účely tohoto případu senát poznamenává, že otázka, zda se předmět, o kterém stížnostní senát ve věci dané přihlášky nebo patentu s konečnou platností rozhoduje (zde patent udělený na základní přihlášku), stává věcí rozhodnutou a nemůže být řešen v jiné přihlášce nebo patentu (zde patent udělený na vyloučenou přihlášku), předpokládá alespoň totožnost skutečností, zejména nárokovaného předmětu a účastníků řízení (viz např. T 1870/16 a T 1270/20).

Vzhledem k rozdílům mezi nároky, o nichž bylo rozhodnuto v T 169/18, a současným uděleným nárokem 1 považuje senát skutkový stav obou případů za odlišný, takže neexistuje překážka věci rozhodnuté a senát je oprávněn samostatně rozhodnout o otázkách předmětu jdoucího nad rámec původního podání a vynálezecké činnosti.

I kdyby se tedy po rozhodnutí o nárocích patentu uděleného na základní přihlášku uplatnila na nároky patentu uděleného na vyloučenou přihlášku zásada věci rozhodnuté, o čemž tento senát pochybuje (viz též T 2084/11, T 1666/14 a T 1266/19), zde by neplatila.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 982/20

Nárokovaný vynález se týká optického zabezpečovacího prvku, který zahrnuje dvě pole prvků uspořádaných tak, aby tvořily linie se zvýšenými povrchovými profily a vyšší optickou hustotou, než má substrát mezi liniemi. Pole dvou prvků jsou vyrovnána ve dvou různých, v podstatě kolmých směrech tak, že je zajištěn latentní efekt. To znamená, že v závislosti na úhlu pohledu se zdá, že optická hustota prvního pole je vyšší než optická hustota druhého pole a při jiných úhlech pohledu se zdá, že optická hustota druhého pole je vyšší než optická hustota prvního pole. Pole jsou vytištěna na vizuálně v podstatě průhledném substrátu, takže latentní efekt je viditelný z obou stran optického zabezpečovacího prvku.

V řízení o stížnosti podané jedním z oponentů proti rozhodnutí odporové divize o zamítnutí odporů vyvstala otázka novosti vzhledem k dokumentu E18. Podle odporové divize tento dokument nezveřejnil určité znaky vynálezu, protože polyetylen a polyvinylchlorid (PVC) nemusely být nutně průhledné.

Senát poznamenává, že podle judikatury může být údajné zveřejnění považováno za „implicitní“, pokud je odborníkovi v oboru okamžitě zřejmé, že nic jiného než údajný implicitní znak netvoří součást zveřejněného předmětu, viz rozhodnutí T 651/91 a T 1204/00.

V tomto případě uvedený dokument vůbec nezmiňuje (ne) průhlednost substrátu. To znamená, že nechává míru průhlednosti substrátu zcela otevřenou. Tento dokument proto nevylučuje, že substráty polyetylen a PVC mohou být průhledné. Je však také třeba poznamenat, že průhledné substráty nejsou v tomto dokumentu výslovně popsány.

Oproti tomu jsou v tomto dokumentu výslovně popsány substráty, které nejsou průhledné (jako je papír nebo obecně substráty potažené barevným pozadím). V tomto ohledu senát poznamenává, že tento dokument uvádí doplňkový efekt, že povrchová úprava činí substrát hladkým. Hlavním účelem povrchové úpravy je však poskytnout barvu pozadí, aby se zvýšil efekt posunu barev latentního obrazu.

Uvedený dokument tedy obecným způsobem uvádí, že téměř jakýkoli materiál schopný potisku může být použit

jako substrát pro popsany zabezpečovací prvek. To obecně znamená, že substráty mohou být průhledné, průsvitné nebo neprůhledné. Dokument E18 by proto mohl být považován za implicitně zveřejňující obecný znak, že substrát musí mít určitý stupeň průhlednosti v rozsahu od čiré po neprůhlednou.

Nicméně odborníkovi v oboru není ihned zřejmé, že nic jiného než vizuálně v podstatě průhledný substrát netvoří součást předmětu zveřejněného v dokumentu E18. S ohledem na judikaturu proto tento dokument implicitně nezveřejňuje vizuálně v podstatě průhledný substrát.

Předmět uděleného nároku 1 proto senát shledal jako nový oproti dokumentu E18.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 869/22

Stížnost přihlašovatele směřovala proti rozhodnutí o zamítnutí evropské patentové přihlášky. Napadené rozhodnutí bylo založeno na tom, že předmět nároku 1 nezahrnoval vynálezeckou činnost ve smyslu čl. 56 EPC.

Nárok 1 hlavní žádosti se týkal konfiguračního nástroje uzpůsobeného pro konfiguraci systému řízení kvality pro sledování a/nebo vedení obsluhy v pracovním prostředí prostřednictvím rozpoznávání objektů, událostí nebo provozního procesu.

Takový systém řízení kvality je popsán v dokumentu D1. Spoléhá na data přijatá z objemového snímače k detekci fyzických objektů nebo provozních akcí v takzvaných objemových objektech představujících „objemné prostory“ ve fyzické pracovní oblasti. Přítomnost nebo nepřítomnost fyzického objektu nebo provozní akce v objemovém objektu je převedena na událost systémem řízení kvality a tato událost je validována s ohledem na předem stanovenou sekvenci pracovního postupu.

Senát se neztotožnil s výkladem nároku 1 provedeným průzkumovou divizí. Z popisu podané přihlášky je zřejmé, že vynález se týká (polo)automatické konfigurace objemových objektů systému řízení kvality popsaného v dokumentu D1. Ačkoli aktualizace objemových objektů je obecně popsána v dokumentu D1, tento dokument je zaměřen hlavně na použití předem nakonfigurovaného

systému pro skutečnou kontrolu kvality. Naproti tomu je předmětná přihláška zaměřena na konfiguraci tohoto systému.

Ani další dokumenty citované v rešersní zprávě se netýkaly konfigurace systému kontroly kvality nebo detekce objektu, události nebo provozního procesu v objemovém objektu představujícím „objemný prostor“ v pracovní oblasti, nýbrž detekce a sledování objektů ve dvourozměrných obrázcích. Senát tak měl pochybnosti, zda byla rešerše náležitě provedena. Senát proto shledal, že existují zvláštní důvody pro postoupení případu k dalšímu řízení průzkumové divizi (viz čl. 111(1) EPC, čl. 11 RPBA).

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 1648/21

Napadený evropský patent se týkal digestoře, která má filtrační prvek pro odfiltrování pachových látek ze vzduchu, který obsahuje skládaný nebo vlnitý pachový filtr s vrstvou filtračního materiálu pokrytou z obou stran krycí vrstvou.

Stížnost byla podána jedním z oponentů proti rozhodnutí odporové divize o zamítnutí odporu proti tomuto evropskému patentu.

Senát dospěl k závěru, že předmět nároku 1 hlavní žádosti není založen na vynálezecké činnosti vzhledem k dokumentu D1 jako nejbližšímu stavu techniky. Senát se ztotožnil s napadeným rozhodnutím v tom, že dva rozlišovací znaky oproti tomuto dokumentu, tj. výškový poměr a dvě krycí vrstvy po obou stranách, se týkají různých objektivních technických dílčích problémů.

Zatímco první znak je ve skutečnosti zaměřen na snížení průtokového odporu a hluku a případně také na zlepšení redukce zápachu, těchto účinků nelze dosáhnout pomocí druhého znaku; naopak další vrstvy vytvářejí vyšší tlakovou ztrátu.

První z uvedených znaků má za následek, že předem stanovený prostor pro instalaci kazety lze optimálně zaplnit největší možnou plochu filtru s výše popsány výhodami. Tento znak považoval senát za zřejmou rutinní optimalizaci pro odborníka, která nezahrnuje vynálezeckou činnost. Bylo by zřejmé přizpůsobit výšku kazety výšce

filtračního prvku, aby se optimalizoval instalační prostor potřebný pro kazetu.

Ohledně druhého z uvedených znaků senát uvedl, že odpovídající zlepšení odolnosti vůči ztrátě filtračního média není v patentu popsáno ani prokázáno, proto je objektivním technickým dílčím problémem poskytnutí alternativy. Struktura pachového filtru podle druhého rozlišovacího znaku je přitom běžným a ekvivalentním alternativním provedením ke skládanému pachovému filtru z dokumentu D1.

Napadený patent byl tedy zrušen.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 908/22

Stížnost směřovala proti rozhodnutí průzkumové divize o zamítnutí evropské patentové přihlášky. Průzkumová divize v napadeném rozhodnutí dospěla k závěru, že nárok 1 jediné žádosti nezahrnuje vynálezeckou činnost (čl. 56 EPC) vzhledem k dokumentu D1.

Přihláška se týká vyhledávání, když je mobilní terminál v roamingové situaci, „databáze kontaktů“ pro kontaktní informace mající mezinárodní roamingové číslo a volání „cílového uživatele“ podle mezinárodního roamingového čísla.

Co se týče výkladu nároku 1 jediné žádosti, senát byl toho názoru, že pojem „mezinárodní roamingové číslo“ nemá v příslušném oboru žádný ustálený význam. Ani při výkladu ve světle popisu nelze tento výraz vykládat jako „roamingové číslo mobilní stanice (MSRN)“ specifikované ve standardech mobilní komunikace.

Ohledně technického účinku přihlašovatel uvedl, že byla možná jednoznačná předvolba cílové země, i když standardní předvolby telefonního čísla v cílové zemi nebyly k dispozici, čímž bylo zajištěno úplné a rychlé vyjasnění mezinárodního roamingového čísla cílového uživatele.

Senát dospěl k závěru, že odlišující znaky nevytvářejí technický účinek, kterého lze věrohodně dosáhnout v celém nárokovaném rozsahu. Předmět nároku 1 tedy nezahrnuje vynálezeckou činnost (čl. 56 EPC) a stížnost byla zamítnuta.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 1313/22

Stížnosti byly podány dvěma z oponentů proti rozhodnutí odporové divize zachovat patent v pozměněném znění. Napadený evropský patent byl udělen na vyloučenou přihlášku a nárok 1 hlavní žádosti se týkal pelety získané z polyesteru pocházejícího z biomasy a obsahujícího jako svou hlavní opakující se jednotku dikarboxylovou kyselinu a diol, přičemž uvedený polyester byl charakterizován množstvím koncových kyselých skupin a obsahem atomů dusíku v polyesteru.

Co se týče vynálezecké činnosti, senát citoval rozhodnutí T 1657/16 týkající se patentu uděleného na základní přihlášku a neshledal důvod se odchýlit od jeho závěru týkajícího se dílčího odlišujícího znaku spočívajícího v množství koncových kyselých skupin polyesteru, s nímž souvisí hydrolytická stabilita polyesteru.

Srovnávací příklady provedené v experimentální zprávě předložené majitelem senát nepovažoval za spravedlivou reprodukci příkladu provedení z nejbližšího stavu techniky, protože např. srovnávací údaje nebyly získány z čisté bioproduktové suroviny. V tomto směru senát uvedl, že podle ustálené judikatury (viz zejména T 35/85 a T 197/86) se připouští, že majitel patentu může své důkazní břemeno splnit dobrovolným předložením srovnávacích testů s nově připravenými variantami nejbližšího stavu techniky identifikujícími znaky společné s vynálezem, aby měl variantu ležící blíže vynálezu, takže výhodný účinek připisovaný rozlišovacímu znaku je tím jasněji prokázán. Pokud jsou srovnávací testy zvoleny k prokázání vynálezecké činnosti na základě zlepšeného účinku v nárokováném rozsahu, je třeba dbát na to, aby povaha srovnání s nejbližším stavem techniky byla taková, že je u nárokové výhody nebo účinku přesvědčivě prokázáno, že mají svůj původ v rozlišovacím znaku vynálezu ve srovnání s nejbližším stavem techniky.

V tomto případě senát považoval za nesporné, že srovnávací příklady nedokreslují zveřejnění nejbližšího stavu techniky a nebyly uvedeny žádné důvody, proč by pro něj mohly být reprezentativní nebo se týkaly jeho variant bližších vynálezu. Za těchto okolností senát uzavřel, že tyto srovnávací příklady neumožňují dospět k závěru, že by bylo věrohodně prokázáno, že byl dosažen jakýkoli účinek

pro polyestery podle nároku 1 hlavní žádosti ve srovnání s účinkem podle nejbližšího stavu techniky.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 1668/22

Napadený patent se týkal kolejového vozidla pro přepravu osob. Stížnost směřuje proti rozhodnutí odporové divize o zamítnutí odporu vzneseného třemi oponenty. Dva z oponentů podali proti tomuto rozhodnutí stížnost.

Oba oponenti i majitel patentu požádali o vrácení věci zpět odporové divizi, pokud by původní hlavní žádosti (udělený patent) nebylo ve stížnostním řízení vyhověno. Této žádosti nebylo vyhověno, protože nebyly shledány zvláštní důvody ve smyslu čl. 11 (1) RPBA 2020. Pomocné žádosti předložené ve vyjádření ke stížnosti totiž odpovídaly pomocným žádostem v prvním stupni řízení a účastníci tak měli dostačnou příležitost se s pomocnými žádostmi již v prvním stupni vypořádat a předložit své argumenty senátu.

Podle ustálené judikatury rovněž neexistuje absolutní právo, aby o každé žádosti bylo rozhodnuto ve dvou stupních (viz např. T 1363/10). Napadené rozhodnutí se dále zabývalo všemi námitkami vznesenými oponenty se závěrem, že nejsou v rozporu se zachováním uděleného patentu. Vrácení by tedy primárně sloužilo pouze k tomu, aby odporové divizi umožnilo přezkoumat omezení v pomocných žádostech, i když lze očekávat, že odporová divize nedojde v otázkách novosti a vynálezecké činnosti k jinému závěru, než jak učinila v té době pro hlavní žádost (udělený patent).

Senát dospěl k závěru, že předmět nároku 1 je založen na vynálezecké činnosti. Přitom uvedl, že kolejové vozidlo podle nároku 1 není navrženo na základě vlaku Kruckenberg (dokument D1) – i když tento byl brán jako výchozí bod navzdory námitkám majitele patentu.

Z dokumentu D1 je vidět, že u vlaku Kruckenberg bylo dosaženo vzdálenosti středů podvozků 18 800 mm nebo 18 870 mm. Oponenti tvrdili, že podle běžné judikatury, jako je T 1186/05 nebo T 175/97, by rozměry v dokumentu D1 měly být zaokrouhleny na přesnost metru uvedenou ve sporném patentu, tedy na 19 m.

Podle senátu není ani jedno z těchto rozhodnutí pro projednávaný případ relevantní kvůli zcela odlišným

rozměrům a jednotkám (hustota v $\text{g}\cdot\text{cm}^{-3}$, resp. látkové množství v mol). V oblasti mechaniky by odborník jen těžko viděl, že zaokrouhlovací tolerance založené na čistě matematických důvodech jsou pokryty nárokem. V souladu s tím by odborník v oblasti kolejových vozidel automaticky nepovažoval všechny vzdálenosti od 18 500 mm do 19 499 mm za 19 m.

Senát proto potvrzuje rozhodnutí odporové divize, že ačkoli by odborník v oboru vzal v úvahu výrobní tolerance, uvedený znak není ani poté jasně a přímo zřejmý.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 483/22

Stížnost podal majitel patentu proti rozhodnutí odporové divize o zrušení napadeného evropského patentu. Majitel patentu zpochybnil závěr odporové divize, že napadený patent platně nenárokoval prioritu ze shodných dokumentů P1 a P2.

Sporným znakem bylo „sedadlo palubního asistenta“. Jak uvedla již odporová divize, sedadlo palubního asistenta je v prioritních dokumentech P1 a P2 jasně identifikováno jako součást vynálezu. Senát nepřistoupil na argument majitele, že vynechání sedadla palubního asistenta z nároku 1 patentu ve srovnání s nárokem 1 prioritní přihlášky splňuje test zlatého standardu, jak je stanoveno v G 2/10, a úprava je proto přijatelná.

Test předložený majitelem patentu je takzvaný „test podstatnosti“ nebo „tříbodový test“ (který by každopádně vyžadoval splnění dalších podmínek, aby bylo možné učinit závěr o absenci předmětu jdoucího nad rámec původního podání), a nikoli test poskytnutý v G 2/10. Použití výše uvedeného testu lze použít jako podporu pro posouzení přímého a jednoznačného zveřejnění kombinace znaků, ale podle judikatury stížnostních senátů nemá přednost před „zlatým standardem“. I kdyby se senát řídil argumentem majitele patentu ohledně toho, jak použil výše uvedený test, stále by to neprokázalo, že rozhodnutí odporové divize není správné.

Senát souhlasí s majitelem patentu, že pouhé srovnání nároku napadeného patentu s nárokem v prioritní přihlášce není platným přístupem pro posouzení, zda je priorita platně uplatněna, avšak majitel patentu nedokázal přesvědčit

senát, že se odporová divize mylila, když shledala, že předmět patentového nároku 1 nelze přímo a jednoznačně odvodit z prioritních dokumentů.

Senát tedy souhlasí s odporovou divizí, že nárok 1 napadeného patentu nenárokuje platně prioritu z dokumentů P1 a P2 ve smyslu čl. 87(1) EPC.

K rozhodnutí stížnostního senátu EPÚ T 457/22

Oponent podal stížnost proti rozhodnutí odporové divize o zachování evropského patentu v pozměněném znění. Příslušný nárok 1 se týkal zařízení pro vytvoření základového prvku v zemi a nárok 7 se týkal souvisejícího způsobu.

Oponent napadl zjištění v rozhodnutí odporové divize, že předmět nároků 1 a 7 splňuje požadavky čl. 123(2) EPC. Tvrdil, že provedení měření vzdálenosti měřicího zařízení od zpracovatelského nástroje pro určování vzdálenosti mezi jednotkou GPS a zpracovatelským nástrojem bylo původně popsáno pouze v souvislosti s tím, že vzdálenost mezi měřicím zařízením a jednotkou GPS byla dříve známa a uložena.

Senát uvedl, že podle ustálené judikatury stížnostních senátů není při změně nároku zpravidla přípustné vybrat izolované znaky ze souboru znaků, které byly původně zveřejněny pouze ve vzájemné kombinaci. Popis napadeného patentu přitom neposkytuje základ pro izolovaný záznam měření vzdálenosti mezi měřicím zařízením a zpracovatelským nástrojem za účelem stanovení vzdálenosti mezi jednotkou GPS a zpracovatelským nástrojem v nezávislých nárocích, aniž by byla vzdálenost mezi měřicím zařízením a jednotkou GPS předem známa a uložena. To podporuje i příkladné provedení podle napadeného patentu.

V důsledku toho lze z celé přihlášky v její původně předložené verzi měření vzdálenosti měřicího zařízení od zpracovatelského nástroje pro určení vzdálenosti mezi jednotkou GPS a zpracovatelským nástrojem vidět pouze přímo a jasně v kombinaci se znakem, že vzdálenost mezi měřicím zařízením a jednotkou GPS je předem určena a uložena. Vynecháním tohoto znaku z nároků 1 a 7 nejsou splněny požadavky čl. 123(2) EPC. ✓

RNDr. Jana Klimentová, Ph.D.

Vybraná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie **ve věcech průmyslového vlastnictví**

Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie jsou zveřejněna v plném znění v online databázi EUR-Lex. V tomto příspěvku budou uvedeny zkrácené verze vybraných rozhodnutí či základní informace o nich. Elektronická verze tohoto příspěvku obsahuje i hypertextový odkaz na plné znění rozhodnutí a případně též na tiskovou zprávu, pokud byla pro dané rozhodnutí vydána. Elektronický text je vybaven dále hypertextovými odkazy na právní předpisy a ostatní citovanou judikaturu.

1. Kdy je nábytek autorským dílem?

**Soudní dvůr vyjasňuje požadavky originality
u děl užitého umění**

**Rozsudek Soudního dvora Evropské unie
(prvního senátu) ze dne 4. 12. 2025**

**ve spojených věcech C-580/23 Mio a další
a C-795/23 konektra¹**

Právní rámec:

- čl. 2 písm. a), čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne

22. 5. 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (dále jen „směrnice 2001/29/ES“).

Skutečnosti předcházející sporu:

Dva výrobci nábytku vedou před soudy ve Švédsku, respektive v Německu, řízení, v nichž tvrdí, že dva maloobchodní prodejci nábytku porušili jejich autorská práva k určitým výrobkům nábytku.

Věc C-580/23: Švédská společnost Asplund má za to, že jídelní stoly z nábytkové řady „Cord“ uváděné na trh švédskou společností Mio porušují její autorská práva k jídelním stolům z řady „Palais Royal“ jako dílu užitého umění.

¹ Pro toto rozhodnutí vydal Soudní dvůr dne 4. 12. 2025 [tiskovou zprávu č. 151/25](#), která je dostupná v angličtině na www.curia.europa.eu.

Věc C-795/23: Švýcarský výrobce USM tvrdí, že německý internetový prodejce konektra nabízí nábytkový systém, který porušuje jeho autorská práva k modulárnímu nábytkovému systému nesoucímu název USM Haller jako dílu užitého umění.

Odvolací soud ve Stockholmu a Spolkový soudní dvůr Německa předložily Soudnímu dvoru předběžné otázky týkající se podmínek ve smyslu směrnice 2001/29/ES, za nichž může užitý předmět představovat dílo užitého umění a jako takový požívat ochrany autorským právem.

Výrok:

1) Směrnice 2001/29/ES musí být vykládána v tom smyslu, že

mezi ochranou podle práva (průmyslových) vzorů a autorskoprávní ochranou neexistuje vztah pravidla a výjimky, takže při zkoumání originality předmětů užitého umění je třeba uplatnit vyšší požadavky, než jsou požadavky stanovené pro jiné druhy děl.

2) Čl. 2 písm. a), čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29

musí být vykládány v tom smyslu, že

dílo ve smyslu těchto ustanovení tvoří předmět, který odráží osobnost autora, přičemž je výrazem jeho rozhodnutí učiněných na základě tvůrčí svobody. Svobodná a tvůrčí nejsou nejen rozhodnutí diktovaná různými omezeními, zejména technické povahy, která svazují tohoto autora při tvorbě tohoto předmětu, ale i rozhodnutí, která, byť jsou svobodná, neodrážejí osobnost autora tím, že by uvedenému předmětu přiznávala aspekt jedinečnosti. Takové okolnosti, jako jsou záměry uvedeného autora během tvůrčího procesu, jeho zdroje inspirace a užívání již dostupných tvarů, možnost podobného nezávislého výtvaru nebo uznání téhož předmětu ze strany odborných kruhů mohou být případně zohledněny, ale v žádném případě nejsou nezbytné ani určující pro

prokázání originality předmětu, jehož ochrana je požadována.

3) Čl. 2 písm. a), čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/29

musí být vykládány v tom smyslu, že

pro konstatování porušení autorského práva je třeba určit, zda tvůrčí prvky chráněného díla byly převzaty do předmětu, který údajně porušuje autorské právo, rozpoznatelným způsobem. Tentýž celkový dojem vyvolaný dvěma kolidujícími předměty a stupeň originality dotčeného díla nejsou relevantní. Možnost podobného výtvaru nemůže odůvodnit odeprání ochrany.

Komentář pro praxi:

Soudní dvůr Evropské unie v předkládaném rozsudku navazuje na svá předchozí rozhodnutí Cofemel C-683/17 a Brompton Bicycle C-833/18.

Soud potvrdil, že díla užitého umění, včetně designového nábytku, nepodléhají vyšší míře originality než ostatní autorská díla (bod 57) a mohou současně požívat ochrany autorským právem i ochrany jako průmyslový vzor, pokud splňují podmínky obou těchto režimů ochrany (bod 55).

Toto upřesnění je aktuální, protože mezi členskými státy se setkáváme s rozdílnými přístupy k ochraně podle autorského práva u předmětů užitého umění, jak dokládají nedávná rozhodnutí německých a francouzských soudů, jež odmítla autorskoprávní ochranu sandálů Birkenstock², zatímco naopak přiznala takovou ochranu kabelkám Hermès³.

Na rozdíl od porušení práv z průmyslového vzoru, které se posuzuje na základě celkového dojmu, dochází k porušení autorského práva pouze tehdy, pokud byly přímo převzaty konkrétní prvky, jež odrážejí osobnost autora a jeho svobodná a tvůrčí rozhodnutí.

Ačkoli předkládané rozhodnutí objasňuje výklad a použití čl. 2 až 4 směrnice 2001/29, nepředstavuje konečné

2 Rozsudky Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) z 20. 2. 2025 sp. zn. I ZR 16/24; I ZR 17/24; I ZR 18/24

3 Rozsudek Tribunal judiciaire de Paris – Hermès (Kelly & Birkin) vs. Blao & Co ze dne 7. 2. 2025 sp. zn. RG 22/09210.

rozhodnutí o samotných sporech týkajících se porušení autorského práva. I po tomto rozsudku nadále zůstávají nevyjasněny určité otázky, které budou předmětem diskuzí a rozhodování před vnitrostátními soudy, kam se nyní vracejí i tyto případy k vydání konečných rozhodnutí.

Bude na posouzení švédských a německých soudů, zda společnosti Mio, resp. Konektra porušily autorská práva k designovým nábytkům společností Asplund a USM. ✓

Mgr. Miroslav Černý, Ph.D.

2. Předběžná otázka ve věci C-534/25 Cloudflare

Předběžná otázka ve věci C-534/25 Cloudflare byla Soudnímu dvoru Evropské unie (SDEU) předložena německým Spolkovým soudním dvorem (*Bundesgerichtshof*) ve sporu žalující společnosti *Universal Music GmbH*, která je výrobcem zvukových záznamů a členem mezinárodní skupiny Universal Music Group, proti žalované společnosti *Cloudflare Inc.*, poskytovatele služeb informační společnosti, spočívajících mj. v poskytování služeb typu provozování sítě pro doručování obsahu (tzv. *Content Delivery Network* nebo *CDN*), které fungují jako prostředník mezi klientem a serverem a po stanovenou (resp. ujednanou) dobu na vlastních serverech poskytovatele ukládají obsah příslušných internetových stránek (jako tzv. zrcadlový server), v případě služeb žalované až po dobu jednoho roku.

Tyto služby se tradičně využívají k obecně přijímaným účelům zrychlení a posílení bezpečnosti komunikace na internetu, a proto jsou vnímány neutrálně, přesto však v poslední době roste jejich význam i v souvislosti s internetovým pirátstvím, když mohou být využívány i ke ztížení identifikace skutečného porušitele práv (při zjišťování zdroje protiprávního obsahu na internetu se totiž k dotazu zobrazí pouze IP adresa poskytovatele služby a možnost identifikace porušitele tak závisí na jeho – ne vždy poskytované – součinnosti).

V poměrech této konkrétní věci žalovaná společnost poskytovala předmětné služby na smluvním základě provozovateli platformy DDL-Music (*ddl-music.to*). Obchodní model této platformy měl být dle žalobkyně (aniž by o tom žalovaná, dle svého tvrzení, věděla) zaměřen na neoprávněné užívání předmětů ochrany právem autorským a právy souvisejícími, které byly zpřístupňovány veřejnosti sdílením hypertextových odkazů na jiná místa na internetu (platformy pro nelegální sdílení souborů *nitroflare.com* a *share-online.biz*). Tímto způsobem byl na platformě DDL-Music sdílen odkaz

i na identifikované hudební album se zvukovými záznamy žalobkyně.

Žalobkyně se sice v této věci v minulosti na žalovanou opakovaně obracela a po žalované žádala, aby jí poskytla informace o provozovateli platformy, jejím výzvam a žádostem však nebylo vyhověno.

V předmětném sporu se žalobkyně z titulu svých práv výrobce zvukových záznamů u německých soudů domáhala, aby soud žalované uložil povinnost zdržet se zpřístupňování předmětného hudebního alba veřejnosti v Německu prostřednictvím platformy DDL-Music. Žalovaná se ve sporu přihlásila k poskytování služby ukládání do mezipaměti (tzv. *caching*) a proti nárokům uplatněným žalobkyní se bránila odkazem na zproštění odpovědnosti za ukládání informací (jejich protiprávní obsah) ve smyslu čl. 13 odst. 1 směrnice (ES) 2000/31 o elektronickém obchodu, resp. nyní (od 17. 2. 2024) dle čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2065 o digitálních službách.

Žalobkyni bylo vyhověno rozhodnutím soudů v řízení o předběžném opatření i o věci samé v prvním (*Landgericht Köln*, zemský soud v Kolíně nad Rýnem) i v druhém stupni (*Oberlandesgericht Köln*, vrchní zemský soud v Kolíně nad Rýnem). Tyto soudy shledaly, že žalovaná je sama (přímo) odpovědná za neoprávněné zpřístupnění zvukových záznamů veřejnosti, když při něm hrála neopominutelnou úlohu (obsah služby DDL-Music, a tedy i odkazy ke stažení, byl přístupný jen prostřednictvím CDN žalované) a nepřijala bezodkladně dostatečná opatření nezbytná k tomu, aby byl k tomuto obsahu znemožněn přístup.

Dle předkládajícího soudu, u něhož se žalovaná mimořádným opravným prostředkem (*die Revision*) domáhá zrušení rozhodnutí ve věci a zamítnutí žaloby, předně úspěch opravného prostředku závisí na výkladu čl. 3 odst. 2 směrnice (ES) 2001/29 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti:

Toto ustanovení totiž členským státům ukládá stanovit výlučné právo výrobce zvukových záznamů udělit svolení nebo zakázat sdělování jeho zvukového záznamu veřejnosti toliko v rozsahu **zpřístupnění** takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k záznamu přístup z místa a v době, který si zvolí (tzv. na vyžádání), zatímco autorům má dle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 náležet širší výlučné právo na **jakékoliv sdělování díla veřejnosti** (včetně zpřístupnění díla veřejnosti **na vyžádání**). Předkládající soud zmínil ustálenou judikaturu SDEU, která vyjasnila pojem sdělování veřejnosti dle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29,¹ včetně toho, že do tohoto práva lze zasáhnout rovněž umístěním hypertextového odkazu,² a připomněl, že SDEU při posouzení, zda byl předmět ochrany zpřístupněn veřejnosti, používá stejná kritéria zahrnující podmínky „sdělování“ a „(nové) veřejnosti“.³

Předkládající soud však v judikatuře SDEU nenalezl odpověď na otázku, jaká další kritéria musí úkon splňovat, aby se z hlediska sdělování veřejnosti jednalo konkrétně o (podkategorii) zpřístupnění veřejnosti. Zamyslel se proto nad tím, zda není z hlediska naplnění znaků zpřístupnění veřejnosti nezbytné, aby byl třetím osobám umožněn přístup k předmětu ochrany **z vlastní dispoziční sféry osoby, která přístup poskytuje**.⁴ Pokud by tomu tak bylo, zpřístupnění záznamů veřejnosti by se nemohl (z vlastní sféry) dopustit ani provozovatel DDL-Music (jenž pouze sdílel odkazy na obsah mimo vlastní dispoziční sféru), a v takovém případě by odpovědnost žalované za neoprávněné zpřístupnění veřejnosti mohla být spojena toliko s úkony provozovatelů platform pro sdílení souborů (nitroflare a share-online), v jejichž sféře se předmětný obsah nacházel.

Kromě toho tento soud znovu otevřel otázku (kterou nepovažoval za uspokojivě vyřešenou v řízeních před soudy prvního a druhého stupně, ani dostatečně

vyjasněnou na základě judikatury SDEU), **o jaký konkrétní typ služby informační společnosti se v případě služby žalované jedná** [ve smyslu směrnice 2001/31 a nařízení 2022/2065, které v kontextu služeb prostého přenosu, cachingu a hostingu používá zastřešující výraz „zprostředkovatelská služba“, viz čl. 3 písm. g) nařízení], **a zda lze na službu tohoto typu aplikovat stejná judikатурní kritéria (přímé) odpovědnosti za sdělování (resp. zpřístupnění) předmětů ochrany veřejnosti**, když tato SDEU vyložil primárně v souvislosti s jinými typy služeb (pro sdílení videonahrávek a platformy pro ukládání a sdílení souborů, viz již zmíněný rozsudek ve spojených věcech YouTube a Cyando).⁵

Určení konkrétního typu služby žalované by mělo zvláštní význam tehdy, pokud by podmínky přímé odpovědnosti za neoprávněné zpřístupňování veřejnosti v případě služby žalované naplněny nebyly:

Nařízení 2022/2065 (resp. dříve směrnice 2000/31) totiž stanovuje pro různé typy služeb (v závislosti na míře kontroly poskytovatele nad přenášenými informacemi) různé podmínky pro zproštění odpovědnosti za protiprávní obsah informací. Dle bodu 29 odůvodnění nařízení se přitom mezi služby cachingu řadí služby poskytování sítí pro doručování obsahu (tj. služby CDN), reverzní proxy služby nebo proxy služby k úpravě obsahu coby služby, které mají zásadní význam pro zajištění hladkého a efektivního přenosu informací poskytovaných na internetu.

Toto rozlišení mezi typy služeb je o to důležitější v poměrech německé právní úpravy a v kontextu tzv. **zdržovacích příkazů bez zavinění**. Ty lze vůči poskytovatelům služeb informační společnosti (tzv. zprostředkovatelům) uplatnit tehdy, pokud je jejich služba využívána třetími osobami k porušování práv autorských a souvisejících ve

- ¹ [Rozsudek SDEU ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18, YouTube a Cyando, rozsudek SDEU ve spojených věcech C-775/21 a C-826/21, Blue Air Aviation, rozsudek SDEU ve věci C-426/21, Ocilion IPTV Technologies, rozsudek SDEU ve věci C-723/22, Citadines, rozsudek SDEU ve věci C-135/23, GEMA.](#)
- ² [Rozsudek SDEU ve věci C-160/15, GS Media, rozsudek SDEU ve věci C-527/15, Stichting Brein, rozsudek SDEU ve věci C-466/12, Svensson a další, usnesení SDEU ve věci C-348/13, BestWater International, rozsudek SDEU ve věci C-382/19, VG Bild-Kunst.](#)
- ³ [Rozsudek ve věci C-597/19, M.I.C.M.,](#) srov. bod 47 a 51 odůvodnění.
- ⁴ Proti tomu v případě děl a čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 rozsudky SDEU ve věci C-466/12, Svensson a další a [ve věci C-161/17, Renckhoff,](#) a usnesení SDEU ve věci C-348/13, BestWater International.
- ⁵ Pro služby pro sdílení obsahu online typu YouTube přitom byly členské státy dle čl. 29 [směrnice \(EU\) 2019/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu](#) do 7. 6. 2021 povinny ve svém vnitrostátním právu upravit zvláštní režim přímé odpovědnosti stanovený v čl. 17 této směrnice. Česká republika tak učinila [zákonem č. 429/2022 Sb.](#) s účinností od 5. 1. 2023 v [§ 46 a násl. autorského zákona](#). Služba žalované však parametry služby pro sdílení obsahu online nesplňuje.

smyslu čl. 8 odst. 3 směrnice 2001/29 a čl. 11 [směrnice \(ES\) 2004/48 o dodržování práv duševního vlastnictví](#), a to i v případě, že tito poskytovatelé splnili podmínky pro zproštění odpovědnosti a zachovali si tak tzv. **bezpečný přístav, umožňuje-li to právní řád příslušného členského státu**. „Ačkoli totiž čl. 4 odst. 3 (prostý přenos), čl. 5 odst. 2 (caching) a čl. 6 odst. 4 (hosting) nařízení 2022/2065 potvrzují, že těmito články **není dotčena možnost justičního nebo správního orgánu požadovat od poskytovatele služby v souladu s právním řádem členského státu, aby ukončil protiprávní jednání nebo mu předešel** (v rozhodném období podobně dle čl. 12 odst. 3, čl. 13 odst. 2 a čl. 14 odst. 3 směrnice 2000/31), v případě služeb prostého přenosu (na rozdíl od cachingu a hostingu) tuto možnost německý zákonodárce ve svém právním řádu neprovedl, když zproštění odpovědnosti poskytovatele služeb prostého přenosu rozšířil i na tyto zdržovací nároky. Pokud by tedy bylo zjištěno, že žalovaná není přímo odpovědná za neoprávněné zpřístupňování zvukových záznamů veřejnosti a (současně) že poskytovala službu prostého přenosu, přičemž byl její bezpečný přístav zachován, nebylo by vůči ní možno v Německu požadovat vydání zdržovacího příkazu bez zavinění.

S ohledem na shora uvedené položil předkládající soud SDEU následující otázky:

- 1) *Může zvukový záznam ve smyslu čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29/ES zpřístupnit veřejnosti pouze osoba, v jejíž vlastní sféře dosahu se chráněný záznam nachází? Nebo tak lze učinit rovněž vložením hypertextového odkazu, a pokud ano, za jakých podmínek?*
- 2) *Použijí se kritéria pro sdělování veřejnosti podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES provozovatelem platformy pro sdílení videonahrávek nebo platformy pro ukládání a sdílení souborů, která vypracoval Soudní dvůr Evropské unie, rovněž na posouzení otázky, zda provozovatel sítě pro doručování obsahu („Content Delivery Network“), který může být podle čl. 13*

odst. 1 směrnice 2000/31/ES2 / čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2022/20653 zproštěn odpovědnosti, provedl vlastní úkon zpřístupnění veřejnosti podle čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29/ES? Není-li tomu tak: Jaká kritéria platí pro vlastní úkon zpřístupnění veřejnosti provozovatelem sítě pro doručování obsahu?

Co se týká **první položené otázky, v českém právním řádu problém s vymezením rozsahu výlučných práv dle čl. 3 směrnice 2001/29 ve srovnání mezi autory** (odst. 1) **a nositeli práv souvisejících s právem autorským** (odst. 2) **nevzniká**, neboť výkonným umělcům k jejich uměleckým výkonům [[§ 71 odst. 2 písm. g\) autorského zákona](#)], výrobcům zvukových [[§ 76 odst. 2 písm. e\) autorského zákona](#)] a zvukově obrazových záznamů k jejich záznamům [[§ 80 odst. 2 písm. e\) autorského zákona](#)] i vysílatelům k jejich vysílání [[§ 84 odst. 2 písm. d\) autorského zákona](#)] **autorský zákon přiznává výlučné právo na sdělování předmětů ochrany veřejnosti v celém rozsahu této kategorie práv**, a ne jen pouze k jejich zpřístupňování veřejnosti na vyžádání.⁶ Při výkladu rozsahu práv souvisejících ke zvukovým záznamům tak lze plně vycházet z judikatury SDEU k čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29.

Přiznání práva na sdělování zvukového záznamu veřejnosti českým zákonodárcem výrobcům zvukových záznamů v širším rozsahu, než vyžaduje čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29, se (mj.) opírá také o ustanovení čl. 8 odst. 2 [směrnice 2006/115 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem](#), dle něhož členské státy stanoví právo, kterým se zajistí, že uživatel zaplatí jedinou spravedlivou odměnu, pokud je užito zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti. Uvedený článek je nutno vykládat s přihlédnutím k bodu 16 odůvodnění této směrnice, dle něhož **by členské státy měly mít možnost stanovit širší ochranu nositelů práv souvisejících s právem autorským, než jakou vyžadují ustanovení této směrnice, pokud jde o vysílání a sdělování veřejnosti**.

⁶ V případě výrobců zvukových záznamů vydaných k obchodním účelům (obdobně, jako je tomu u výkonných umělců a jejich výkonů, které byly na tyto tzv. obchodní snímky zaznamenány) je toto jejich právo v rozsahu práva na vysílání ([§ 21 autorského zákona](#) obdobně) a na přenos vysílání ([§ 22 autorského zákona](#) obdobně) omezeno tzv. úplatnou zákonnou licencí dle [§ 76 odst. 3](#) ve spojení s [§ 72 autorského zákona](#) na (pouhé) právo na odměnu vykonávané prostřednictvím příslušného kolektivního správce.

Co se týká **druhé položené otázky** a české transpozice čl. 8 odst. 3 směrnice 2001/29 a čl. 11 směrnice 2004/48 v § 40 odst. 1 písm. f) autorského zákona, kde je legislativně zakotvena **možnost domáhat se zákazu poskytování služby využívané třetími osobami k porušování a ohrožování práv autorských a souvisejících** vůči jejímu poskytovateli,⁷ toto ustanovení se uplatní bez ohledu na to, zda se jedná o službu informační společnosti typu hostingu, cachingu nebo prostého přenosu, nebo o zcela jinou takovou službu (včetně např. služeb spočívajících v pronájmu prostor sloužících k podnikání), neboť sám § 40 odst. 1 písm. f) autorského zákona mezi různými typy služeb nerozlišuje.

Přesto se však i v české právní praxi **služby prostého přenosu** ve smyslu čl. 4 nařízení 2022/2065, **konkrétně služby poskytování internetového připojení, mezi ostatními typy služeb vyčleňují**. V posledních letech totiž vyvstává otázka, zda jsou tito poskytovatelé **povinni již na základě (předžalobní) výzvy nositele práv vyhovět jeho požadavku opřenému o § 40 odst. 1 písm. f) autorského zákona**, nebo zda jsou (mj.) s ohledem na svou povinnost zachovávat tzv. **síťovou neutralitu** povinni vyčkat, až o tomto nároku nositele práv rozhodne příslušný soud. Někteří poskytovatelé internetového připojení a vnitrostátní orgány dohledu nad elektronickými komunikacemi k tomu poukazují na čl. 3 třetí pododstavec odst. 3 písm. a) **nařízení (EU) 2015/2120 o otevřeném internetu**. Dle tohoto ustanovení totiž poskytovatelé služeb přístupu k internetu **nesmějí blokovat konkrétní obsah**, aplikace nebo služby nebo jejich konkrétní kategorie, s výjimkou případů, kdy je to **nezbytné**, a pouze na **nezbytně nutnou dobu za účelem dodržení unijních legislativních aktů či vnitrostátních právních předpisů** (a opatření, která je provádí, včetně rozhodnutí soudů nebo veřejných orgánů s příslušnou pravomocí), které jsou v souladu s právem Unie. K tomu odkazují na znění čl. 8 odst. 3 směrnice 2001/29, čl. 11 směrnice 2004/48 a i čl. 4 odst. 3 nařízení 2022/2065, kde se hovoří o **soudních, resp. administrativních příkazech ve smyslu procesních práv**, a tato ustanovení si vykládají tak, že unijní právo⁸ neposkytuje základ pro zakotvení hmotných práv nositelů práv požadovat takový zákaz mimo rámec soudního či správního řízení.

K hmotněprávní (deliktně závazkové) povaze nároků dle § 40 odst. 1 autorského zákona, konkrétně nároku na informace dle písm. c), se však vyjádřil Nejvyšší soud České republiky ve svém rozsudku ze dne 28. 11. 2024, sp. zn. 23 Cdo 55/2024, přičemž ke stejnému závěru dospěl i ohledně právní úpravy obdobné k § 40 odst. 1 písm. f) autorského zákona v oblasti průmyslových práv, která je rovněž transpozicí čl. 11 směrnice 2004/48, a to dle **§ 4 odst. 3 ve spojení s § 4 odst. 1 zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství**, viz z **rozsudku ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. 23 Cdo 1411/2021**:

*„Česká republika přistoupila k provedení citovaného ustanovení unijního práva o soudních zákazech prostředníků v oblasti průmyslových práv shora popsáním způsobem, tedy tak, že **zakotvila hmotné právo (deliktně závazkové povahy) vlastníků a majitelů průmyslových práv (popř. též dalších osob oprávněných tato práva vymáhat) vůči prostředníkům na zdržení se poskytování jejich prostředků či služeb v dotčeném rozsahu, tedy právo umožňující uplatnění tzv. záporního (zdržovacího) nároku.***

*Zároveň ze shora uvedeného účelu a smyslu unijní úpravy, stejně jako z vymezení právního postavení prostředníků, jež nejsou osobami, které do průmyslových práv samy zasahují (neoprávněně je ohrožují či porušují), nýbrž jsou (pouhými) poskytovateli prostředků či služeb, které třetí osoby využívají k zasahování do těchto práv, plyne, že prostředníkům **nevzniká (deliktní) závazek vyplývající z (jimi nevyvolaného) zásahu do těchto práv, nýbrž (pouze) závazek zdržet se poskytování jimi nabízených prostředků či služeb v dotčeném rozsahu.***

Česká právní úprava zvláštního zdržovacího nároku dle autorského zákona však se zmíněnými nedávno přijatými unijními právními předpisy (a případně kolidujícími povinnostmi poskytovatelů internetového připojení) v rozhodovací praxi SDEU, ani Nejvyššího soudu či ostatních vysokých soudů České republiky, doposud poměřována nebyla. ✓

Mgr. Lucie Solanská Velflová

⁷ Pro výrobce zvukového záznamu a jeho záznam ve spojení s § 78 autorského zákona.

⁸ Přinejmenším s účinností přímo použitelných nařízení 2015/2120 (od 30. 4. 2016), jehož účelem je dle bodu 1 odůvodnění stanovit společná pravidla pro zajištění rovného a nediskriminačního nakládání s provozem při poskytování služeb přístupu k internetu a zajištění souvisejících práv koncových uživatelů, a nařízení 2022/2065 (od 17. 2. 2024), v němž je dle bodu 3 odůvodnění kladen důraz na svobodu projevu či svobodu informací.

Úřad průmyslového vlastnictví na veletrhu STŘECHY–SOLAR–ŘEMESLO 2026

Úřad průmyslového vlastnictví (Úřad) ukázal, že patří mezi aktivní instituce podporující inovace a technický rozvoj v ČR. Na veletrhu **Střechy–Solar–Řemesla 2026** (12.–14. 2. 2026) zaujal svou přítomností nejen odborníky z oboru stavebnictví a energetiky, ale také malé podnikatele, studenty a řemeslníky, kteří stále častěji řeší otázky ochrany průmyslového vlastnictví.

Zdroj: ÚPV

Veletrh Střechy–Solar–Řemesla 2026 přilákal do Prahy široké spektrum odborníků, firem i řemeslníků, kteří hledají moderní řešení pro energeticky úsporné stavby a kvalitní řemeslnou práci. Letošní ročník potvrdil rostoucí význam fotovoltaiky, akumulace energie a inovativních střešních technologií, ale také potřebu sdílení zkušeností napříč obory. Návštěvníci měli možnost seznámit se s novými materiály, chytrými systémy pro výrobu a řízení energie i praktickými ukázkami řemeslných postupů.

Expozice Úřadu byla zaměřena na praktické informace, jak lze chránit technická řešení v oblasti fotovoltaiky či moderních střešních materiálů. Návštěvníci se zajímali hlavně o **patenty, užité a průmyslové vzory a ochranné známky**, tedy nástroje, které mohou zásadně ovlivnit konkurenceschopnost firem v rychle se rozvíjícím sektoru obnovitelných zdrojů. Odborníci Úřadu vysvětlovali, jak správně postupovat při podání přihlášky a jaké výhody přináší včasná ochrana průmyslového vlastnictví. Pro mnohé menší firmy to byla první příležitost zjistit, že ochrana inovací a značek nemusí být složitá a finančně nedostupná. ✓

-hch-

Letošním tématem Světového dne duševního vlastnictví je sport: **Připravit, pozor, inovovat!**

Každoročně 26. dubna se slaví Světový den duševního vlastnictví. V roce 2026 bude jeho hlavním tématem sport. Pozornost se zaměří na to, jak duševní vlastnictví podporuje kreativitu a inovace ve sportovním prostředí – od špičkového vybavení a průlomových technologií až po inspirativní značky a originální designy. Práva duševního vlastnictví stojí za dynamickou sportovní kulturou, která propojuje a motivuje lidi po celém světě. Slavit se bude i v Úřadu průmyslového vlastnictví. Ten 27. dubna 2026 ve svém sídle přivítá děti ze základních škol a společně s kolegy z Ministerstva kultury a Úžasného divadla fyziky jim přiblíží význam a roli práv duševního vlastnictví nejenom ve sportu. ✓

-hch-

Zdroj: WIPO

Nový způsob tvorby seznamu výrobků a služeb pro účely zápisu ochranných známek – od 1. 5. 2026

Úřad průmyslového vlastnictví připravuje změnu praxe tvorby seznamu výrobků a služeb pro účely zápisu ochranných známek. Změna se bude týkat všech přihlášek ochranných známek podaných ode dne 1. 5. 2026 včetně. Všechna starší podání přihlášek ochranných známek se budou řídit dosavadními pravidly pro tvorbu seznamu výrobků a služeb. Cílem úpravy je zavést jednoznačné oddělování jednotlivých výrobků a služeb (položek) v seznamu v rámci jedné třídy. Nově zavedeným oddělovačem položek uvnitř třídy bude středník namísto dosavadní čárky. Výčet položek v každé třídě bude ukončen tečkou.

Příklad: (16) tiskoviny; psací pera; papírové obaly. (35) reklama; propagace; inzerce.

Změna umožní dostatečně jasně a přesně oddělovat víceslovné položky, které mohou obsahovat i čárku.

Příklad: (26) galanterie zboží, a to krajky, stuhy, mašle; umělé vlasy. (29) maso; ryby; ovoce konzervované, sušené, vařené; zelenina.

Jedná se o opatření nezbytné k dosažení jasnosti a přesnosti vymezení požadovaného rozsahu ochrany ve smyslu ustanovení § 19a) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách. Zároveň jde o sjednocení praxe ve způsobu oddělování položek seznamů výrobků a služeb s praxí zaužívanou v řízeních před EUIPO a WIPO. Nezbytnost této změny je navíc podepřena rozsudkem Městského soudu v Praze ve věci 18 A 101/2021-100 ze dne 19. 12. 2022. ✓

Nový web CendAI: vstupní brána do digitalizované justice

Centrum pro digitalizaci a AI v justici CendAI představilo nové webové stránky na adrese <https://cendai.cz>, které slouží jako hlavní rozcestník pro všechny, kdo se zajímají o modernizaci justice pomocí digitálních technologií a umělé inteligence. Web přináší přehled poslání CendAI, jeho klíčových aktivit, rizik spojených s AI v justici i možností, jak se do činnosti platformy zapojit.

CendAI funguje jako odborná a nezávislá platforma, která propojuje justici, akademickou sféru a technologické partnery s cílem podporovat moderní, efektivní a spravedlivou justici. Zaměřuje se zejména na digitalizaci soudních procesů, zavádění praktických a bezpečných digitálních nástrojů, využívání AI při práci s judikaturou a na podporu rozhodování bez zásahu do nezávislosti soudců.

Současně analyzuje rizika, jako je netransparentnost algoritmů, tzv. „black box“ efekt, riziko diskriminace či dopady na právo na spravedlivý proces, a navrhuje principy odpovědného a vysvětlitelného využití AI v justici.

Aktuální činnost CendAI zahrnuje odborné diskuse, výzkum a implementační projekty, které reagují na konkrétní potřeby soudců a státních zástupců v praxi. Pravidelná on-line setkání členů slouží k prezentaci případových studií, sdílení zkušeností a koordinaci dalšího postupu v oblasti digitalizace a využití AI v justici. Zájemci z řad justice, akademie i IT mají možnost prostřednictvím webu CendAI navázat spolupráci a podílet se na formování budoucnosti práva v digitální éře. ✓ -dk-

Zdroj: ČHS

Gramofon v soukolí duševního vlastnictví

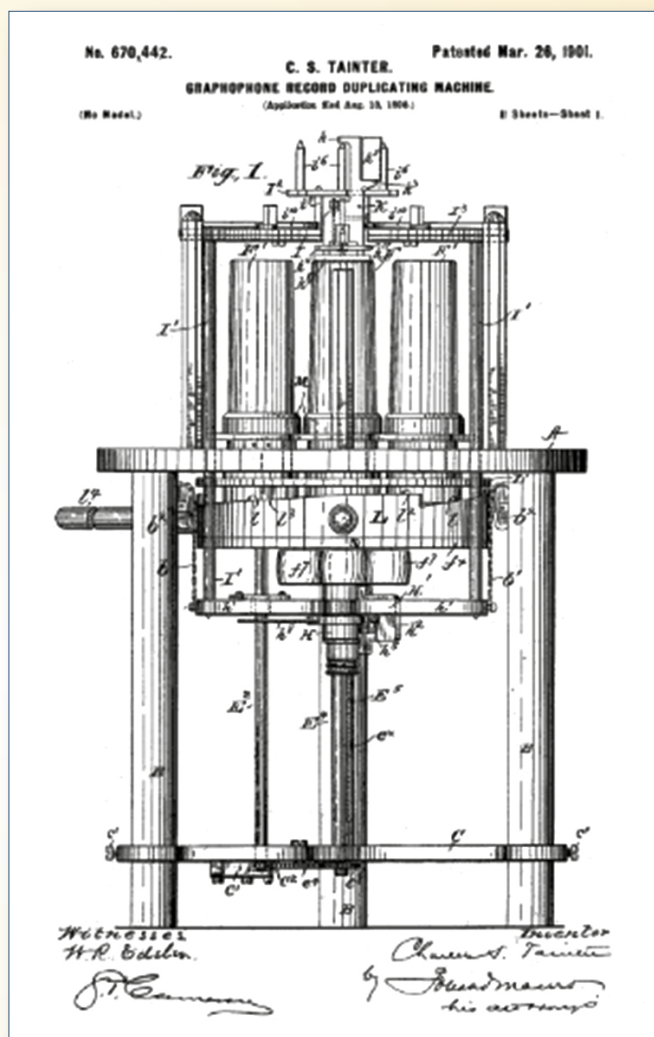

Gramofon na první pohled působí jako technická relikvie z přelomu 19. a 20. století, připomínající samotné počátky moderního hudebního průmyslu. Při bližším zkoumání však představuje také mimořádně výstižný symbol komplexní povahy duševního vlastnictví. V jediném zařízení se zde koncentrují téměř všechny jeho klíčové instituty: patentová ochrana technického řešení, ochranné známky budující obchodní identitu výrobců, průmyslový vzor zdůrazňující estetickou hodnotu přístroje i autorskoprávní ochrana samotného zaznamenaného zvukového díla. Právě tato mnohohrstenatost činí z gramofonu ideální metaforu pro rozmanitost nástrojů systému duševního vlastnictví. I proto byl zvolen jako leitmotiv letošní titulní grafiky našeho časopisu – jako připomínka, že technický pokrok, kreativita a právní ochrana tvoří nedělitelný celek.

Historie vzniku gramofonu sahá do konce 19. století, kdy se využívalo mechanické přehrávání přes akustickou troubu, která zesilovala zvuk. Mechanické gramofony byly postupně nahrazeny systémy využívající elektrické motory. Zvuk byl zesilován pomocí rezonančního tělesa a stále propracovanější ozvučnicí. Důležitou součástí přístroje byla raménka, která vedla pohyb po desce s drážkami. Na konci raménka se nacházely přenosky a jehly, které snímaly mechanické vlnění z drážky. S rozvojem elektroniky začaly být gramofony vybavovány zesilovačem, který výrazně zlepšil kvalitu poslechu. Později se objevila stereofonní zařízení s přidavnými reproduktory, umožňujícími prostorovější a realističtější zvuk. Na trhu dnes nejčastěji narazíte na Hi-Fi gramofony, plně automatizované, vybavené předzesilovači, Bluetooth, či možností digitálního záznamu. Přestože byly gramofony a vinylové desky vytlačeny digitálními médii, v dnešní době nabývají znovu na popularitě.

První přístroj na nahrávání a reprodukci zvuku byl **fonograf**. Ten vynalezl THOMAS A. EDISON a patentován mu byl v roce 1878. Zvuk se zachycoval na kovové válce pomocí membrány a jehly, která ryla do válce drážky. Při přehrávání jehla opět procházela drážkami a membrána vytvářela slyšitelný zvuk. Záznam zvuku změnil a jeho kvalitu vylepšil CHARLES SUMNER TAINTER. V roce 1901 získal v USA na **grafofon** patent č. 670442 (obr. č. 1).

EMILE BERLINER nepřímou vylepšil fonograf tím, že vynalezl **gramofon**. Jeho patenty z let 1880–1900 se týkaly vylepšené

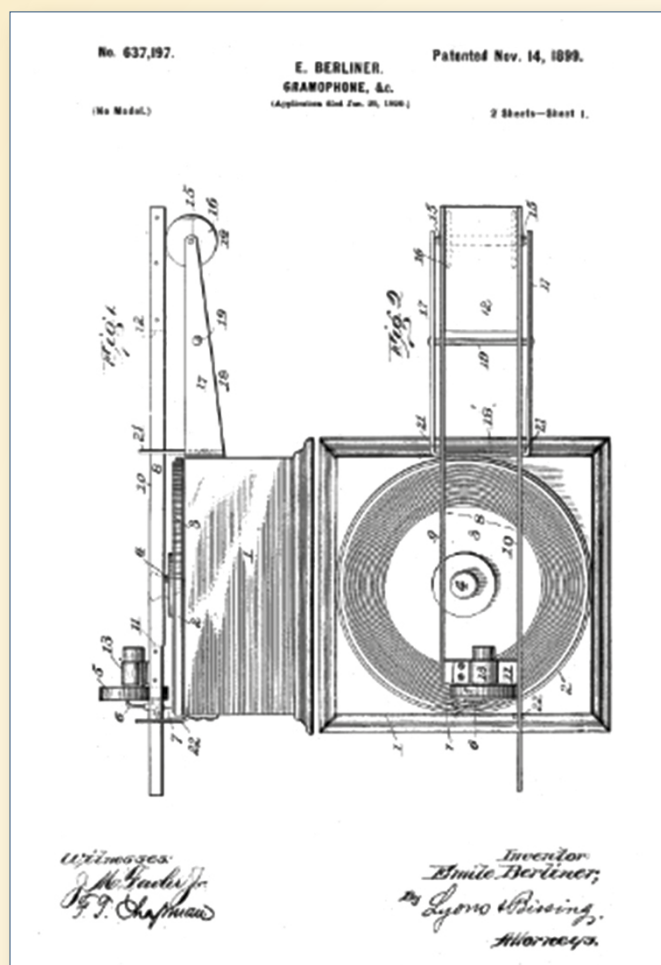

Obr. č. 1: Patent USA č. 670442, zdroj: Espacenet (epo.org)

membrány (rezonančního tělesa) k přenosu zvuku, raménka i jehly (např. viz obr. č. 2).

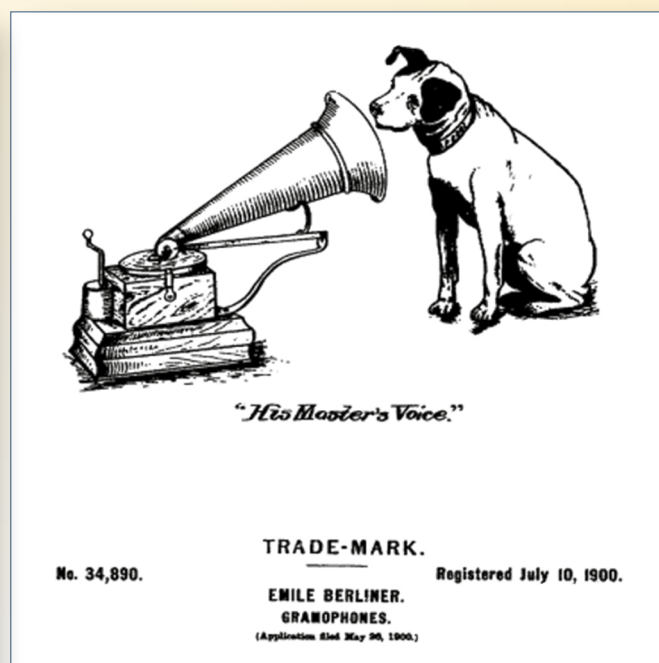
V roce 1900 získal E. Berliner ochrannou známku zobrazující foxteriéra naslouchajícího hlasu svého zesnulého pána (obr. č. 3). V historickém období se objevují dva typy gramofonů. Mechanické gramofony (s velkou troubou) – bez elektriny. Jsou to gramofony, které přehrávají zvuk čistě mechanickou cestou, bez zesilovače, reproduktorů nebo elektrického pohonu. Hlavním znakem je ruční nátah a velká akustická trouba, která sloužila jako reproduktor.

Ve 30. letech začaly nahrazovat ručně natahované mechanické systémy elektromotory, což zajistilo stabilnější otáčky

Obr. č. 2: Patent USA č. 637197, zdroj: Espacenet (epo.org)

desek. Elektrické gramofony využívají elektromagnetickou přenosku a zesilovač a nové reprodukční prvky. První praktický elektronický zesilovač – elektronku, vakuovou triodu „Audion“ si nechal patentovat LEE DE FOREST již v roce 1906. Typ elektronky ovlivňuje zvukový charakter zesilovače. ADOLPH A. THOMAS ve své patentové přihlášce US1625918A z roku 1926 představil elektrický reproduktor tak citlivý, že dokázal efektivně reprodukovat z desky mikroskopickou drážku, ať byla vyříznuta svisle nebo laterálně. GARRARD ENG & MFG CO LTD mezi lety 1920–1950 podal několik patentových přihlášek na části gramofonu, včetně automatické výměny a umístování gramofonových desek. Jednalo se o předchůdce dodnes oblíbených JUKEBOXŮ. V Československu se před rokem 1945 prodávaly gramofony různých firem. Své postavení na trhu si některé firmy právně ošetřily. Firma International General electric Company INC. např. patentem č. 11446. Tehdy prodávané gramofony byly pro standardní desky 78 obrátek hřídele talíře a sestávaly z dřevěné desky, motoru se šnekovým převodem, přenosky s elektromagnetickou

Obr. č. 3: Ochranná známka USA č. 34890, zdroj: Madrid Monitor (wipo.int)

nebo krystalovou vložkou a regulátorem hlasitosti. Doplnkem bývalo koncové vypínání motoru po dohrání desky. V českém prostředí sehrála významnou roli tradice výroby gramofonů v Litovli. Zejména Závod Křižík, který vznikl v roce 1949. Kontinuální výroba gramofonů byla zahájena v únoru 1950. Prvním konstrukčně vzniklým modelem v Litovli byl gramofon H13-50. Gramofony se umísťovaly též do skříně a připojovaly se do elektronového rozhlasového přijímače, který se pokládal na vrchní desku skříně a sloužil jako zesilovač s reproduktorem. Velice oblíbené byly kufříkové gramofony v různých barevných kombinacích kufříků. Později (polovina 70. let) byly do kufříku složeny i reprobedny. Na své předchůdce navazuje současný významný český výrobce gramofonů společnost SEV Litovel s.r.o., Litovel. Gramofon představuje historický moment, kdy se inovace, kultura a právo začaly intenzivně prolínat. Umožnil masovou reprodukci hudby, čímž zásadně proměnil ekonomický model jejího šíření a otevřel otázky, kdo je oprávněn zvuk zaznamenat, rozmnožovat, distribuovat a komerčně využívat. Z technického vynálezu se tak stal katalyzátor právních debat, jejichž ozvěna je patrná dodnes – v digitálním prostředí streamovacích služeb stejně jako v diskuzích o ochraně inovací a firemních značek. ✓

-zč-

Zdroje: Internet – Wikipedie, databáze průmyslověprávních informací

Shrnutí odborných článků

ČESKY

Úřad průmyslového vlastnictví v roce 2025

Ve svém článku přináší předseda Úřadu informace o dění v oblasti průmyslových práv v roce 2025. Popisuje aktivity Úřadu ve všech jeho sférách působnosti, přináší údaje o počtech podaných přihlášek a udělených práv v České republice i v zahraničí. Zdůrazněna je novela zákona č. 452/2001 Sb., účinná od 20. 8. 2025, reagující na Nařízení (EU) 2023/2411 zavedením výlučné unijní ochrany označení původu a zeměpisných označení pro řemeslné a průmyslové výrobky, čímž ruší dosavadní národní ochranu a přechází na plně unijní režim. V textu jsou též popsány vzdělávací, konzultační a osvětové aktivity, které Úřad v roce 2025 pořádá za účelem zvyšování povědomí o průmyslovém vlastnictví mezi českou veřejností.

Klíčová slova: Úřad průmyslového vlastnictví, zvyšování průmyslověprávního povědomí, patenty, ochranné známky, průmyslové vzory, zeměpisná označení.

Řízení rizik při obchodech s kryptoaktivy: aspekty duševního vlastnictví a smluvního práva

Cílem článku je identifikovat rizika stran při obchodech s kryptoaktivy se zaměřením na duševní vlastnictví a navrhnout přístupy řešení k jejich minimalizaci. Identifikována jsou specifická rizika vyplývající z technické povahy kryptoaktiv včetně rizik vyplývajících z nedostatečného napojení práv z duševního vlastnictví ke kryptoaktivu. Rizika lze obecně snížit provedením prověrek, alokací rizik, platebními podmínkami nebo zajištěním. Některá rizika však kvůli technologické povaze blockchainu odstranit nelze a nezbyvá, než je přijmout. Z pohledu platební podmínky je významným nástrojem smart contract, transakční úschova a tzv. multisig wallet. Zajištění formou věcně právních nástrojů ke kryptoaktivům je využitelné omezeně.

Klíčová slova: Obchody s kryptoaktivy, duševní vlastnictví, zajištění, analýza rizik, platební podmínka.

Umělá inteligence v činnosti Úřadu průmyslového vlastnictví

Článek představuje současné aktivity Úřadu průmyslového vlastnictví v oblasti využívání umělé inteligence (AI) a jejich dopad na poskytování služeb veřejnosti i na podporu interních procesů. Naznačuje vývoj od počátků digitalizace Úřadu až po současné pilotní projekty založené na moderních jazykových modelech. Hlavní pozornost je věnována připravovanému chatovacímu asistentovi pro veřejnost k poskytování přesnějších a zdrojově podložených odpovědí. Článek také představuje několik nástrojů podporujících práci zaměstnanců, včetně nově vznikající platformy Legal Interactive Platform Evropské patentové organizace, jež umožní bezpečnou práci s interními dokumenty. Další oblastí využití AI je automatizované navrhování zařazení patentových dokumentů prostřednictvím nástroje CPC Categoriser. Text zdůrazňuje nutnost bezpečného zacházení s daty a pravidelnou edukaci zaměstnanců i modernizaci interních předpisů.

Klíčová slova: umělá inteligence, chatboty, chatovací asistenti, automatizované zařazování.

SME FUND v roce 2026

Článek se zabývá pokračováním programu SME Fund v roce 2026 a představuje hlavní změny, které tento program oproti roku 2025 přinese. Zaměřuje se na důvody pokračování programu, roli SME Fund jako přechodného řešení do doby zavedení Strategického plánu 2030. Dále přináší přehled konkrétních úprav, dopady na české žadatele a postupy Úřadu průmyslového vlastnictví.

Klíčová slova: SME Fund, finanční podpory, vouchery, IP Scan.

ENGLISH (SUMMARY OF ARTICLES)

The Industrial Property Office in 2025

The President of the IPO provides information on developments in the field of industrial rights in 2025. He describes what happened in the Office in all areas of its activities and provides data on the number of applications filed and rights granted in the Czech Republic and abroad. Emphasis is placed on the amendment to Act No. 452/2001 Coll., effective from 20 August 2025, which responds to Regulation (EU) 2023/2411 by introducing exclusive Union protection for designations of origin and geographical indications for craft and industrial products, thereby abolishing the existing national protection and transitioning to a fully Union-based system. The article further reports on the educational, consultation and awareness-raising activities organized by the Office in 2025 to raise awareness of industrial property among the Czech public.

Keywords: The Industrial Property Office, industrial law awareness raising, patents, trademarks, industrial designs, geographical indications.

Managing Risks in Crypto-Asset Transactions: Intellectual Property and Contract Law Aspects

The aim of this article is to identify specific risks faced by parties in transactions involving crypto-assets, with focus on intellectual property, and to propose approaches to minimize them. The analysis identifies risks arising from the technical nature of crypto-assets, including risks resulting from the insufficient linkage between intellectual property rights and the crypto-asset itself. In general, such risks can be mitigated through due diligence, risk allocation, payment terms, or collateral arrangements. However, some risks cannot be eliminated due to the technological characteristics of blockchain and must therefore be accepted. From the perspective of payment mechanisms, smart contracts, transaction escrow, and multisig wallets represent key instruments. The use of proprietary security interests in crypto-assets remains limited.

Keywords: Crypto-asset transactions, intellectual property, security, risk analysis, payment terms.

Artificial Intelligence in the Activities of the Industrial Property Office

The article presents the current activities of the Industrial Property Office in the field of artificial intelligence (AI) and their impact on the provision of services to the public and on the support of internal processes. The main focus is on a chat assistant for the public, which is currently being developed to provide more accurate and source-based answers. The article also presents several tools that support the work of employees, including the newly emerging Legal Interactive Platform EPO, which will enable secure work with internal documents. Another area of AI application is the automated classification of patent documents using the CPC Categoriser tool. The text emphasizes the need for secure data handling, regular employee training, and the modernization of internal regulations.

Keywords: artificial intelligence, chatbots, chat assistants, automated classification.

SME FUND in 2026

The article discusses the continuation of the SME Fund programme in 2026 and presents the main changes that this program will introduce compared to 2025. It focuses on the reasons for continuing the programme and the role of the SME Fund as a transitional solution until the introduction of the Strategic Plan 2030. It also provides an overview of specific adjustments, the impact on Czech applicants, and the procedures of the Industrial Property Office.

Keywords: SME Fund, financial support, vouchers, IP Scan.

Pokyny pro autory

Časopis Duševní vlastnictví zveřejňuje články týkající se především průmyslového a jiného duševního vlastnictví.

Za věcný obsah příspěvků odpovídá autor a jeho názory se nemusí ztotožňovat s názory vydavatele. Autor dále odpovídá za to, že příspěvek předaný redakci ani jakákoliv jeho část včetně příloh neporušuje práva třetích osob ani žádné předpisy, zejména autorská práva dle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Autorům pro informaci sdělujeme, že Úřad průmyslového vlastnictví poskytl společně s Wolters Kluwer, a.s., C. H. Beck, s.r.o., a Atlas consulting, s.r.o., souhlas k zařazení vybraných článků z časopisu Duševní vlastnictví do systémů ASPI, Beck-online, Codexis a na webový portál www.pravniprostor.cz, a to v celém rozsahu nebo ve zkrácené podobě. Předpokladem k zařazení článku do těchto systémů je souhlas autora vyjádřený prostřednictvím e-mailu.

Textové části rukopisu zpracované v českém jazyce s diakritikou zasílejte redakci elektronicky na e-mailovou adresu redakce@upv.gov.cz ve formátech RTF, DOC, DOCX (tj. vytvořené editorem MS WORD). Text neformátujte ani nijak graficky neupravujte, neboť grafická úprava bude provedena jednotně. Nepoužívejte funkci dělení slov – text se při zlomu nakonec rozdělí úplně jinak. Tučné písmo, kurzíva či podtržení v textu budou zachovány. K textu článku přiložte klíčová slova a resumé v češtině (cca 600 znaků). Resumé zahrnuje název článku, jméno autora a výstižnou charakteristiku obsahu článku.

Články by měly splňovat požadavky na odbornou publikaci, tzn., že by měly být mj. i vhodně strukturovány. Poznámkový aparát k textu (tj. především odkazy na citované zdroje nebo vysvětlení či komentáře) uvádějte pod čarou pomocí funkce Vložit poznámku pod čarou (MS WORD). Každá poznámka začíná velkým písmenem a končí tečkou. Na konec textu uveďte seznam použitých pramenů a literatury (nečíslovaný a v abecedním pořadí). Pro citace a bibliografické záznamy používejte ČSN ISO 690:2011.

Obrazové přílohy, tabulky a grafy nekládejte přímo do textu. Připojte je ke zprávě jako samostatnou přílohu ve formátech JPG (JPEG), PNG nebo PDF s uvedením zdroje. V textu označte

místo, kam zamýšlíte tyto přílohy vložit. Uvádějte u nich zdroje a obsahový popis.

Redakce si vyhrazuje právo na jazykové a technické úpravy textů. Došlé příspěvky, kromě krátkých informací a oznámení, podléhají posouzení, které provádějí členové redakční rady časopisu. Členové redakční rady samostatně posuzují, zda příspěvky spadají do oblasti průmyslového či jiného duševního vlastnictví a splňují základní požadavky kladené na odborný text. Mohou autorovi doporučit provedení jazykových, formálních i obsahových úprav. Na základě vyjádření připomínek a po jejich projednání na redakční radě připraví redakce ze schválených příspěvků příslušné číslo časopisu do tisku. Konečné rozhodnutí o přijetí, či zamítnutí příspěvků činí ve všech případech redakční rada. Po zalomení a přípravě textu do tisku má autor právo na provedení autorské korektury.

Recenzované články

Článek je též možné publikovat jako recenzovaný. Takový článek musí splňovat standardní parametry a náležitosti vědecké práce – musí obsahovat Úvod jako samostatnou část textu, v němž autor vymezí cíl statí, popř. i výzkumné otázky a metody, jimiž statí zpracoval. V textu článku musí řádně citovat z odborné literatury, popř. i judikatury a právních předpisů. Závěr musí tvořit samostatnou část textu, v níž shrne dosažené nové poznatky. Recenzovaný článek povinně podléhá oboustranně (z hlediska recenzentů i autora) anonymnímu recenznímu řízení dvou nezávislých recenzentů. S recenzemi je autor redaktorem následně seznámen a pokud obsahují výzvy recenzenta k nutným úpravám, autor je co nejdříve zapracuje. Jde-li pouze o doporučení recenzenta, autor je zvaží. Následně proběhne posouzení obou recenzí i autorem upraveného textu článku, popř. jeho vyjádření k recenzím, členy redakční rady. Na základě vyjádření posuzovatelů je po jednání redakční rady autorovi sděleno, zda je text přijat ke zveřejnění jako článek recenzovaný. Konečné rozhodnutí o přijetí, úpravě či zamítnutí recenzovaného článku činí ve všech případech redakční rada.

Časopis vychází čtvrtletně, 15. den v měsících březnu, červnu, září a prosinci. Uzávěrka čísla je vždy 1. den předchozího měsíce, tj. 1. února, 1. května, 1. srpna a 1. listopadu. V případě zájmu autora o publikování recenzovaného článku je uzávěrka vždy o dva měsíce dříve. Články uveřejněné v časopise jsou honorovány.

VYNÁLEZY /
PATENTY

UŽITNÉ
VZORY

OCHRANNÉ
ZNÁMKY

PRŮMYSLOVÉ
VZORY

OZNAČENÍ PŮVODU
A ZEMĚPISNÁ OZNAČENÍ

AUTORSKÉ
PRÁVO

O ÚŘADU PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Úřad průmyslového vlastnictví je ústředním orgánem státní správy České republiky na ochranu průmyslového vlastnictví. Jeho historie sahá až do roku 1919, kdy byl zákonem č. 305/1919 Sb., ze dne 27. května 1919, jenž se týká prozatímních opatření na ochranu vynálezů, zřízen patentní úřad se sídlem v Praze.

Úřad průmyslového vlastnictví plní zejména funkci národního patentového a známkového úřadu. Mezi jeho základní funkce patří:

- rozhodování v rámci správního řízení o poskytování ochrany na vynálezy, užité a průmyslové vzory, ochranné známky, zeměpisná označení a označení původu výrobků a vedení příslušných rejstříků o těchto předmětech průmyslových práv
- vykonávání činnosti podle předpisů o patentových zástupcích
- zpřístupňování informací o světové patentové literatuře
- zabezpečení plnění závazků z mezinárodních smluv z oblasti průmyslového vlastnictví, jichž je Česká republika členem
- aktivní spolupráce s jinými orgány státní správy při prosazování průmyslových práv
- spolupráce s mezinárodními organizacemi a národními úřady jednotlivých států na poli průmyslového vlastnictví.

Úřad
průmyslového
vlastnictví

Antonína Čermáka 2a
160 68 Praha 6-Bubeneč
IČO: 48135097
datová schránka: ix6aa38

220 383 111 ústředna
220 383 129 studovna pro veřejnost
220 383 120 informační centrum
objednavky@upv.gov.cz, posta@upv.gov.cz,
helpdesk@upv.gov.cz, studovna@upv.gov.cz

upv.gov.cz